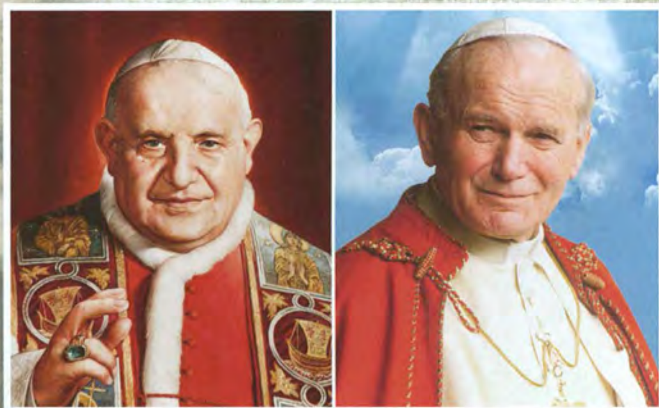
GODINA XXI. (2014.) 8. svibnja BROJ 2. CIJENA 10 KUNA

BLAŽENI ALOJZIJE Stepinac

GLASNIK POSTULATURE

Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

Sveti Ivane XXIII. i sveti Ivane Pavle II., molite za nas!

»Svaki pokušaj izgraditi kulturu, civilizaciju, sreću jednog naroda bez Boga znači zapečatiti njegovu vremenitu i vječnu propast!«

(Bl. Alojzije Stepinac, *Duhovna oporuka*, 28. svibnja 1957.)

O sakramentu sv. Reda

Draga braćo i sestre (...), tu su dva sakramenta koja odgovaraju dvama posebnim pozivima: to su sakramenti reda i ženidbe. Oni predstavljaju dva velika puta preko kojih kršćanin može od svoga života učiniti dar ljubavi, po Kristovu primjeru i u njegovo ime, i tako surađivati u izgrađivanju Crkve.

Red, podijeljen u tri stupnja: episkopat, prezbiterat i đakonat, sakrament je koji osposobljava za vršenje službe, koju je Gospodin Isus povjerio apostolima da pasu svoje stado, u snazi njegova Duha i prema njegovu srcu. Pâsti Isusovo stado ne ljudskom snagom ili vlastitim silama, već snagom Duha Svetoga i prema njegovu srcu, Isusovu srcu koje je srce ispunjeno ljubavlju. Svećenik, biskup, đakon moraju pâsti Gospodinovo stado s ljubavlju. Ako to ne čini s ljubavlju, nema koristi. I u tome smislu, služitelji koji su izabrani i posvećeni za tu službu nastavljaju u vremenu Isusovu prisutnost, ako to čine snagom Duha Svetoga u Božje ime i s ljubavlju.

1. Oni koji su zaređeni bivaju postavljeni na čelo zajednice. »Biti prvi«, međutim, za Isusa znači staviti svoju vlast u službu, kao što je on sâm pokazao i učio učenike ovim riječima: »Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Neće tako biti među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj. I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga. Tako i Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge« (Mt 20,25-28; Mk 10,42-45). Biskup koji nije u službi zajednice ne postupa dobro; svećenik koji nije u službi svoje zajednice ne postupa dobro, griješi.

2. Druga osobitost koja također proizlazi iz toga sakramentalnog jedinstva s Kristom jest velika ljubav prema Crkvi. Sjetimo se onog ulomka iz Poslanice Efežanima u kojoj sveti Pavao kaže da je Krist »ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti, očistivši je kupelji vode uz riječ te sebi predvede Crkvu slavnu, bez ljage i nabora ili čega takva, nego da bude sveta i bez mane« (5,25-27). Snagom reda služitelj predaje samoga sebe svojoj zajednici i ljubi je svim srcem: ona je njegova obitelj. Biskup i svećenik ljube Crkvu u svojoj zajednici, snažno je ljube. Kako? Kao što Krist ljubi Crkvu. Isto to će reći sveti Pavao o ženidbi: muž ljubi svoju ženu kao što Krist ljubi Crkvu. To je misterij velike ljubavi: misterij svećeničke službe i ženidbe, dvaju sakramenata koji su put kojim obično osobe dolaze Gospodinu.

3. Apostol Pavao preporučuje učeniku Timoteju da ne zanemaruje već da, štoviše, sve više raspiruje dar koji je u njemu i koji mu je podijeljen po riječi i polaganjem ruku (usp. 1 Tim 4,14; 2 Tim 1,6). Kada se službu – službu biskupa, službu svećenika – ne hrani molitvom, slušanjem Božje riječi, svakodnevnim slavljenjem euharistije i brižljivim i stalnim pristupanjem sakramentu pokore, na kraju se neizbježno izgubi iz vida autentični smisao vlastite službe i radost koja izvire iz dubokog zajedništva sa Isusom. Zaređeni služitelj, naime, zna da ima potrebu za stalnim obraćenjem i ustrajnim pouzdanjem u Božje milosrđe; a to je pouzdanje njegova snaga i ujedno vrijedan primjer koji može dati braći iz svoje zajednice.

4. Biskup koji ne moli, biskup koji ne sluša Božju riječ, koji ne slavi misu svakoga dana, koji ne ide redovito na ispovijed, i sâm svećenik koji to ne čini, s vremenom gube zajedništvo s Isusom i postaju mediokritet koji nije dobar za Crkvu. Zbog toga moramo pomagati biskupima i svećenicima da mole, da slušaju Božju riječ koja je svakodnevna hrana, da slave svaki dan euharistiju i da se idu redovito ispovijedati. To je tako važno jer se tiče upravo posvećenja biskupâ i svećenikâ.

5. Zaključit ću s nečim što mi leži na srcu: ali što treba učiniti da bi se postalo svećenikom, gdje se prodaju pristupnice za svećeništvo? Ne. To se ne prodaje. To je inicijativa koju poduzima Gospodin. Gospodin zove. Zove svakog onog za koga želi da postane svećenik. Možda ovdje ima mladića koji su osjetili u srcu taj poziv, želju da postanu svećenik, želju da služe drugima u stvarima koje dolaze od Boga, želju da budu čitav život u službi poučavanja vjere, podjeljivanja sakramenata krštenja, pomirenja, slavljenja euharistije, liječenja bolesnih... i tako čitav život. Ako su neki od vas osjetili to u srcu, to je zato jer je Isus to u nj usadio. Brižno čuvajte taj poziv i molite da raste i dadne ploda u čitavoj Crkvi.

»Kad se s Kristom trpi, onda sve biva lako.«

Proslava Stepinčeva 2014. pokazala je veliko štovanje, snažnu vjeru i kršćansku zahvalnost ovome »najsvjetlijem liku Crkve u Hrvata«. Blaženi Alojzije Stepinac na oltarima brojnih župnih crkava i kapela, bolnica i drugih ustanova, čijim su imenom označene ulice, trgovi i raskršća pojedinih mjesta i gradova, škole i ustanove, ima čudesnu snagu vođenja ljudskih srdaca k Bogu.
Nije riječ samo o simpatiji za njegovu osobu, nego je riječ o zbiljskom osvjedočenju da je on istinski prijatelj Božji, svjedok Božji, pomoćnik u nevoljama, zaštitnik Crkve i na osobit način zaštitnik svog hrvatskog naroda.

Ovogodišnja slavlja, osobito brojnost vjernika u Krašiću i zagrebačkoj prvostolnici, pokazala su da vjernici, unatoč nedaćama i poteškoćama, snažno doživljavaju Stepinčevo iskustvo: »Tko se Boga boji, ne treba strepiti pred ljudima.« i »Nemojmo se žalostiti zbog trenutne neimaštine jer Bog će nam u svojoj providnosti dati ono što nam bude trebalo i kad nam bude trebalo.«

Stoga je i osvjedočenje Božjega naroda u veličinu Stepinčeva duha postalo dio njegova vjerničkoga iskustva koje je on prorekao riječima: »Kad se s Kristom trpi, onda sve biva lako.«

Ovogodišnje Stepinčevo zabilježeno je po očitovanju kardinala Angela Amata, pročelnika Kongregacije za kauze svetaca, da je »u petak [7. veljače 2014.] primio medicinsku dokumentaciju koja govori o izvanrednom događaju ozdravljenja na zagovor bl. Alojzija Stepinca«. Kardinal Amato nije govorio o čudu, ali je posvjedočio o vrlo ozbiljnom uslišanju koje se dogodilo na zagovor bl. Alojzija Stepinca, za koje liječnici nemaju medicinsko obrazloženje. Izmiče ljudskoj protumačivosti i medicinska literatura ne nalazi mu rješenja. U katoličkom smislu to još nije čudo. Čudo će biti kad to proglasi za to nadležna stručna komisija teologa, koji će nakon proučavanja iste te medicinske dokumentacije utvrditi uzrok i posljedicu, tj. da je molitva upravljena bl. Alojziju Stepincu za ozdravljenje bila istodobna s po život opasnom bolešću ozdravljenoga i da je uspješnost te molitve pridonijela trenutnom, potpunom i trajnom ozdravljenju. Dok se proučava prosudba medicinske komisije i očitovanja molitelja za ozdravljenje na zagovor bl. Alojzija Stepinca, pozivam sve čitatelje našega *Glasnika* da se uključe u molitvu i preporuče bl. Alojziju Stepincu osobito sve one nakane koje mogu pridonijeti njihovu obraćenju, obraćenju onih koji se u njihove molitve preporučuju ili su Boga i Crkvu posve zanemarili.

Pozivam čitatelje i sve one s kojima oni dolaze u dodir da ih potiču na vjernost Isusu, svetoj Crkvi, da ustraju na duhovoj izgradnji djece i mladih te hrvatskih obitelji u kršćanskom duhu, jer su to vrijednosti za koje je živio i junački život položio bl. Alojzije.

Potičem isto tako da vjernici osobno, obiteljski ili sa župom, hodočaste na Blaženikov grob

i mole na nakane za posvećenje osobnog, obiteljskog, župnog, biskupijskog i svenarodnog života.

U molitvi sa svim čitateljima i štovateljima bl. Alojzija Stepinca postulator zahvaljuje svima koji su njegov rad potpomagali duhovno i materijalno. Osobito od Stepinčeva proglašenja blaženim do danas. Neka im Bog svima bude nagrada, bl. Alojzije uzor i zaštita, a Blaženika molim da u zagrebačkoj Crkvi pronađe novog urednika *Glasnika* koji će njegovim čitateljima pravodobno, cjelovito, istinito i objektivno predočiti njegov sveti lik i svetost svih onih koji su sjajna kruna svetosti Crkve zagrebačke.

Pozivam sve čitatelje da i dalje šalju svoje članke, uspomene, fotografije, svjedočanstva, izvješća o primljenim uslišanjima i ozdravljenjima na ured Postulature ili *Glasnika*. Kanonski postupak još nije dovršen, a ja ću biti najsretniji u doživljaju radosti Stepinčeva proglašenja svetim.

Moleći njegov zagovor, od srca svima iskreno zahvaljujem i sve srdačno pozdravljam.

U Zagrebu, na Uskrs,
20. travnja 2014.
dr. Juraj Batelja, postulator

Mladi svećenici, suradnici blaženog Alojzija Stepinca, među kojima je i njegov tajnik dr. Stjepan Lacković

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskoga naroda, na temeljima četrnaeststoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol 31
tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženoga Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke Crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju svete mise ili na molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi uspješnom dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih članovi »Zajednice štovatelja blaženoga Alojzija Stepinca« mole za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika. Posebna nakana njihovih pobožnosti je molitva da blaženi Alojzije Stepinac bude što prije proglašen svetim.

Brojni štovatelji bl. Alojzija Stepinca na svim misama 10. veljače 2014. ispunjali su zagrebačku prvostolnicu

»Ali, tama nije mogla nadvladati svjetlo.«

U brojnim župama u Republici Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te u Hrvatskim katoličkim misijama širom svijeta na svečani način, devetnicama i trodnevnicama, spremao se i proslavio liturgijski blagdan bl. Alojzija Stepinca 2014. godine. Svećenici i Božji narod sve više gledaju njegov lik proslavljen u slavi neba ne gubeći iz vida ni njegovu mučeničku smrt i žrtvu, koja je dokončana 10. veljače 1960. u zatočeništvu u Krašiću.

Piše: dr. Juraj Batelja

Osobito svečano trodnevnica je proslavljena u zagrebačkoj prvostolnici, gdje su misna slavlja, okruženi brojnim svećenicima, predvodili pomoćni biskupi mons. Mijo Gorski (7. veljače), mons. Ivan Šaško (8. veljače) i mons. Valentin Pozaić (9. veljače). Oslanjajući se na biblijska čitanja dana o svjetlu i soli, biskup Pozaić je istaknuo: »Blaženi Alojzije bijaše mirisno zrno soli i žarka svjetiljka. Izbaciše ga iz njegova grada na Kalvariju Lepoglave, uz prethodni igrokaz na prežalosnom sramotnom procesu zločinačkog komunističkog režima. Njega su htjeli ukloniti s hrvatske pozornice, a druge preplašiti da ne idu putem odvažnoga predvodnika, svjedoka Istine. A kad je njegovo svjetlo nastavilo žarko sjati s lepoglavske Kalvarije, pokušali su prigušiti taj žar konfinacijom u Krašiću. Ali, tama nije mogla nadvladati svjetlo.«

Drugog dana trodnevnice nakon mise u prvostolnici brojni su se Blaženikovi štovatelji uputili prema dvorani *Vijenac*, gdje su prisustvovali obilježavanju 20. obljetnice izlaženja Stepinčeva glasnika.

Kard. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, iskazuje počast oltaru pred početak euharistijske službe u zagrebačkoj prvostolnici na Stepinčevo 2014.

»Ovdje se obnavlja nacionalni spomen prijeđenog puta, utemeljen na Bogu i njegovoj spasiteljskoj milosti, koja je djelovala u našoj prošlosti. Stepinac je polazište od kojega treba uvijek iznova započinjati, na njemu se treba nadahnjivati, učvršćivati, orijentirati, da bi nam se otvorili obzori budućnosti.«

Sâm blagdan svečano je proslavljen u ponedjeljak 10. veljače 2014. Euharistijsko slavlje u zagrebačkoj prvostolnici, u koncelebraciji s apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj nadbiskupom Alessandrom D'Erricom, bjelovarsko-križevačkim biskupom Vjekoslavom Huzjakom, zagrebačkim pomoćnim biskupima Valentinom Pozaićem, Ivanom Šaškom i Mijom Gorskim te s još oko 150 svećenika predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Gotovo šest tisuća vjernika ispunilo je Stepinčevu katedralu te prostor ispred nje.

Svečano je bilo i u Funtani, gdje je u prepunoj crkvi misno slavlje predvodio pazinski župnik preč. Mladen Matika; u Ogulinu, u crkvi bl. Alojzija Stepinca, misu je predvodio i propovijedao novi provincijal franjevaca trećoredaca glagoljaša fra Nikola Barun; u Subotici, u franjevačkoj crkvi misu je predvodio subotički biskup Ivan Penzeš; u Koprivnici misno slavlje predvodio je varaždinski biskup Josip Mrzljak; u Novskoj misu je predvodio požeški biskup Antun Škvorčević, koji je toga dana blagoslovio i novu crkvu u čast bl. Alojzija Stepinca; u Varaždinu misno slavlje je predslavio i propovijedao varaždinski biskup Josip Mrzljak; na Bilom Brigu u Zadru svečano večernje koncelebrirano misno slavlje predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić; u Požegi, u crkvi sv. Lovre, euharistijsko slavlje kojim je iskazana počast drugom zaštitniku Požeške biskupije, u koncelebraciji s domaćim biskupom Antunom Škvorčevićem, predvodio je dubrovački biskup Mate Uzinić; u Slavonskom Brodu večernje slavlje predvodio je Andrija Đaković, župnik na Budainci; u New Yorku, u hrvatskoj župi svetih Ćirila i Metoda i sv. Rafaela, misu je predvodio umirovljeni nadbiskup kardinal Edwar Egan; u Stražemanu misu je predvodio i propovijedao dubrovački biskup Mate Uzinić; u Krašiću je misno slavlje predvodio i propovijedao mons. Juraj Batelja; u Budaševu misno slavlje predvodio je sisački biskup Vlado Košić; u Kelkheimu misu u crkvi sv. Dionizija predvodio je provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu fra Joško Kodžoman, u novoj župi bl. Alojzija Stepinca u Dugoj Resi i drugdje.

Bl. Alojzije Stepinac simbol je hrvatskoga katoličkog identiteta

U propovijedi na Stepinčevo 2014. u zagrebačkoj prvostolnici nadbiskup i kardinal Josip Bozanić predočio je bl. Alojzija Stepinca kao simbol hrvatskoga katoličkog identiteta ovim riječima:

»Dragi vjernici, potrebno je danas biti ovdje, uz blaženog Alojzija, da bismo osjetili otkucaje povijesnog bila naših korijena, da bismo osvježili tragove nade za našu budućnost.

Naime, u razdoblju samoobrane od komunističkog totalitarizma, predvođen blaženim Alojzijem, hrvatski je narod prošao hod duhovnog sazrijevanja zahvaljujući kojemu nisu podcijenjene bitne vrjednote za ljudski život, a učvršćeno je uvjerenje da je jedini Bog vrhovni jamac našega pojedinačnog i narodnog dostojanstva, kao i naših prava. Stoga se ovdje obnavlja nacionalni spomen prijeđenog puta, utemeljen na Bogu

U subotu, 8. veljače hodočastili su u Krašić vjernici iz Karlovca i Duge Rese. U sklopu molitvene devetnice obavljala se pobožnost križnoga puta, a onda je slijedilo slavlje svete mise. Fra Franjo Tomašević, dekan karlovačkog dekanata, sudjelovao je u pobožnosti križnoga puta zajedno s mladima iz župe Krašić.

Brojni svećenici sudjelovali su u proslavi Stepinčeva 2014. u crkvi Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu

Vjernici su s radošću dočekali dan posvete svoje župne ckrve bl. Alojzija Stepinca u Sunji na Stepinčevo, 10. veljače 2014.

i njegovoj spasiteljskoj milosti, koja je djelovala u našoj prošlosti. Stepinac je polazište od kojega treba uvijek iznova započinjati, na njemu se treba nadahnjivati, učvršćivati, orijentirati, da bi nam se otvorili obzori budućnosti.

Dobro to zna naš hrvatski narod. On čuva svoju memoriju koja se ne može svesti samo na nabrajanje određenih podataka. Hrvatski narod ima duboku svijest vlastitoga dostojanstva. Ta se svijest oblikovala tijekom bremenite povijesti u obrani križa slavnog i slobode zlatne. Duša ovog naroda zna kako se slavi i brani život, kako se prihvaća smrt, kako se čuva i cijeni obitelj te njeguju rodbinske veze, kako se pomaže potrebnima i siromašnima; ovaj narod poznaje solidarnost, poštuje nedjelju, raduje se blagdanima i slavljima, moli se Bogu i časti Presvetu Bogorodicu Mariju.

To je hrvatski katolički identitet. Njega je blaženi Alojzije opisao ovako: »Nema sumnje, da je jedna od najljepših odlika hrvatskog narodnog bića u prošlosti bila nastojanje kako bi svoj narodni život doveo u sklad s načelima objavljene istine Božje. I to ne samo onda, kad je iz toga mogao izbijati koristi, nego i onda kada mu je to bilo gorko« (J. Batelja – C. Tomić [prir.], Alojzije Kardinal Stepinac, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke [1941-1946]*, Zagreb 1996., str. 98).

Braćo i sestre, hrvatskom je identitetu suprotan importirani, umjetni identitet, koji se u posljednje vrijeme uporno promiče, a načinjen je navodno na temelju znanstvenih dostignuća, no skrojen je u stvari po potrebi i koristi

Duša ovog naroda zna kako se slavi i brani život, kako se prihvaća smrt, kako se čuva i cijeni obitelj te njeguju rodbinske veze, kako se pomaže potrebnima i siromašnima; ovaj narod poznaje solidarnost, poštuje nedjelju, raduje se blagdanima i slavljima, moli se Bogu i časti Presvetu Bogorodicu Mariju.

privatnih sektora. Njegovi promicatelji, nezadovoljni našom Domovinom, željeli bi reinterpretirati njezinu povijest, iskrivljujući našu prošlost. U suočenju s

Božji narod za vrijeme misnoga slavlja na blagdan Stepinčeva ispunio je krašićku crkvu

Požeški biskup Antun Škvorčević blagoslovio je u Sunji novu župnu crkvu bl. Alojzija Stepinca na Stepinčevo, 10. veljače 2014.

takvim ideologijama, duša hrvatskog naroda progovara kako nije potrebno slušati one koji nastoje zamijeniti stvarnost s idejama.

Naš narod ima dušu, i ako govorimo o duši jednog naroda, mislimo na način kako se vidi stvarnost, na način kako narod spontano reagira, na kritičnu svijest koju on nosi u sebi. Ta se svijest osjeća, ona se očituje, samo je potrebno dijeliti sudbinu naroda i osjećati bilo njegova pulsa. Biti s narodom, njemu pripadati, omogućuje da se pravo shvati poruka njegove povijesti, bitne oznake njegova identiteta.«

Stepinčevo u Rimu

Hrvatska rimska zajednica svečano je obilježila 10. veljače 2014., liturgijski spomen i obljetnicu smrti blaženoga Alojzija Stepinca. Koncelebrirano večernje misno slavlje u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu predvodio je kardinal Angelo Amato, pročelnik Kongregacije za kauze svetih. U koncelebraciji je sudjelovalo sedamdeset svećenika među kojima su bili: rektor Papinskoga hrvatskoga zavoda sv. Jeronima msgr. Jure Bogdan, vicerektor Marko Đurin, duhovnik p. Mihály Szentmártoni SJ, nekoliko rektora papinskih rimskih zavoda, više profesora s crkvenih i državnih sveučilišta u Rimu, svećenici studenti iz Zavoda sv. Jeronima, te drugi hrvatski svećenici koji studiraju ili rade u Rimu. Bilo je i više svećenika iz raznih naroda, štovatelja bl. Alojzija Stepinca.

Kardinal Angelo Amato predvodi misno slavlje u crkvi Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2014.

Za ovu prigodu neki hrvatski vjernici doputovali su iz Firence, Caserte i Napulja. Sv. misa slavljena je na talijanskome jeziku uz pjevanje hrvatskih liturgijskih pjesama. Misno slavlje animirao je zbor župe sv. Marka iz Makarske, koji su došli u Rim zajedno sa svojim župnikom msgr. Pavlom Banićem. Za orguljama je bio Umberto Kostanić, a zborom je ravnala s. Gracija Akmadžić.

Kardinal Amato propovijed je započeo ovim riječima: *»U petak popodne izvijestio sam Svetoga Oca kako su liječnici ocijenili znanstveno neobjašnjivim predmnijevano čudo, koje je predstavila Postulatura za kanonizaciju blaženog mučenika Alojzija Stepinca, kardinala i nadbiskupa zagrebačkog. Papa Franjo se jako obradovao zbog ovog važnog koraka. Potom mi je rekao kako je već od mladosti u Argentini pratio s velikim zanimanjem zbivanja s hrvatskim mučenikom. Pri tome je spomenuo i neke meni nepoznate pojedinosti. Unatoč tjelesnoj klonulosti, njegov duh vjere zadržavao je lucidnost nepokolebljive vjernosti Evanđelju, koja se nije slomila ni uslijed najokrutnijih mučenja.«* U nastavku propovijedi kardinal Amato je govorio o značenju Stepinčeva mučeništva, a osvrnuo se i na mučeništvo bl. Miroslava Bulešića te blaženih redovnica Drinskih mučenica, na čijim je beatifikacijama i sam sudjelovao kao izaslanik Svetoga Oca.

»Zašto je, Gospode, izbor pao na mene?«

Bl. Alojzije Stepinac u šetnji Supetrom na Braču krajem siječnja 1938.

Ove godine, 28. svibnja 2014., navršava se 80 godina od imenovanja dr. Alojzija Stepinca nadbiskupom koadjutorom s pravom nasljedstva zagrebačkog nadbiskupa dr. Antuna Bauera. Toj značajnoj obljetnici posvetit ćemo posebnu pozornost kako bi suvremeni čovjek u hrvatskoj javnosti imao prigode bolje upoznati »najsvjetliji lik Crkve u Hrvata«. Mladi nadbiskup Alojzije Stepinac nije se bojao posla. Svjestan ljudskih slabosti, svoje pouzdanje stavio je u Boga. To je u svom dnevniku posvjedočio ovim riječima:

»Od danas počinje pravi 'Trommelfeuer' cjelokupne štampe po čitavoj Jugoslaviji o mome imenovanju. Pače i inozemna štampa po Njemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Češkoj, Poljskoj, itd. piše o tome, kao da je došao kakav Napoleon ili diplomata svjetskog glasa. Stotine hiljade brzojava i pisama stižu bez prestanka sa svih strana. Nebrojeni usmeni čestitari, društva, korporacije dolaze bez prestanka k meni da me vide i da mi čestitaju. Gdje su moji bezbrižni mladomisnički dani, pomišljam u duši! O koliko sam bio sretniji kad sam se igrao kao nestašni dječak pučke škole i gimnazije? Sad sam sluga svakome i to cijeli život. Nije mi žao nimalo što ću biti sluga svima, nego se bojim da neću biti 'servus fidelis et prudens'. Ali što Bog dade! Uzeo sam si za lozinku – *In Te Domine speravi!* Moj položaj je strahovito težak. Sav hrvatski narod ogorčen je na današnji režim, jer nasilja prevršuju mjeru. Nadbiskup pak mora da računa sa državnim vlastima bilo kakove mu drago, jer Crkva nije političar. S druge pak strane Crkva mora da računa s osjećajima naroda, da ga ne povrijedi, a na koncu ne mogu ni ja zatajiti nikome za volju ono što jesam – to jest Hrvat! Niti mogu mirno šutiti na nasilja, koja nisu u skladu sa kršćanskim moralom, i koja diraju u prava Crkve katoličke. Koliko dakle stiska i neprilika za mene. Moj život biti će jedan križni put. Ja se borbe za prava Crkve ne bojim nimalo iako slaba ljudska narav ne voli poteškoća.

»Moje imenovanje jest za mene težak križ. Križ pak valja nositi prema pravilima kršćanske savršenosti ne samo *patienter*, nego *libenter et ardenter*, a u savršenosti nisam još ni toliko napredovao, da bih ga nosio *patienter*, a kamo li još *libenter et ardenter*.« Činjenice potvrđuju da je on križ Kristov ponio i nosio strpljivo, dragovoljno i gorljivo.

U Jugoslaviji vlada danas masonerija. Na žalost i u srcu hrvatskog naroda u Zagrebu ugnijezdila se ta paklena družba, leglo nemorala, korupcije i svakog nepoštenja, zakleti neprijatelj Crkve katoličke pa prema tome i hrvatskog naroda. Bez znanja i odobrenja masonerije ne može nitko doći na uplivni kakav položaj. Nije šala uhvatiti se s njom u koštac, a ipak se mora u interesu Crkve, naroda hrvatskoga i same države Jugoslavije, ako misli i dalje egzistirati. Jer ovo nasilje koje danas vlada, podržava masonerija. A nasilje vodi u propast. (Slijede dva i pol crnim tušem precrtana retka. Pretpostavljam da ih je precrtao sam autor, jer je boja istovjetna pismu, op. J. B.)... ne vidim ni to, kako bi hrv. narod mogao egzistirati kraj ovakvih nasilja. Baš ta nasilja dovela su već tako daleko da najveći dio Hrvata već pomišlja da kida sasvim sa ovom državom. Kako je prema tome težak položaj nadbiskupa zagrebačkog t. j. moj položaj u današnje doba! Osim toga veliko pomanjkanje klera i strahovita materijalna bijeda, koja tišti kao mora sve slojeve. Ne mogući više izdržati tolike navale čestitara pobjegao sam u Brezovicu na nekoliko dana.«[1] Znao je da snaga za život pridolazi s Kristova križa i njegova probodenog Srca. Posvjedočio je to u nagovoru kojim se predstavio Crkvi zagrebačkoj prigodom čestitanja za imenovanje nadbiskupom koadjutorom 3. lipnja 1934.: »Moje imenovanje jest za mene težak križ. Križ pak valja nositi prema pravilima kršćanske savršenosti ne samo *patienter*, nego *libenter et ardenter*, a u savršenosti nisam još ni toliko napredovao, da bih ga nosio *patienter*, a kamo li još *libenter et ardenter*.« Činjenice potvrđuju da je on križ Kristov ponio i nosio strpljivo, dragovoljno i gorljivo. Kako je to uspio? On sam nam to otkriva: »Ja sam na ovaj teški položaj došao pokorivši se želji vrhovnog poglavara sv. Oca. Zato velim – *In Te Domine speravi*! – *U Tebe se, Gospodine, uzdam!* Ufam se, da će se onda i na meni ispuniti riječi: *Quoniam in me speravit, liberabo eum, protegam eum, quoniam cognovit nomen meum! – Izbavit ću ga, jer me ljubi; zakrilit ću ga, jer poznaje moje ime!*« (Ps 90 (91,14) Moja je nakana i cilj čist. Slijediti nauku križa te bez ikakvoga straha braniti katoličku istinu!« Tu je tajna njegove, ali i zalog naše gorljivosti, pouzdanja i vjernosti.

(nastavlja se)

1 Dr. Alojzije STEPINAC, Nadbiskup-koadjutor, *Dnevnik*, sv. 1., str. 5

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

Svaki dopis na Postulaturu bl. Alojzija Stepinca kojim se pripopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

Hvala svim čitateljima, štovateljima bl. Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

»Hostija sveta Tebe sakriva – al' vjera zbori: ovdje je Bog!«

Hrvatski su se katolici u program međunarodnih euharistijskih kongresa postupno uključivali i ostvarili velebno djelo euharistijskoga pokreta, koji je Crkvi u Hrvata osvjetlao lice pred političkim protivnicima kojih nije manjkalo. Također je učvrstio unutarnje jedinstvo katolika koje je, uslijed nasrtaja raznih, osobito bezbožnih, ideologija i političkih prilika, bilo ugroženo.
U ovom broju Glasnika prisjetimo se Euharistijskog kongresa u Varaždinu održanog 26. i 27. kolovoza 1922. Ovaj prikaz sažeo sam iz opsežnog prikaza objavljenog u knjizi koju sam objavio pod naslovom: »Blaženi Alojzije Stepinac i grad Varaždin«, u Zagrebu, godine 2008., str. 37.–56. Radi lakšeg čitanja ovdje sam izostavio bilješke i popis literature.

Piše: dr. Juraj Batelja

Euharistijski kongres u Varaždinu 26. i 27. kolovoza 1922.

Nakon 26. Međunarodnog euharistijskog kongresa u Rimu od 24. do 29. svibnja 1922., na kojemu je zbog teških gospodarskih prilika sudjelovalo vrlo malo vjernika iz Kraljevine SHS, donesena je odluka da se po uzoru na rimski kongres sličan kongres održi i u Crkvi u Hrvata. Budući se te godine u Ljubljani održao marijanski kongres, dogovoreno je da se euharistijski kongres održi u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

»Opći« Euharistijski kongres

Kad je Savez hrvatskih trećoredaca odlučio godine 1922. proslaviti 700. obljetnicu Reda euharistijskim kongresom, kao mjesto njegova održavanja izabran je Varaždin. Premda se u početku razmišljalo da to bude »trećoredski kongres«, dogovorom tajnika Saveza hrvatskih trećoredaca o. Ciprijana Lisice i svećenstva grada Varaždina na sastanku početkom srpnja 1922. u Varaždinu, dogovoreno je da to bude »opći« euharistijski kongres. Budući da se radilo o susretu velikoga broja vjerni-

Svećenstvo i narod jedinstvenim su katoličkim ponosom ispovijedali vjeru i proslavljali Euharistijskog Spasitelja i svečanom procesijom na završetku Euharistijskog kongresa u Varaždinu, 27. kolovoza 1922.

ka, svećenika prispjelih iz mnogih krajeva države, možemo taj kongres uzeti za prvi euharistijski kongres Crkve u Hrvata, premda organizatori euharistijskog kongresa održanoga u Zagrebu 18. i 19. kolovoza 1923. godine zagrebački kongres broje kao prvi nacionalni euharistijski kongres, pravdajući tu odluku tvrdnjom da je onaj održan 1922. godine u Varaždinu bio »samo za jedan dio naroda«.

Uspostavljanje i djelovanje pripremnog odbora

Za uspješnu pripravu i proslavu kongresa uskoro je uspostavljen pripremni odbor, na čiju je zamolbu uspostavljen i širi odbor za pripremu kongresa. Prema zapisu tajnika Mihovila Kanotija taj širi odbor sačinjavali su »zastupnici iz svih slojeva: podžupan dr. Jambrišak, banskog stola viječnik Car, gradski načelnik Podgajski, predsjednik sudbenog stola Latković, financijalni ravnatelj dr. Radić, viječnici Pongračić i Szabo, kr. žup. fizik dr. Crkvenac, odvjetnici dr. Šolc i dr. Pečornik itd. te pročelnici mjesnih društava i ugledni građani i građanke«. Ubrzo je odbor zamolio nadbiskupa dr. Antuna Bauera da bude pokrovitelj kongresa i da ga sâm otvori. Nadbiskup je spremno odgovorio na ovu molbu pismom 23. srpnja 1922.

Kroničar je nadbiskupov pojavak na propovjedaonici opisao ovim riječima: »Srce mu je od zanosa i ganuća zaigralo, kad je s visine zagledao ovaj pobožni puk svoj, kako je napunio svetu kuću Božju, željan, da srce svoje oplemeni na Euharističnom Srcu Boga svoga. I govorio je tako zanosno, oduševljeno, iz punine svoga bogoljubnoga srca k Sv. Euharistiji

Odbor je u zajednici sa Savezom trećoredaca razaslao pozive na kongres župnicima Zagorja, Međimurja, Prekomurja i Podravine, a Slovenac kateheta Cajnko na susjedne slovenske župe. Odbor je zamolio i dobio povlasticu od 50 % popusta na prugama državne željeznice. Istodobno je potaknuo župnike i dušobrižnike da »vjernicima protumače značenje i važnost ovoga sastanka u počast Isusu i porade za učestvovanje u što većem broju«.

Otvaranje kongresa

Već u subotu 26. kolovoza vlakovi sa svih strana dolazili su prepuni tisuća sudionika, pa je toga dana bilo u gradu oko 15.000 hodočasnika. U 17 sati autom je iz Zagreba stigao nadbiskup dr. Antun Bauer, a pratili su ga vladika križevački dr. Dionizije Njaradi i nadbiskupov tajnik dr. Antun Slamić. Dočeku su nazočili predstavnici vojne, civilne i duhovne vlasti, koji su odmah nakon dočeka pohodili i pozdravili najdražega gosta.

U 19 sati u dupkom ispunjenoj franjevačkoj crkvi svečano je otvoren kongres. Zazvavši s prisutnim vjernicima pomoć Boga Duha Svetoga nadbiskup se u potpunom biskupskom ornatu uspeo na propovjedaonicu. Kroničar je nadbiskupov pojavak na propovjedaonici opisao ovim riječima: »Srce mu je od zanosa i ganuća zaigralo, kad je s visine zagledao ovaj pobožni puk svoj, kako je napunio svetu kuću Božju, željan, da srce svoje oplemeni na Euharističnom Srcu Boga svoga. I govorio je tako zanosno, oduševljeno, iz punine svoga bogoljubnoga srca k Sv. Euharistiji te presvj. dr. Njaradi reče: 'Još ga nisam slušao govoriti tako velikim žarom i ushitom!' Govorio je o vječnom kraljevstvu Euharističnog Isusa, o svećeniš-

Djeca i mladež uključili su se u veličanstvenu procesiju slaveći Euharistijskoga Kralja, na Euharistijskom kongresu u Varaždinu, 27. kolovoza 1922.

Preko 20.000 vjernika okupilo se na proslavu Euharistijskog kongresa u Varaždinu, 27. kolovoza 1922.

tvu, koje je najnježnije vezano na presv. Euharistiju. Napomenuo je, kako je najveća kazna jednom narodu kad mu ponestaje svećenika i pozvao roditelje, da djecu svoju tako odgajaju te budu vrijedna poziva Božjega, da uniđu u svetište njegovo. Razlagao je, kako vjera u Euharističnog Isusa oplemenjuje srce čovjeka, kako ga čini dobrim članom i Crkve i države. 'Želio bih', reče, 'da su sada ovdje oni, koji upravljaju udesom našeg naroda, pa da na svoje oči vide, što narodu najviše treba, za što se narod najviše oduševljava, što narod najsigurnije i trajno oplemenjuje'.«

Nakon nagovora sâm je Nadbiskup objavio dopuštenje da se u najvećim gradskim crkvama kroz svu noć izloži Svetotajstvo na klanjanje i da se već od ponoći mogu služiti sv. Mise i dijeliti pričest. I doista. Prostrane je varaždinske crkve cijelu noć ispunjalo mnoštvo pobožnoga svijeta. Narod se ispovijedao, sudjelovao u misnim slavljima i slušao propovijedi, primao sv. Pričest, pobožno molio i pjevao.

Svečanosti na glavni kongresni dan

Dan glavne kongresne svečanosti, nedjelja 27. kolovoza 1922., osvanuo je obasjan suncem. Cijeli je Varaždin poprimio svečano lice. Kuće, državne i privatne, osvanule su okićene trobojnicama hrvatskim i državnim. Već oko 7 sati po svim su se gradskim ulicama slijevale brojne, duge i nepregledne procesije, nijedna manja od 1.000 ljudi.

Kroničar je izbrojio 28 procesija, koje su s barjacima, kipovima, s pobožnom pjesmom na usnama i uzornim redom ulazile u grad. Za tu slikovitu i kršćanskom srcu pobudnu sliku valja zahvaliti dekanima, župnicima i kapelanima, koji su svojim uglebom, revnim radom te neumornim propovijedanjem oduševili narod za ovu slavu.

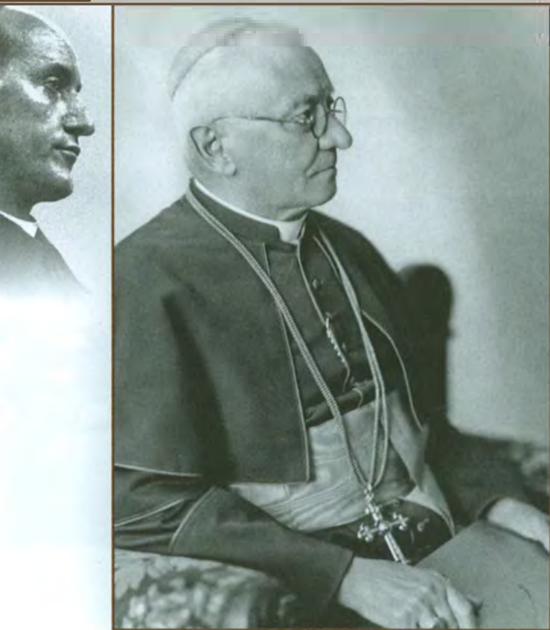
Iz te slikovitosti, reda i pobožnosti moglo se zaključiti dvoje: prvo – da su župnici i kapelani uistinu revno i neumorno djelovali među narodom, i drugo – da narod najradije sluša svoga duhovnoga pastira i da u njega i opet ima najveće pouzdanje. Očevidac kateheta Mihovil Kanoti taj je sklad popratio sljedećim riječima: »Jedno i drugo utješno je za naša vremena, pa dao dobri Bog da svećenstvo gori još većom ljubavi za sv. vjerske ideale, a tu će ljubav dobri naš narod malo po malo i htjeti i znati sve bolje uzvraćati.«

Govorio je o vječnom kraljevstvu Euharističnog Isusa, o svećeništvu, koje je najnježnije vezano na presv. Euharistiju. Napomenuo je, kako je najveća kazna jednom narodu kad mu ponestaje svećenika i pozvao roditelje, da djecu svoju tako odgajaju te budu vrijedna poziva Božjega, da uniđu u svetište njegovo.

Zborovanja i navještaj vjerskih istina

Oko 9 sati sve su ulice u središtu grada Varaždina bile ispunjene mnoštvom Božjega naroda. Računa se da je taj čas bilo blizu 50.000 ljudi. Došli su iz Varaždinske županije, Međimurja i susjednih krajeva Slovenije. Bilo je predviđeno da se u 9 sati održe zasebna staleška zborovanja u pojedinim crkvama. Ispostavilo se kako su sve crkve premalene da prime sav taj svijet.

Pa ipak, nije se odustalo od predavanja predviđenih programom, pa je u pavlinskoj crkvi, koju su »dupkom« ispunile majke, govorio preč. Matija Seigerschmid, župnik u Mariji Bistrici, *o Euharistiji i odgoju djece*. Istodobno je još većem broju majki izvan crkve s prozora Djevojačke škole govo-

Nadbiskup Bauer »je obašao sve crkve, gdje su se držali zborovi i ostao je ugodno razdragan nad bogoljubnošću i tolikim brojem puka svoga. Napose ga je do suza ganulo, kad je zagledao one tisuće mladića, kojima je u današnje razvratno doba pomoć sv. vjere najpotrebnija. 'Hvala Bogu', reče, 'samo kad su i ovi u tolikom broju došli'.«

rio o. Milošević o *Euharistiji i izboru zvanja*.

Budući da u župnu crkvu sv. Nikole nisu mogli stati svi muževi, kojima je na temu *Euharistija i život* zborio isusovac o. Ilija Gavrić, onim tisućama ispred župne crkve i oko nje »vatrenom besjedom« je sa stubišta župnoga dvora o *Euharistiji i smrtnom času* govorio franjevac Đuro Bencetić. U prenapunjenoj franjevačkoj crkvi djevojkama je istine vjere uz temu o *Euharistiji i ljubavi* tumačio kanonik čazmanski Ignacije Debeljak, a kanonik zagrebačkoga Prvostolnoga kaptola mons. dr. Milan Beluhan progovorio je djevojkama o *Euharistiji i nevinosti*.

Tjeskobu Pripravnoga odbora hoće li i mladića biti u znatnijem broju da napune barem kapucinsku crkvu, razbistrila je njihova brojnost. »Tih je bilo razmjerno još i najviše.« Pred crkvom na Strossmayerovu trgu za »oko najmanje 6000 mladića« propovijedao je o *Euharistiji i značaju* franjevac Grgo Pašalić, a za njih »barem 2000«, koji su se zbili u crkvi na temu o *Euharistiji i vjersko-prosvjetnom radu*, govorio je preč. Krešimir Pećnjak.

Za više od 4000 hodočasnika iz Slovenije u uršulinskoj je crkvi govorio slavni govornik dr. Anton Medved o temi *Euharistija – vir srečnega življenja in srečne smrti*.

Nadbiskup Bauer »je obašao sve crkve, gdje su se držali zborovi i ostao je ugodno razdragan nad bogoljubnošću i tolikim brojem puka svoga. Napose ga je do suza ganulo, kad je zagledao one tisuće mladića, kojima je u današnje razvratno doba pomoć sv. vjere najpotrebnija. 'Hvala Bogu', reče, 'samo kad su i ovi u tolikom broju došli'.«

Misno slavlje

Poslije završenih zborova sav se narod skupio na Trgu slobode na koji, prema svjedočanstvu kongresnog kroničara, »može stati najmanje 25.000 ljudi«. Ali trg je bio premalen. Ne samo trg, nego i sve ulice što do njega vode bile su pune svijeta. Gradska vijećnica bijaše ukusno iskićena zelenilom i vijencima, a pred njom je bilo podignuto postolje s oltarom.

Točno u 11 sati na trg je došao nadbiskup Bauer uz pratnju križevačkoga vladike dr. Njaradija i mostarskoga biskupa Alojzija Mišića te brojne asistencije, da s narodom najprije proslavi svetu euharistijsku žrtvu. Oči svih nazočnih bile su upravljene prema žrtveniku, a uza svu stisku vladao je najveći mir, red i bogoljubnost. Za vrijeme euharistijskoga slavlja svirala je vojnička glazba, a počasni odred vojske oglasio se na pozdrav trostrukim pucanjem. Nakon sv. mise nadbiskup se popeo na cvijećem i sagovima urešen balkon gradske vijećnice, i otuda je svemu narodu podijelio papinski blagoslov.

Klanjanje i teoforička procesija

U 12 sati služena je po svim crkvama tiha sv. misa i izloženo Svetotajstvo na klanjanje sve do 14 sati, kada se počela svrstavati svečana procesija. U 15 sati iznio je nadbiskup Svetotajstvo iz župne crkve. Po osam ljudi u preko 3000 redova kretalo se u toj procesiji i zapremilo prostor do 2 kilometra duljine, tako da su se prvi vezali sa zadnjima. Procesiji su poseban čar davale bogato izvezene narodne nošnje, oko 200 raznobojnih barjaka, prelijepi i skladni napjevi pobožnih pjesama, radosno brujanje zvona, skladno sviranje vojne glazbe, duboka ozbiljnost i bogoljubnost sudionika.

Varaždinci su ostali ushićeni. »Takova što Varaždin još nije vidio!«, zapisao je kroničar.

Srce procesije bio je Euharistijski Spasitelj, koga je pod prilikama kruha nosio sâm nadbiskup, okružen nevinom dječicom, počasnom vojnom stražom, brojnom asistencijom 80 svećenika. Iza nebnice koračali su predstavnici vojne i civilne vlasti, a vojska je zaključila povorku.

Župe su bile svrstane abecednim redom. Iza njih išli su Slovenci, pa župa varaždinska sa svim svojim svjetovnim društvima i vjerskim udruženjima.

Završetak kongresnih svečanosti

Nakon što su sudionici procesije i svijet koji je s pločnika molitvom i pjesmom pratio procesiju prispjeli na Strossmayerov trg, s povišenog je mjesta nadbiskup

Djeca u bjelini, vojnici i brojni vjernici svrstali su se u svečanu procesiju kojom je završio Euharistijski kongres u Varaždinu, 27. kolovoza 1922.

podijelio blagoslov sa Svetotajstvom. Uz pucnjeve počasne čete, tihi cilik zvončića, a u najvećoj tišini, mnoštvo se naroda spustilo na koljena da se pokloni svome Bogu i s ovoga svetoga događaja ponese zalog njegova blagoslova.

U 17 sati bila je na prostoru pred gombaonicom akademija s pjevanjem i govorima. O euharistiji i socijalnom pitanju govorio je franjevac Teofil Harapin, a o temi *Koliko je Euharistija vrijedna časti* govorio je arhiđakon gorički, kanonik dr. Mijo Medjimorec. Biskup dr. Dionizije Njaradi pozvao je slušatelje da tako mnogo i dostojno ljube sv. Euharistiju da se ta ljubav, ako ustreba, ne umanji ni pred smrću.

Potom je Slovenac Kalan oduševljenim govorom pozdravio hrvatski narod i njegove sinove koji su priredili tako sjajnu vjersku manifestaciju i sve pozvao na rad oko ostvarenja vjerskih ideala i što tješnju povezanost Slovenaca i Hrvata.

Poslije završene akademije, oko 19 sati, brojna skupina Zagrepčana i pridruženih hodočasnika pošla je pred samostan sestara uršulinki, gdje je odsjeo nadbiskup Bauer, te su pjevanjem pjesama »Lijepa naša« , »Do nebesa« i »Hoćemo Boga« učinili spontanu ovaciju svomu natpastiru.

Nadbiskup je izišao na ulicu u nakani da s okupljenim vjernicima podijeli svoje zadovoljstvo nad iznad očekivanja uspjelim kongresom i da ih potakne na pripremu euharistijskoga kongresa u Zagrebu. Učinio je to riječima: »Do vidova na godinu u Zagrebu.«

(nastavlja se)

MOLITVA U ČAST BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA, BISKUPA I MUČENIKA

Gospodine, Bože naš, Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost čvrsto vjerovati u Isusa Krista i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti. Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio i služili Crkvi kako joj je on služio sve do darivanja vlastitoga života za nju. Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi neka nas učvrste u borbama života na putu vječnoga spasenja. Po njegovu zagovoru udijeli milost svoga blagoslova našim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, svećeničkim i redovničkim pripravnicima, našim obiteljima, da budu čvrste u vjeri i blagoslovljene novim i brojnijim životima. Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć bolesnicima i patnicima. Očeve i majke, djecu i mlade očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela. Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.
/Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ... /
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.
Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom: *Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!*

Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje bl. Alojzija Stepinca koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u svetoj misi svakog 10. u mjesecu u zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.

Proslavljena 20. obljetnica Glasnika

Mons. Vlado Košić, biskup sisački predvodi euharistijsko slavlje u župnoj crkvi bl. Alojzija Stepinca na Stepinčevo godine 2014.

Mr. Anđelko Košćak, rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, obilježuje 20. obljetnicu izlaženja Glasnika bl. Alojzija Stepinca

U organizaciji Postulature blaženog Alojzija Stepinca i zagrebačkoga Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa, u trodnevnici za Stepinčevo 2014., u subotu 8. veljače 2014., u dvorani Vijenac Nadbiskupskog pastoralnog instituta, svečanom akademijom obilježeno je 20 godina izlaženja »Glasnika Postulature bl. Alojzija Stepinca«. U programu su dramskim prikazom i glazbenim točkama sudjelovali bogoslovi Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu.

Piše: dr. Juraj Batelja

Središnji dio akademije bio je scenski prikaz »Optuženi Stepinac« što su ga izveli bogoslovi pod vodstvom prefekta dr. Ivana Dodleka. Prikaz su bogoslovi sami osmislili prema knjizi »Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal« Alekse Benigara. Sadržaj predstavlja scenu sa suđenja, odnosno donošenja presude nadbiskupu Stepincu. Na zoran način je prikazano kako je on svojom mirnoćom blagotvorno djelovao na one koji su »po zadatku« bili zaduženi za nered, iskrivljavanje istine. Neki od njih su i sami već za vrijeme suđenja vidjeli o kakvom je suđenju riječ, no nisu se usudili raditi po vlastitoj savjesti.

PRIKAZ MR. ANĐELKA KOŠĆAKA O NASTANKU I SADRŽAJIMA GLASNIKA SLUGE BOŽJEGA ALOJZIJA STEPINCA I GLASNIKA BL. ALOJZIJA STEPINCA

Glasnik, glas, riječ, govor, razgovor, dijalog, istina! Da, istina! To je prava istoznačnica za *Glasnik bl. Alojzija Stepinca* – istina! I one 1994. – ratne, teške, ali hrvatske, slobodne Domovine, vidjevši *Glasnik*, mnogi su zasigurno kliknuli: Konačno!

Sjećam se svoga djeda – imao je 80 godina – kada sam kao bogoslov druge godine donio doma prvi broj *Glasnika*, rekao mi je: »Sinek, dej mi našega kardinala!« Potom ga privinuo k sebi i poljubio! Odmah mi je sve bilo jasno i nije bilo daljnjeg broja *Glasnika* kojega nisam nabavio i donio djedu i svima doma, a djed me redovito po mom povratku u Zagreb na Bogosloviju upozorio: »Nemoj pozabiti *Glasnika*!« Naime, tek sam kasnije doznao da je njegov rođeni brat, časni brat Isusovac Lojzek, posli-

Poglavari i bogoslovi Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu na ljetovanju na Čiovu često su u svoje molitve uključivali u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa bl. Alojzija Stepinca

je Drugoga svjetskoga rata, bio na kratko vrijeme zatočen u sarajevskom zatvoru između ostaloga i zbog toga jer je svjedočio o nevinosti zagrebačkoga nadbiskupa Alojzija Stepinca.

Nakon ovog osobnog susreta s *Glasnikom* te na početku ovoga prikaza *Glasnika*, koji će biti tek djelomičan i u mnogo-čemu manjkav, od obilja građe, dokumenata, propovijedi objavljenih u *Stepinčevu glasniku* – kako se najčešće naziva današnji svečar – odabrao sam nekoliko redaka iz propovijedi prefekta kongregacije za nauk vjere kardinala Josepha Ratzingera održane 15. veljače 1998. godine u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu:

U posljednjoj pjesmi Božanske komedije (Raj XXXI, 103) Dante govori o nekom pristiglom hodočasniku, možda iz Hrvatske, koji je očaran Kristovom slikom utisnutom na Veronikinu rubcu, te ne može svoj pogled drugamo, već ga drži čvrsto upravljenim u Krista Gospodina. Ovaj anonimni Danteov Hrvat ima za nas jedno ime: sluga Božji kardinal Alojzije Stepinac, rođen prije stotinu godina u Brezariću, župi Krašić, a umro 10. veljače 1960. godine. Uistinu je ovaj čovjek, ovaj sluga Božji, držao pogled čvrsto upravljen u Isusa, razmatrao o njemu, živio je u zrenju Krista i tako se sve više neprestano suobličavao Kristu, bivao preobražen u Kristu, te i sam postao živa slika trpećeg Krista s trnovom krunom i ranama njegove muke.

Dragi prijatelji i štovatelji blaženoga Alojzija Stepinca, jedno je sigurno: s *Glasnikom* je progovorila Istina, Istina za koju i s kojom ili bolje s kojim i za koga – za Isusa je Blaženik živio i svoj život dao, a životom i nama utro put, dao jasan primjer – i to primjer riječju i djelom – primjer kreposnoga, svjedočkog i mučeničkog života.

Trideset četiri godine nakon blažene smrti zagrebačkoga nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca, nakon isto toliko godina svakogodišnjega svetoga spominjanja u misnim slavljima u domovini i svijetu 10. veljače, i četiri godine nakon pada bezbožnoga komunističkoga režima – glavnog i jedinog optužitelja zagrebačkoga nadbiskupa – izlazi *Glasnik* da na javan, očit i zoran način, a ponajprije dokumentiran, iznosi Istinu kojoj se u komunističkom režimu trajno i beskrupulozno nametala laž, izmišljotina i bezbožnički otrov.

Tadašnji zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić, a danas sluga Božji, u predgovoru prvoga broja piše:

U demokratskoj slobodi Hrvatski je sabor proglasio proces i osudu zagrebačkoga nadbiskupa Alojzija Stepinca ništetnima. U toj se slobodi pojavljuje sada Glasnik sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca. Svrha je Glasnika da naša vjernička i šira javnost što bolje upozna duhovni lik sluge Božjega, da kroz Glasnik također čuje njegove poruke i da bude poticana na molitvu za uspjeh procesa.(...) kroz Glasnik sluga Božji postaje opet među nama prisutan da nam bude bliz iz vječnosti kao što nam je bio bliz i za vrijeme

svoje biskupske službe i svoje patnje. Tako kardinal Franjo Kuharić, danas sluga Božji.

Sluga Božji, a potom blaženik Katoličke Crkve, Alojzije Stepinac nije samo jedan u nizu pastira zagrebačke Crkve, on je više od slike, modela i uzora, on je svakome katoliku, a ponajprije nama na ovim hrvatskim prostorima, svjetlo, svjetlo Uskrsloga Pobjednika – Viktora, on je svijetli lik Crkve u Hrvata. U tome duhu i samim time *Glasnik* je zauzimao posebno važno mjesto – bio je i jest štivo koje nas dovodi u neposredan, direktan odnos s Blaženikom koji se, kako stoji u prvoj »riječi urednika« dr. Jurja Batelje – »upisao u svijest i život svoje mjesne i opće Crkve«.

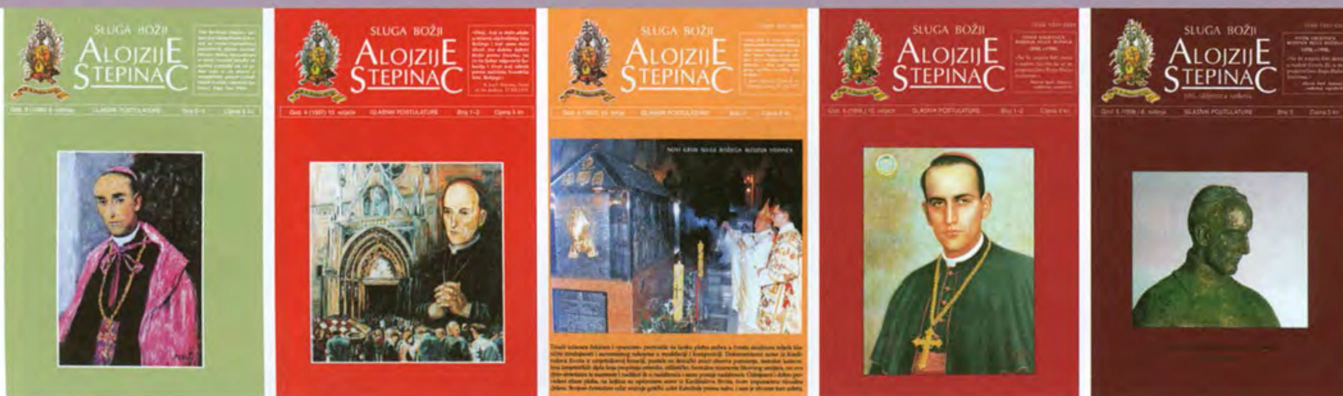
Uloga *Glasnika* jest ponajprije donositi vijesti o postupku i razlozima uzvišenja sluge Božjega odnosno blaženoga Alojzija Stepinca na čast oltara. Potom *Glasnik* svojim sadržajem pruža svjedočanstvo djelatne ljubavi i milosti, koja se, kako ističe urednik: »tako čudesno razmjenjuje kroz molitvu u sjećanju i na ustima, pri spomenu na nj na radnom mjestu, na satu povijesti, pri pohodu njegovu grobu, u obiteljskoj molitvi. *Glasnik* bi želio ražariti ideale rad kojih je on sluga Božji radije odabrao umrijeti negoli popustiti pred bezbožnom ideologijom te tako poticati na rast ljubavi, kojom je on gorio za Krista.«

Je li *Glasnik* postigao tu svrhu, taj cilj, to poslanje? – odgovor je da!, uspio je u punom smislu te riječi jer nije ostalo samo na riječi, nego se sve više oblikovalo djelo, tj. poticao je čitatelje na djela. Jedno od tih djela jesu molitvene zajednice (pokrenute 2000. godine), organiziranje raznih tribina, simpozija, kvizova, vjeronaučnih olimpijada te još više – iako to nije izravna zasluga *Glasnika*, ali sve je to išlo ruku pod ruku – pojedine župne crkve, kapele, poklonci, potom škole i druge javne ustanove, trgovi, ulice, pjevački zborovi i druga vjernička okupljanja, a da ne govorimo o brojnim kipovima, oltarnim slikama, medaljama i tako redom, koje nose ime zagrebačkoga nadbiskupa i kardinala bl. Alojzija Stepinca.

Kakva je koncepcija *Glasnika*? Pojedine su rubrike stalne od početka izlaženja do danas, a također su se pomno pratila značajna događanja na razini opće i mjesne Crkve, osobito one teme koje su vezane uz proglašenje novih blaženika i svetaca Katoličke Crkve, te područja na kojima je i sam blaženi Alojzije bio zauzet, što je i on promicao i uz što je spremno i svojim životom stao. Nemamo ovom prilikom dovoljno vremena zadržavati se na pojedinim rubrikama, osim tek ih nabrojiti.

Uz redovite rubrike kao što su *Urednikova riječ*, potom *Papina riječ*, te *kronika* događanja odnosno širenja glasa svetosti i vijesti iz Postulature, valja svakako izdvojiti sljedeće: *Teološki podlistak*, *Svjedočanstva* koja su počela s hrvatskim (nad)biskupima i nastavila sa svećenicima Stepinčevim suvremenicima te laicima; nadalje kao važna rubrika jest od samoga početka prenošenje *Propovijedi zagrebačkih nadbiskupa* sa Stepinčeva u Zagrebu i propovijedi s mise Stepinčeva u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima, a također i iz rodne Stepinčeve župe Krašić. Posebno se mjesto u *Glasniku* pruža temi: *Dokumenti o životu i radu sluge Božjega.* (Između ostaloga ti su se dokumenti u velikoj mjeri ticali obrane Židova, iako ne samo njih, dokumenti govore o velikom djelovanju (zauzimanju) *zagrebačkoga nadbiskupa tijekom Drugoga svjetskog rata* za tisuće osoba različitih narodnosti, vjeroispovijesti i svjetonazora »koji svoj životni iskoračaj iz bunkera smrti ili sablasti tamnice duguju ili zahvaljuju zagrebačkom nadbiskupu«; osobito nam je danas vrijedan i poticajan tekst kao i fotografija nadbiskupa Stepinca na ručku s nezaposlenim radnicima 1938. godine.

Iz kardinalove pismene ostavštine posebno mjesto zauzimaju propovijedi kao »vrela duhovne okrepe«, potom je tu rubrika *Povijesna sadašnjost* gdje se posebno ističe osvrt na život novoga hrvatskoga sveca Marka Križevčanina, a uz to je zanimljiv potpis pod fotografiju koja prikazuje susret kardinala Franje Kuharića i Svetoga Oca Ivana Pavla II. u Košicama. Naime, kardinal je pozdravio Svetoga Oca i zahvalio mu riječima: »Sveti Oče! Hvala Vam za svetog Marka Križevčanina! No, ima u Hrvatskoj još jedan muče-

nik!« »Koji?«, upita Sveti Otac. »Alojzije Stepinac!« odgovorio je kardinal Kuharić. »Da! Alojzije Stepinac!« prisjetio se Ivan Pavao II.

Od drugih rubrika koji su na razne poticaje i prigode našle svoje mjesto u *Glasniku* svakako treba spomenuti prikaze *Euharistijskih kongresa* organiziranih između dvaju svjetskih ratova, koji su bili najmoćnije sredstvo okupljanja Božjega naroda da bude poučen u vjeri i ljubavi prema Bogu i čovjeku, a – ne manje važno – ta su okupljanja (kongresi) sve više budila i snagu nacionalnoga duha te stvaranje potrebnoga samopouzdanja hrvatskoga naroda. I druga, nezaobilazna rubrika, jest *Vranekovićev dnevnik*. Ta nas je rubrika, poput izvrsnog dokumentarnoga filma, unosila u konkretnu zbilju krašićkoga zatočenika, a nerijetko po tom smo dnevniku jasno mogli raspoznati duhovna, emotivna i mnoga druga stanja Stepinčeva duha, srca i pameti te njegovu socijalnu odnosno komunikacijsku notu – njegovo vrjednovanje sugovornika, bilo da mu je izravno govorio ili pak pisao, a također i njegov odnos prema sasvim običnim stvarima i pojavama – kao što su hrana, odmor, pa čak i odnos prema domaćim životinjama – psu *Campeku*...

Bleiburg i njegove posljedice. Zapravo *Glasnik* se neprestano zauzima, prati i diže glas za sve nepravedno osuđene, pogubljene, nestale, za sve one koji su iz svojih čisto vjerskih, kršćanskih i domoljubnih uvjerenja, najčešće bez suda i presude, »nestali u mraku bezbožnoga komunizma«. Među njima, kao po režim nepodobna osoba, u prvome se redu ističe i opširno prikazuje vlč. Vilima Ceselju.

Fotografije sve više prepoznajemo kao veliko blago – koje nam progovara gotovo jače od teksta... Vrlo jaka i dojmljiva fotografija jest ona sa spovodnih obreda u katedrali, kada su svi htjeli doći do mrtvoga Blaženikova tijela i dotaknuti ga, a mnogi su se popeli na gornji dio klupa da ga vide i da im se ta slika kardinalova blaženog počinka duboko usiječe u pamet i srce. Razmatrajući lik kardinala Stepinca, mogli bismo zaključiti: pa taj se čovjek nije smijao, nije na njegovu licu bilo vedrine, nego svojevrsna ozbiljnost, oboren pogled i tako redom... međutim, to je doista tako samo na prvi pogled – ... možda i jest – bez vanjskog izražaja i pokazivanja radosti smijehom, ali iz njega i po njemu isijavala je sigurnost, toplina, zanos za služenjem Kristu i Crkvi – i to je osvojilo pozornost i dizalo duh i srce okupljenih. Osim suvremenih fotografija iz Blaženikova života, u *Glasniku* su se našle i one iz aktualnih događanja vezanih uz širenje i podržavanja glasa svetosti sluge Božjega, a također i crna ratna događanja – srbo-četnička razaranja hrvatskih svetinja, baštine – i ono najbolnije – ljudi.

Ako malo pogledamo *naslove* pojedinih članaka, tada nam se nameće zaključak: devedesetih godina prošloga stoljeća ti su naslovi odzvanjali drugačije, iako nam i sada tih jakih riječi, naslova ... poput uporišta sve više treba, a to su npr.: »Bedem Crkve u Hrvata«, »Nevinoga proglasiše zločincem«, »Vjera kardinala Stepinca bijaše svjetlo u mraku proteklih stoljeća«, »Srce koje je ljubilo Boga i ljude ne može se uništiti«; povezujući ili prevodeći oba Blaženikova imena kardinal Franjo Kuharić kliknuo je u Krašiću na velebnoj misi u prigodi 100. obljetnice Blaženikova rođenja: »Alojzije – Viktor! Čist i Pobjednik!« ... i tako redom. Sve djeluje tako snažno, tako ljudski i tako božanski, tako prožeto vjerom, nadom i ljubavlju, da čitatelj prelistavajući, čitajući *Glasnik*, motreći fotografije, motreći Blaženikov lik, kao da se nalazi u nekom drugom svijetu – koji je istina prividno siv, stvarno težak i križevan, ali je zato smisleniji, vrijednosniji, ljudskiji, taj je svijet ispunjen Duhom Božjim, i u svemu se Bogu daje prednost.

Urednik je pomno pazio na mnoge detalje, pa tako i na datume izlaženja *Glasnika* – to su svima znani 10. veljače (1960.) – dan Blaženikove smrti, 8. svibnja (1898.) – Blaženikov rođendan i 11. listopada (1946.) – dan izricanja presude. Ti su dani zapravo blagdani pobjede dobra nad zlom, istine nad prijetvornošću.

Nemjerljivo najveći događaj koji je privukao – rekli bismo bez velikih pozivanja i agitiranja

– pola milijuna hrvatskih vjernika katolika – da budu u zajedništvu sa Svetim Ocem papom Ivanom Pavlom II. – jest događaj proglašenja blaženim sluge Božjega Alojzija Stepinca. Stoga, na koncu ovoga prikaza *Glasnika*, ne mogu ne istaknuti nekoliko riječi iz propovijedi blaženoga pape Ivana Pavla II. izrečenih u Mariji Bistrici:

Ako pšenično zrno, pavši na zemlju ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod (Iv 12,20) [...].Nije li možda upravo to bila tajna i vašega nezaboravnoga i nezaboravljenog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca, kojega danas motrimo u slavi blaženika? On je na jedinstven način sudjelovao u Vazmenom Otajstvu: put pšeničnoga zrna 'pade na zemlju' na ovu hrvatsku zemlju, te je, 'umrijevši, donio obilat rod.' To je poruka, i više od poruke – to je koncepcija života, to je put kojim valja ići.

Na koncu izričem onu jednostavnu, ali važnu riječ: od srca hvala postulatoru i uredniku *Glasnika* mons. dr. Jurju Batelji na darovanih 20 godišta *Glasnika* – a to znači 80 brojeva lista koji su izašli u 60 izdanih časopisa, a to pak znači preko 2600 stranica štiva koje diže i ispunja duh siromašna i bogata, učena i neuka, štiva o onome čija »je savjest čista« i čija savjest razbuđuje savjest vjernika i nevjernika, prijatelja i neprijatelja Crkve i Boga. Hvala Vam!

Nadalje, mnogi, kao suradnici – bilo kao pisci tekstova, sugovornici, svjedoci, izvjestitelji i tako redom, potom tehnički urednici ili povremeni lektori, uključivali su se u izradu i rad oko *Glasnika*, ali onaj koji je od prvoga broja bio uz mons. Batelju, a reći ćemo uz bl. Alojzija, bio je akad. Ante Stamać i Marina Čubrić, prof. – i Vama iskrena hvala na važnom lektorskom poslu.

Što reći na kraju: budimo i nadalje zauzeti promicatelji života i djela bl. Alojzija Stepinca, zagrebačkoga nadbiskupa i kardinala Svete Rimske Crkve, rado čitajmo *Glasnik* i druge potičimo na njegovo čitanje, odnosno i druge upoznajmo s likom bl. Alojzija i približujmo im Blaženika.

OSVRT DR. JURJA BATELJE NA 20 GODINA IZLAŽENJA GLASNIKA SLUGE BOŽJEGA ALOJZIJA STEPINCA I GLASNIKA BL. ALOJZIJA STEPINCA

Glasnik Blaženog Alojzija Stepinca rađao se u okolnostima stvaranja samostalne Republike Hrvatske. On je jedan od prvih plodova političkih promjena 90-ih godina 20. st. u narodu i zemlji Hrvata. U svojstvu promicanja postupka za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca činilo mi se tada uputnim proglasiti javnim kanonski postupak za Stepinčevo proglašenje svetim. Naime, taj se postupak do tada vodio pod strogom papinskom tajnom. Bilo je to vrijeme kad su hrvatski vojnici na bojišnicama nizali pobjedu za pobjedom, a jugonostalgičari nastojali zadržati komunistički režim. Sjećam se tadanjih razgovora s Jakovom Blaževićem, javnim tužiteljem RH, Josipom Hrnčevićem, javnim tužiteljem Jugoslavije i jednim od pisaca optužnice protiv nadbiskupa Stepinca, zatim s Nedom Milunovićem, sucem istražiteljem, Markom Belinićem, »narodnim herojem«, drugom Brankom Ilejem, jednim od sudionika akcije u pljenidbi Stepinčeva srca, i drugim miljenicima Komunističke partije Jugoslavije. Njihovo mnijenje bilo je tada da Tuđman neće uspjeti ostvariti svoj naum stvaranja hrvatske države.

Znakovita je bila i konstatacija dr. Miroslava Medura, ravnatelja udbaške ambulante u Zagrebu, da »ondašnji napad i progon nadbiskupa Stepinca i današnja agresija na Hrvatsku proistječu iz istoga srpskog gena«.

Bile su to okolnosti zbog kojih je kardinal i zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić bio mišljenja da još nije sazrjelo vrijeme za časopis koji bi pronosio slavu kardinala Alojzija Stepinca. Sa zahvalnošću se sjećam konačnog njegova odobrenja i najave *Glasnika*: »Svim

štovateljima sluge Božjega Alojzija Stepinca preporučam *Glasnik* da ga šire. A preporučam ga također svim ljudima dobre volje da ga čitaju kako bi što bolje upoznali njegov život i njegovu poruku... Svrha je *Glasnika* da naša vjernička i šira javnost što bolje upozna duhovni lik sluge Božjega, da kroz *Glasnik* također čuje njegove poruke i da bude poticana na molitvu za uspjeh procesa.« (*Glasnik sluge Božjega Alojzija Stepinca*, 1. (10. veljače 1994.), br. 1., str. 3.).

Nastojao sam raznovrsnim rubrikama i tekstovima iz nauka bl. Alojzija Stepinca javnosti prikazati njegov lik i djelovanje. Zbog zlonamjerno prikazivanih činjenica u javnosti i stvaranju protucrkvenog raspoloženja donosio sam i niz dokumenata koji su dokaz Stepinčeva aktivnog udjela u spašavanju stradalnika u Drugom svjetskom ratu i poraću. On ga je činio u skladu svoga poslanja i svojih ovlasti. Tome su pridonosile i rubrike »Svjedočanstva« i »Kronika« te bilješke iz dnevnika što ga je vjerodostojno i ustrajno ispisivao krašićki župnik Josip Vraneković, marno bilježeći uvjete Blaženikova tamnovanja u Krašiću.

Glasnik je u jednom razdoblju imao nakladu 15 000 primjeraka, danas izlazi u 8 000 primjeraka.

U ovoj svečanoj prigodi želim zahvaliti svim suradnicima, osobito dr. Josipu Sabolu koji je niz godina vodio rubriku »Teološki podlistak«, p. Celestinu Tomiću koji je brojnim člancima javnosti prikazivao moralnu veličinu kardinala Stepinca kao nadahnuće za vjerodostojan kršćanski život, i brojnim dopisnicima iz domovine i inozemstva koji su obogaćivali sadržaj *Glasnika* i meni kao uredniku pomogli da bude raznovrstan i što bliži čitateljima.

Sigurno da bi *Glasnik* bio i drugačije ostvarivan da je urednik imao više stručne pomoći. Sada, kada aktualni urednik prosuđuje da je svoju trku dovršio, vrijeme je da odgovorni promisle na koji način osmisliti *Glasnik* nakon što blaženi Alojzije bude proglašen svetim.

U 20 godina objavljivanja Stepinčeva glasnika nije sve išlo glatko i bez poteškoća, ali u ovoj prigodi one ne zavrjeđuju pozornost jer je učinjeno djelo nagrada za žrtve i nerazumijevanja. Ipak bih spomenuo *Priopćenje za javnost* koje je Nadbiskupski ordinarijat u Zadru objelodanio 3. ožujka 1999. Naime, toga su se dana svećenici Zadarske nadbiskupije zajedno sa svojim nadbiskupom mons. Ivanom Prenđom i mons. Marijanom Oblakom, nadbiskupom u miru, okupili na svojoj redovitoj mjesečnoj svećeničkoj rekolekciji. Nakon pokorničkog slavlja održao sam predavanje na temu *Alojzije Stepinac, ispovjednik – pokornik*.

Nakon predavanja i plodne diskusije predstavljen je javnosti novi broj časopisa *Glasnik Blaženi Alojzije Stepinac*. Radi se o glasniku koji je do tada izlazio pod naslovom *Sluga Božji Alojzije Stepinac* i pripremao je proglašenje blaženim Alojzija Stepinca. Tada, pod novim naslovom časopis je imao svrhu pripremiti Stepinčevo proglašenje svetim. Predstavljajući glasnik »Blaženi Alojzije Stepinac« mons. Ivan Prenđa je istaknuo kako se radi o časopisu koji svjedočanstvima i dokumentima pronosi istinu o blaženom Alojziju Stepincu te je potaknuo svećenike da svaka župa Zadarske nadbiskupije prima taj glasnik kako bi svi vjernici mogli doći do prave istine o osobi i djelu mučenika i blaženika Alojzija Stepinca, koji je »kompas« čovječanstva u XX. stoljeću.

Odgovarajući na brojne upite svećenika zašto hrvatska obavijesna sredstva, radio, televizija i tisak prešućuju zasluge nadbiskupa Stepinca u spašavanju Židova, Srba i svih stradalnika u Drugom svjetskom ratu, a i u svjetskom tisku čuju se optužbe protiv nadbiskupa Stepinca, dr. Batelja je odgovorio da je on u nekoliko navrata zamolio HTV da snimi emisiju koja bi svjetskoj javnosti na temelju izvornih dokumenata prikazala stvarni rad zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, na što ni do sada nije bilo pozitivnog odgovora.

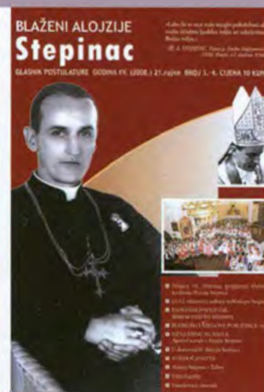
Vlč. postulator je izrazio žaljenje što je HTV bez posebnog obrazloženja skinula s programa i jedini dokumentarni prilog uoči prvog blagdana Alojzija Stepinca, 9. veljače 1999. godine. Osim toga izrazio je nadu da će hrvatska jav-

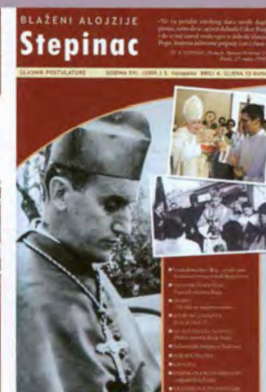

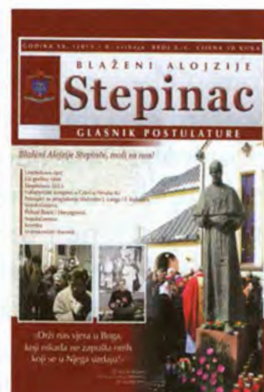

nost ipak moći putem medija doći i do uvida u činjenice vezane uz istinito djelovanje Crkve u Drugom svjetskom ratu. Ordinarijat Zadarske nadbiskupije nakon ovoga susreta pripćio je javnosti kako je svojim postupkom HTV uvrijedio vjernike i učinio nepravdu bl. Alojziju Stepincu.

Zahvaljujem stotinama i tisućama vjernika koji su kroz 24 godine Postulaturi proslijedili svoja svjedočanstva o primljenim uslišanjima ili ozdravljenjima na zagovor sluge Božjega, a od godine 1998. blaženog Alojzija Stepinca. Istodobno se ispričavam autorima brojnih pjesama čiji uradci nisu objavljeni u *Glasniku*, kao i umjetnicima čije slike *Glasnik* nije objavio. Učinjeno je to u prosudbi da treba što više mjesta posvetiti Stepinčevim tekstovima i stvaralaštvu jasne literarne i umjetničke vrijednosti.

Osobita hvala župnicima koji su omogućili svojim vjernicima pristup do *Glasnika*. Nažalost, tjeskobom me ispunjala svaka obavijest župnika koji bi otkazivali *Glasnik* uz napomenu da njegov sadržaj tamošnje vjernike ne zanima. Svojim rubrikama i tekstovima *Glasnik* je želio biti poveznica Stepinčevih štovatelja u domovini i diljem svijeta razasutih, a osobito promicanjem Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca, koja danas broji oko 6 000 članova. Uz objavljivanje *Glasnika*, pokrenut je i čitav niz publikacija, knjiga i tekstova bl. Alojzija Stepinca, sa svrhom da se Božjem narodu omogući što bolje poznavanje njegove izvorne riječi.

Ovo je prigoda zahvaliti svim neimenovanim suradnicima koji mogu biti ponosni što su samozatajno pridonijeli povijesnoj istini i stvaranju izvora za istinito, pravedno i objektivno vrjednovanje osobe blaženog Alojzija Stepinca.

Uz zahvalu svima vama koji ste se večeras okupili na ovu proslavu 20. obljetnice opstojanja *Glasnika blaženog Alojzija Stepinca*, na osobit način izričem pohvalu obitelji Ljubice i Josipa Solić, koji su sva godišta *Glasnika* uzorno uvezali, s. Anđeliti Šokić koja ga je uredovno otpremala, tiskari Denoni, tehničarima i lektorima, osobito večeras Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu, njegovu rektoru mr. Anđelku Košćaku, prefektu dr. Ivanu Dodleku i bogoslovima, glumcima, pjevačima i tamburašima, za ostvarenje ovog svečanog akademskog čina.

Još jednom svima zahvaljujem i čestitam blagdan bl. Alojzija Stepinca, Stepinčevo 2014. Ne umanjujmo liturgijsko značenje toga dana. A *Glasnik* neka i dalje pronosi njegovu slavu – osobito glas njegove svetosti i mučeništva – koji je temelj njegova čašćenja. Neka to bude što skorije, kao sveca, na oltarima Katoličke Crkve.

U glazbenom dijelu sudjelovali su Bogoslovski tamburaški sastav pod vodstvom prof. Josipa Škvorca i Oktet zagrebačkih bogoslova pod vodstvom Leonarda Šardija, a program je vodila Tanja Baran.

Programu je nazočio mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački, brojni svećenici i časne sestre te brojni štovatelji bl. Alojzija Stepinca.

POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM SLUGE BOŽJEGA FRANJE KUHARIĆA

Sluga Božji Franjo Kuharić među Božjim narodom u Starom Petrovu Selu godine 1980.

Sluga Božji Franjo KUHARIĆ: Sjećanja na župnički život (5)

Donosimo svjedočanstvo sluge Božjega Franje Kuharića o vlastitom svećeničkom radu i pastoralnom župničkom iskustvu. Sastavio ga je on sâm, a objavljen je u knjizi Pod Okićem, (ur. D. Pavličević) u Zagrebu 1993., str. 502.–512. Nakon što ga je nadbiskup Alojzije Stepinac zaredio za svećenika u zagrebačkoj prvostolnici 15. srpnja 1945., povjerena mu je služba kapelana u župi Radoboj, a od 28. kolovoza 1946. nadbiskup Stepinac ga postavlja upraviteljem župe Rakov Potok i Pavučnjak. U službu je stupio četiri dana kasnije, tj. 1. rujna 1946.

Nakon tog trodnevnog ispitivanja pustili su me na miru nekoliko mjeseci. Nisu pokvarili moje božićno raspoloženje. Konačno sam dobio poziv na suočenje u Samoboru. »Đukica« je bio korektan, gotovo simpatičan. Istražni sudac (ne spominjem prezime, bio je iz jedne naše župe na Kupi) bio je dosta grubo nervozan. Suočenja nisu išla prema programu. Među svjedocima su trojica bila članovi Partije, a jedan naš vjernik. Onaj koji me je optužio kako štampa laže jer sam pred njim kazao prije devet godina da papir svašta podnese s obzirom na napadaje na nadbiskupa Stepinca i svećenike, ustrajao je, i ja sam priznao, ali kako sam rekao. Onaj koji je svjedočio, a bio je poreznik, da imam zato tako veliki porez jer sam svećenik, ustrajao je i ja sam priznao da sam to kazao tvrdeći: »Možete li vi meni dokazati da vi nemate u svom poreznom uredu čovjeka koji si mene hoće priuštiti baš kao svećenika?«

Vjernik, koji je trebao svjedočiti o mojim »antidržavnim« propovijedima i o »divljem braku pod vrbom« opozvao je to, makar je imao u zapisniku svoga saslušanja. Nije mi mogao u lice tvrditi neistinu, a saslušavan je bio pod pritiskom.

Zanimljiv je bio treći član Partije, »Dragec« . S njim je bio ovaj slučaj. Za blagdan Svih svetih koju godinu prije župljani popravljaju i kite grobove svojih pokojnika. Tako je »Dragec« popravljao grob svoje majke. Naišao sam i pozdravio ga. Kazao sam mu: »Nisam vidio vašega sina na vjeronauku! Hoće li vas poštivati i popravljati vam grob? Vidite, kako sve prolazi, pa moramo računati s Bogom i s vječnošću!« To je bio sadržaj našeg razgovora, a nikako spominjanje propasti države. Za taj sam razgovor bio već prije suđen od suca za prekršaje pod optužbom da sam pravio moralni pritisak

Kardinal Franjo Kuharić za vrijeme pastirskog pohoda župi sv. Luke Ev. u Novskoj okružen ministrantima, časnim sestrama Emilijom Ćuk i Miroslavom Anišić iz Družbe kćeri milosrđa, tajnikom Ivanom Godinom i župnikom preč. Josipom Lončarom

Osobito smo se rado okupljali kod samoborskih franjevaca. Bilo je duboko proživljeno zajedništvo u teškom vremenu, ali naši su susreti bili vedri, opušteni. To nas je zajedništvo držalo. Imali smo međusobno povjerenje i iskreno smo se voljeli. Možda su protivnici mislili da mi samo plačemo zbog poteškoća koje su nam na razne načine stvarali, ali varali su se. Bilo je tjeskobnih dana, ali sve smo to podnosili u vjeri i nadi.

na roditelja da šalje dijete na vjeronauk. Bio sam tada osuđen na globu ondašnjih pet tisuća dinara. Žalio sam se s obrazloženjem da je moja dužnost potaknuti roditelje na njihovu vjerničku dužnost ako su dijete dali krstiti, a to nije nikakav pritisak. U žalbi sam postavio pitanje: Da li su pozvani na odgovornost svi nastavnici koji zaista prijetnjama i kaznama prave ne samo moralni pritisak na krštenu djecu da ne idu na vjeronauk? Platio sam i mislio da je s tim svršeno!

Međutim, taj slučaj je bio ponovno izvučen iz arhiva s dodatkom da sam kazao da će i ova država propasti. »Dragec« je potpisao zapisnik da sam govorio: »Bogu se ti obrati jer sve prolazi i ova će država propasti!«

Na suočenju »Dragec« je bio pošten. Kazao je da sam govorio kako sam sam priznao, ali da se on ne sjeća da sam govorio o propasti države. Sudac se uzvrpoljio: »Pa kako je to ušlo u vaš zapisnik koji ste vi potpisali?« – »Dragec« je odgovorio: »Ne znam!« Tako je najvažniji svjedok za najvažniju »krivnju« otkazao poslušnost. Na izlasku mi je kazao: »Velečasni, ne bih ja htio vama škoditi!« – Odgovorio sam: »Nemate ni za što!« Postali smo prijatelji jer sam mu iskreno želio dobro. Svi su ti protagonisti, koliko znam, već pokojni. Nakon nekoliko mjeseci dobio sam rješenje od tužilaštva da se postupak obustavlja! Tako nisam završio u Staroj Gradiški u kojoj je čamilo godinama stotinjak svećenika.

Sjećam se i tragičnog događaja iz Rakova Potoka koji se zbio u onim prvim godinama poslije rata. Imao sam u Rakovu Potoku crkvenog odbornika, Božu Domovića. Bio je to dobar čovjek. Jednom je bio napadnut na cesti i izudaran. Zatim je pala odluka da ga se ubije. Asfaltirala se cesta kroz Rakov Potok. Moj napadač (namjerno ne spominjem ime) organizirao je među radnicima napad na kuću Bože Domovića. Opkolili su kuću. Domović se povukao na tavan sa sjekirom. Vođa »navale« dao je zapovijed jednom radniku da ide na tavan. Kako se ovaj penjao na tavan, Domović ga je dočekao sa sjekirom i u obrani ubio. Napadači su mrtvoga pokupili, odnijeli i ne znam što je bilo poslije s tim mrtvacem. Nitko nije ništa pitao ni Domovića. Nakon nekoliko godina kazali su mu na UDBI u Samoboru: »Znate li da ste ubili čovjeka?« – On je odgovorio: »Znam samo to da sam se branio!«

Prigodom jednog rokovskog proštenja na Galgovu ubijen je iz zasjede jedan dobar čovjek i vjernik, činovnik. Zaboravio sam mu prezime. Nikada nije otkriven ubojica. U takvu vremenu osobito se rado sjećam svojih svećenika susjeda: Galića i Grulicha u Okićkoj Sv. Mariji, Metoda Hrga u Sv. Nedjelji, Viktora Vinceka u Lučkom, dekana u Brezovici, spomenutog već Adolfa Dušića, pa župnika u Rudama Rafe Košte, župnika u Plešivici Franje Ljubetića koji je bio gotovo na smrt istučen. Osobito smo se rado okupljali kod samoborskih franjevaca. Bilo je duboko proživljeno zajedništvo u teškom vremenu, ali naši su susreti bili vedri, opušteni. To nas je zajedništvo držalo. Imali smo međusobno povjerenje i iskreno smo se voljeli. Možda su protivnici mislili da mi samo plačemo zbog poteškoća koje su nam na razne načine stvarali, ali varali su se. Bilo je tjeskobnih dana, ali sve smo to podnosili u vjeri i nadi.

Nadbiskup-koadjutor Franjo Šeper odlučio je premjestiti me u

Pjevačko društvo »Slavuj« iz Pribića na Rabu g. 1936. Župnik iz Pribića Stjepan Mlinarić, zborovođa Ferdo Suhodobnik, kard. Franjo Kuharić, tada gimnazijalac; čuči u prvom redu s desna.

Samobor za subsidijara i za nasljednika samoborskom župniku Stjepanu Kolanderu. Bilo je to u jesen 1957. Dovršavalo se moje djelovanje u okićkom kraju. Selio sam 29. studenoga 1957. baš na Dan Republike. Sve moje stvari na jednim kolima lako je prevezao (s jednim konjem) dragi moj suradnik u Sv. Martinu Mijo Holetić. Bio je sunčan, ali veoma hladan dan. Bila je bura. Međutim, u Samobor me je počeo seliti porezni ured. Bio sam dužan veliki porez. Nisam imao čime platiti, a ni oni nisu imali što plijeniti. Nije lako siromahu, ali nije lako ni moćnima sa siromahom. Ipak su mi zaplijenili bicikl, nužno pokretno sredstvo u mom pastoralnom radu. Zapravo, po zakonu, nisu ga smjeli plijeniti, ali uzeli su ga i odnijeli u Samobor. Tako je počela selidba. Kad sam to ispričao svom kolegi Josipu Vranekoviću, župniku u Krašiću, on je kazao Kardinalu. Kardinal je upravo dobio neki novčani dar, pa mi je poslao po župniku za onda veliku svotu 40.000 dinara da si otkupim bicikl.

Tako je prolazilo u zgodama i nezgodama moje mlado svećeništvo u okićkom kraju. Volio sam te ljude, makar sam se znao na njih i naljutiti. Osjetio sam da i oni mene prihvaćaju.

Uz taj kraj me je vezala i priroda. Od djetinjstva sam volio prirodu u svim njezinim mijenama, pojavama, oblicima. Volio sam krajolike svoga rodnog kraja pod Žumberkom. Volio sam kao dijete promatrati žumberački gorski lanac, koji stoji kao veliki zid. Pitao sam se: Što je s onu stranu. Volio sam promatrati odlaske kola, automobila, autobusa bijelom cestom sa svog brežuljka i maštao sam o daljinama. Nisam ni slutio da ću za iseljenim, ili na neki način prognanim Hrvatima letjeti na obale svih oceana! Volio sam ljeta i zime, proljeća i jeseni. Sve je to bilo lijepo pod Okićem! Kad sam kao gimnazijalac maštao i o svojoj budućnosti, želio sam biti gorski svećenik među jednostavnim ljudima, u lijepoj prirodi, s dalekim vidicima. Mislio sam na Slavetić.

Providnost me je smjestila više na istočnu stranu tih bregova, blještavih u vedrinama, ali i prijetećih kad su smrkli u olujama. Jednom sam za vijavice pješačio iz Okićke sv. Marije u Konšćicu preko Klaka. Otišao sam, usput, na Okić-grad i vidio kako vjetar nosi snijeg iz dubine prema gore. U svakom vremenu i nevremenu otkrivao sam nešto zanimljivo, a i u olujama nešto potresno »lijepo«. Toga je dosta bilo u Okiću! Napustio sam okićki kraj s neizbrisivim sjećanjima, jer sam ipak tu proživio punih jedanaest svojih mladih svećeničkih godina. Kako ne bih pamtio tih lijepih godina!

Jedan milicioner u Rakovu Potoku, kratko vrijeme nakon što sam došao u župu, kazao mi je u razgovoru na cesti: »Pope, najradije bih te uhvatio za noge i lupio o zid.« - Kazao sam mu: »To bi bilo točno po Ustavu!« – Kazao je: »Tko će vam se moliti za 25 godina?« Kazao sam: »Još više nego sada!« Bio je uvjeren da će vjera nestati u narodu i Crkva će izumrijeti. Na tu njegovu prognozu mislio sam u Mariji Bistrici 9. rujna 1984. na proslavi Nacionalnog Euharistijskog kongresa. Tada smo doživjeli najbrojnije sudjelovanje hrvatskih vjernika na Euharistijskom slavlju, kakvo se nije dogodilo u našoj povijesti. Ljudi su ipak nastavili vjerovati i moliti, makar je službena ideologija nastojala nametnuti nevjeru.

Bili smo pozivani na ispitivanja na UDBU kad god bi nas se htjelo za nešto okriviti. Na takvom jednom saslušanju u Samoboru kazali su mi:« Po vašoj vjeri mi ćemo doći u pakao koji ne vjerujemo, kako će to tamo biti?« – Odgovorio sam: »To ćete vi vidjeti, ali ja vam to ne želim. Mi smo dva svijeta: mi vjerujemo u Boga, vi ne vjerujete; vi meni želite zlo, ja vama dobro. Tako se ne možemo susresti!« Na te riječi nije bilo daljeg komentara. Naša nada živi od vjere u Boga koji je Ljubav (usp. 1 Iv 4,16).

Zagreb, travanj 1993.

Kardinal Franjo Kuharić potpisuje povelju o preuzimanju naslovne crkve sv. Jeronima Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, 19. veljače 1983.

U dosada prikupljenoj dokumentaciji o kardinalu Franji Kuhariću nalaze se izvori ili preslici velikog broja pisama koja je on uputio različitim naslovnicima ili su ih ljudi uputili njemu.

Između takovih pisama, za ovaj broj *Glasnika* izdvojio sam pismo koje je uputio učitelju iz osnovne škole u Pribiću Ferdi Suhodobniku 8. kolovoza 1995.

Pismo obitelji Suhodobnik

Zagreb, 8. 8. 1995.

Poštovani Ferdo i Milica!

Jučer na blagdan sv. Siksta slavio sam Misu u Pribiću pa sam se i Vas sjetio kao svoga učitelja u četvrtom i petom razredu pučke škole.

Danas sam primio Vašu čestitku za moj jubilej pa Vam se srdačno zahvaljujem.

Kako je to bilo davno kad sam na Kostelu sjedio u školskoj klupi. Što je sve odonda prošlo, koliko se toga dogodilo i promijenilo u Hrvatskoj!

Ipak 50 godina nije malo vrijeme ni u povijesti naroda, kamoli u jednom osobnom životu. Spomenuo sam u homiliji da ste svirali violinu, da ste osnovali pjevački zbor s kojim sam i ja prije 57 godina putovao na Otok Rab i prvi put vidio more. Ove godine, nakon 57 godina bio sam službeno na Rabu kao nadbiskup i kardinal. Kako su nepredvidivi Božji putevi i nedokučive Božje odluke! Kako je dobri Bog vodio prošlost, tako neka vodi i budućnost!

Sigurno slušate i gledate o događajima u Hrvatskoj da je oslobođena Banija, Kordun i Lika i Dalmatinska Zagora. Ali bit će mnogo posla da se omogući prognanicima povratak jer razorene su crkve i kuće. Ali u ruke Božje! Molimo za pravedan mir.

Vas oboje i Vašu djecu srdačno pozdravljam i želim Božji blagoslov

† Franjo kard. Kuharić
nadbiskup

12. obljetnica smrti kardinala Franje Kuharića

U utorak 11. ožujka 2014. u zagrebačkoj prvostolnici, na dvanaestu obljetnicu smrti sluge Božjega kardinala Franje Kuharića, euharistijsko slavlje predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, u koncelebraciji s varaždinskim biskupom Josipom Mrzljakom, vojnim ordinarijem Jurjem Jezerincom, zagrebačkim pomoćnim biskupima Valentinom Pozaićem, Ivanom Šaškom i Mijom Gorskim, te šezdesetak svećenika.

Podsjećajući u propovijedi »da je kardinal Kuharić pozivao na opraštanje i pomirenje, kako s Bogom tako i ljudima, boreći se protiv svega što nagrđuje svijet te unosi trpljenja i suze«, kardinal Bozanić je ustvrdio: »Bio je pastir u vremenima snažnih, ali prilično jasnih podjela na ideološkoj razini. Uočavao je, prokazivao i uklanjao zlo koje je razdiralo obitelji, društveno tkivo i cijeli narod. Zalagao se za evanđeosku istinu, znajući da samo ona ima snagu opstati, liječiti, davati snagu i tješiti. Danas možemo reći da podjele nisu nestale, ali su drukčije naravi; razdori nisu utihnuli, ali su dobili drukčije predznake, ideologije nisu uminule, samo ih je zahtjevnije raščlaniti. No težnje ostaju važeće i danas. Naše društvo i danas vapi za radošću evanđelja, za solidarnošću koja jedina može biti temelj pravednijih odnosa, za zdravim i čvrstim obiteljima kao temeljnim zajednicama i Crkve i društva.«

U rodnoj župi kardinala Franje Kuharića i župnoj crkvi sv. Siksta u Pribiću dvanaestu obljetnicu smrti sluge Božjega kardinala Franje Kuharića svečano euharistijsko slavlje u utorak 11. ožujka predvodio je svećenik Dragutin Goričanec, duhovnik Caritasa Zagrebačke nadbiskupije. Uz domaćeg župnika vlč. Stjepana Dijaneša suslavilo je više svećenika, a u misnom slavlju sudjelovao je znatan broj pribićkih župljana.

(nastavak slijedi)

Izdanja Postulature

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj *Glasnika* može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J., **Svjetlo na putu života,** popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1934.-1940.)** Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (*100 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca,** izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (*180 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.,** Zagreb, 2008., (*30 kn + poštarina*).
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima;** pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja, Zagreb, ²2008.; (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu,** Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva, sv. 2.; pozdravna riječ: Kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi Presvetom Srcu Isusovu;** proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (*50 kn + poštarina*)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca,** izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (*180 kn + poštarina*)
- VRANEKOVIĆ, J., **Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca,** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja; ilustracije su iz arhiva Postulature (*200 kn + poštarina*)

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC - Svjedok Evanđelja ljubavi

U izdanju Postulature blaženog Alojzija Stepinca objavljena je prošle godine knjiga: *BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata* (Juraj BATELJA); riječ je o trilogiji: Knjiga 1 – Životopis; Knjiga 2 – Dokumenti I, br. 1. – 399. (1933. – 1943.) i Knjiga 3 – Dokumenti II, br. 400. – 691. (1944. – 1998.).

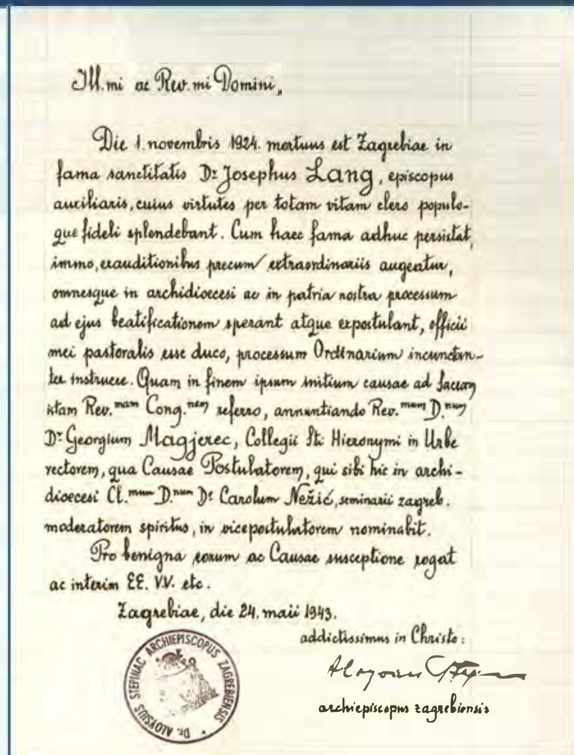
Ova zbirka predočuje javnosti 691 dokument nadbiskupa Stepinca iz razdoblja od 1933. do 1998. godine i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, koji su bili žrtve represivnih režima, žrtve gladi i vremenskih nepogoda, stradalnici i žrtve rata. Među njima je velik broj Hrvata, Poljaka, Roma, Slovenaca, Srba, Židova, ustaša, komunista (»crvenih«), muslimana, pravoslavnih i drugih.

Trilogija se može kupiti u Muzeju bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 10000 Zagreb, naručiti na adresi: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb (450 kn + poštarina) ili na telefon **(01) 48 94 879** te na **e-mail adresu** jbatelja@gmail.com. Čitatelji mogu nabaviti i samo prvu knjigu troknjižja, koja je životopis bl. Stepinca nastao na temelju dokumenata objavljenih u ostalim dvjema knjigama.

POSTUPAK ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM SLUGE BOŽJEGA JOSIPA LANGA

Pismo zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca kojim izvješćuje Kongregaciju za kauze svetaca da kani uvesti postupak za proglašenje svetim pomoćnog biskupa zagrebačkog Josipa Langa, Zagreb, 23. svibnja 1943.

Ill.mi ac Rev.mi Domini,

Die 1. novembris 1924. mortuus est Zagrebiae in fama sanctitatis Dr. Josephus Lang, episcopus auxiliaris, cuius virtutes per totam vitam clero populoque fideli splendebant. Cum haec fama adhuc persistat, immo, exauditionibus precum extraordinariis augeatur, omnesque in archidioecesi ac in patria nostra processum ad ejus beatificationem sperant atque expostulant, officii mei pastoralis esse duco, processum Ordinarium incunctanter instruere. Quam in finem ipsum initium causae ad Sacram istam Rev.mam Cong.nem refero, annuntiando Rev.mum D.num Dr. Georgium Magjerec, Collegii Sti Hieronymi in Urbe rectorem, qua Causae Postulatorem, qui sibi hic in archidioecesi Cl.mum D.num Dr. Carolum Nežić, seminarii zagreb. moderatorem spiritus, in vicepostulatorem nominabit.

Pro benigna rerum ac Causae susceptione rogat ac interim EE. VV. etc.

Zagrebiae, die 24. maii 1943.

addictissimus in Christo:

Aloysius Stepinac

archiepiscopus zagrebiensis

Čitateljima *Glasnika bl. Alojzija Stepinca* poznato je da je u tijeku kanonski postupak za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega Josipa Langa, pomoćnog biskupa zagrebačkoga. Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, nakon savjetovanja sa suradnicima u upravljanju Zagrebačkom nadbiskupijom, donio je 1. studenoga 1943. odluku koja je potom objavljena i u tisku o »prikupljanju i predanju spisa sluge Božjega Josipa Langa«, a svećenstvu ju je i vjernicima obznanio sljedećim dokumentom:

Proglas

o sakupljanju pisama i spisa dr. Josipa Langa, pomoćnog biskupa zagrebačkog

Dne 1. studenoga 1924. umro je u Zagrebu na glasu svetosti pomoćni biskup dr. Josip Lang. Budući da se glas o njegovoj svetosti u hrvatskom narodu do danas ne samo sačuvao, nego sve više i raste, napose zbog izvanrednih uslišanja, koja se pripisuju njegovom zagovoru, i jer toliki to žele i traže, započet ćemo dijecezanski informativni proces u svrhu njegove beatifikacije.

Pozivam stoga temeljem kanona 2043. Crkvenog zakonika sve svećenike, redovničke osobe i sve vjernike, koji su u posjedu bilo kojega pisma, propovijedi ili kakovog drugog pismenog sastavka dr. Josipa Langa, da to u roku od tri mjeseca računajući od dana potpisa ovoga proglasa dostave na adresu: »Povjereništvo za proglašenje blaženim biskupa dr. Josipa Langa«, Zagreb, Kaptol 29 ili meni izravno. Osim toga u smislu kan. 2023. C. Z. pozivam svakoga, komu je poznato nešto, što bi se ozbiljno moglo iznijeti protiv krepostima spomenutoga sluge Božjega, da to meni izravno pismeno saopći. Svi oni, koji su stajali u vezi i poznanstvu sa blagopokojnim biskupom, te mogu posvjedočiti nešto o njegovim krjepostima, ako to nisu saopćili vlč. o. Josipu Vrbaneku, D. I., koji je do sada te stvari temeljem crkvene ovlasti prikupljao, neka svoj izvještaj pošalju meni ili na spomenuto Povjereništvo. Redovničke osobe mogu to učiniti i preko svoga ispovjednika ili izravno pismeno pa i mimo znanja svojih poglavara.

Ako je komu poznato, da netko drugi posjeduje listove ili spise dra Josipa Langa, neka to također dojavi spomenutom Povjereništvu. Među spise, koje treba predati, spadaju i sastavci, koji su vjerno bilježeni dok je Sluga Božji govorio ili u pero kazivao. Ne moraju se slati pisma, koja sadrže tajnu nečije savjesti. Tko želi, da mu se pismo nakon dovršenog procesa povrati, neka tu želju izrazi prigodom pošiljanja i naznači svoju točnu adresu.

Određujem, da se ovaj proglas pročita u svim crkvama, gdje se vrši javno bogoslužje i da se oglasi u svim redovničkim zajednicama. Neka se oglas pričvrsti i na crkvena vrata.

Dano u Zagrebu, dne 1. studenoga 1943.

† Dr. Alojzije Stepinac, v. r.,
nadbiskup zagrebački.[1]

1 OKRUŽNICA, »Proglas o sakupljanju pisama i spisa dra Josipa Langa pomoćnog biskupa zagrebačkog, br. 6/BC/1. studenog 1943.«, u: *Službeni vjesnik Zagrebačke nadbiskupije*, 31. (14. veljače 1944.), br. 1., str. 16.-17.; *Katolički list*, 94. (4. studenog 1943.), br. 44., str. 507.

U Arhivu Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu, među dokumentima koje je za kanonski postupak za proglašenje svetim sluge Božjega Josipa Langa prikupio mons. Gjuro Magjerec, rektor Zavoda i postulator, nalaze se dva pisma mons. Karla Wojtyle, tada vikara Kaptola krakowskog, koji potvrđuju njegovu preporuku u molitve za ozdravljenje jedne majke i radosnu vijest da je ta majka ozdravila. Predmnijevam da se mons. Wojtyla, danas sveti Ivan Pavao II., uz zagovor Majke Božje preko mons. Magjerca preporučio i u zagovor sluge Božjega Josipa Langa.

Propovijed mons. Jurja Batelje u Krašiću 10. veljače 2014.

»Samo Bog je velik i njegova Crkva!«

Čitanja: *2 Kor 1,3–7, 8b–9.12; Ps 16, 1–11; Iv 12, 23–28*

Predvoditelj misnoga slavlja na Stepinčevo, monsinjor Juraj Batelja, i 42 svećenika u vrijeme misnoga slavlja. Među njima su i dvojica svećenika iz Slovenije, koji redovito dolaze u Krašić na blagdan Stepinčeva.

Draga braćo i sestre!

Poštovani gledatelji Hrvatske televizije i slušatelji Hrvatskoga radija!

1. Evanđelist Ivan govori o proslavi Sina Čovječjega. Tko je Sin Čovječji?, pitali su Grci apostole. Čuvši to, Isus se očitovao da je on Sin Čovječji, i da će ga uskoro vidjeti podignuta na prijestolje križa!

Blaženi Alojzije Stepinac riječju i životom uči da je Sin Čovječji, Isus Krist, Sin Božji, koji je po Duhu Svetome radi nas ljudi i radi našega spasenja postao čovjekom, prošao zemljom čineći dobro, trpio, umro na prijestolju križa i uskrsnuo. Štoviše, on uči da »Isus svoje vjerne štiti, Isus svoje vjerne brani, Isus svojim vjernima pomaže, Isus svoje vjerne tješi«.[1] »Zato je Isus«, nastavlja blaženi Alojzije, »kroz čitav život naš program, Isus naša lozinka, Isus naš cilj, Isus naše sve. A kad se odlučimo za Isusa, onda to znači biti potpun kršćanin.«[2]

Dakle, naš nam Blaženik poručuje da je Krist, Sin Čovječji, pobijedio zlobu i zloću, laž i mržnju te uskrsnućem od mrtvih svim ljudima omogućio pristup slavi Božjoj. Isus Krist je stijena na kojoj je sagrađena sveta Crkva Božja, ne građevina od kamenja, nego od jedinstva srdaca učvršćenih Duhom ljubavi i mira, da bude »stup i uporište istine« (1 Tim 3,15). Zato joj je on dao cjelov žrtve svoga života govoreći: »Samo Bog je velik i njegova Crkva!... Što duže živim, to te više ljubim, Crkvo sveta Božja ... Bijedni ovaj život rado dajem. Kad bih mogao, dao bih i sto života, samo da živi Crkva Božja.«[3]

2. Čuli smo Isusove riječi: »Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo, ako li umre, donosi obilat rod.« U kolika je ljudska srca zasađeno zrno Božjeg izabranja, ali je bez svjetlosti, bez Božje milosti, to zrno istrunulo, nestalo bez ploda. Mi danas, okupljeni oko oltara Gospodnjega i žrtve života jednog Hrvata, kardinala Katoličke Crkve, pokušavamo otvoreni Duhu Božjemu razumjeti logiku umiranja na zemlji da bi se živjelo u vječnosti. Uočavamo potrebu smrti i njezino značenje. Kad sijač baca zrno u zemlju, raduje se jer sluti obilan rod. I Isus umire! Bio je to čas pun svjetla, plodnosti i radosti. Pao je u zemlju i bio uzdignut sa zemlje. Logika je to koju ljudski um teško shvaća, ali poučen vjerom spremno prihvaća. Bijaše tako i u životu bl. Alojzija Stepinca. Iz vjere u Sina Čovječjega trpio je i blagoslivljao, sabirao pozitivne smjernice života i nadvladavao negativne, osvjedočen da su vrijednosti vječnoga života vrjednije od pratećih boli.

3. Stoga kršćanske duše Kristovim povjerenjem vrednuju i samu činjenicu smrti. Poučen Evanđeljem, blaženi nas Alojzije uči ovako: tko živi pošteno i čestito, ne treba se Boga bojati ni strepiti pred ljudima ni pred smrću. On je u Lepoglavi osluškivao iz susjednih ćelija jecaje i bolno stenjanje zatočenih ljudi. Jednom, nakon što je vidio kako odnose na ukop mrtve zatvorenike, pohodila ga je njegova sestra Štefanija, udana Štengel, i predala mu buket ruža. Pod dojmom nepravednih i prinudnih udaraca kojima su ubijani zatočenici reče joj: »Ovamo ne spadaju ruže, već trnje!« Štefanija svjedoči: »Rekla sam mu: 'Šalju ti ih oni koji te vole i koji misle na te.' Uzvra-

1 Himan u čast Imena Isusova

2 Blaženi Alojzije STEPINAC, *Homilije za sve nedjelje i blagdane u godini*, 1. dio, Zagreb, 1957., sv. XXVII., propovijed XIII., str. 46.

3 Josip VRANEKOVIĆ, *Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca (5.XII.1951.-10.II.1960.)*, Zagreb, 2011., (unaprijed: VRANEKOVIĆ), 159.

tio mi je: 'Ako se dogodi da ja ovdje padnem, da ti ne bi palo na pamet da me preneseš jer hoću da ležim na robijaškom groblju, među robijašima, jer na dan suda digao se ja iz kraljevske zlatne grobnice, iz dna oceana ili središta robijaškog groblja, pred Boga ću donijeti samo svoja dobra djela.'«[4]

Iz toga sučeljavanja sa smrću naš je Blaženik po nunciju Hurleyju poručio papi Piju XII.: »Sveti Oče! Spreman sam umrijeti za Crkvu Katoličku ne samo općenito govoreći, nego za svaki kanon svete Majke Crkve!« A danas nam bezbožci podmeću Crkvu bez kanona i zakona, po svojoj mjeri i naumu, s ciljem da je unište. Zato nećemo ni danas otići iz Krašića, a da ne obnovimo vjernost i ljubav papi Franji kakvu je naš Blaženik posvjedočio papi Piju XII., jer u konačnici tu ljubav i vjernost ne iskazujemo ljudima nego Sinu Čovječjemu, Kristu Gospodinu, nebeskom Zaručniku Crkve, koju on u kupelji krštenja i u sakramentu ispovijedi pročišćuje da bude čista i sveta, bez ljage i bore.

4. Dragi vjernici! Još nam u ušima odzvanjaju Isusove riječi: »Došao je čas da se proslavi Sin Čovječji.« U svim razdobljima svoga zemaljskog života Alojzije Stepinac poistovjećivao se s Kristom patnikom i s njegovom proslavom, jer tko se s njime ne poistovjeti, ne može ući u kraljevstvo nebesko. Tko nije kadar piti kalež muke Gospodnje, nije pripravan da sjedne za stol vječne gozbe Jaganjčeve. Ovih se dana raspisalo po novinama da je Udba sačuvala »Stepinčev kalež«. Koliko je poznato, posuđe za svetu misu u Lepoglavi doneseno mu je iz kapele Nadbiskupskog dvora u Zagrebu. Misno vino slao je po stražaru lepoglavski župnik, još živući, Mato Repić. U sakristiji pavlinske crkve nije bilo crkvenog posuđa. Gdje je Udba zaplijenila spomenuti »Stepinčev kalež«? Zašto ga je zaplijenila? Ono što je vraćeno sluzi Božjemu Franji Kuhariću kao »kalež« ne rabi se za misno slavlje, nego za čuvanje sv.

4 Juraj BATELJA, *Živjeti iz vjere. Duhovni lik i pastirska skrb kardinala Alojzija Stepinca*, Zagreb, 1990., str. 256.–257.

Vjernici su u znak pobožnosti i zahvalnosti na Stepinčevo 2014. doticali posmrtnu masku kardinala Stepinca

hostija. Bio je to običan ciborij. No, simbolika spomenutog kaleža sadrži bolnu istinu progona Katoličke Crkve i njezinih duhovnih pastira. To nije nikome za pohvalu. To je za osudu! Govor o »Stepinčevu kaležu« oživljava rane pravnog i fizičkog ubojstva ne samo jednog nevinog čovjeka, blaženog Alojzija Stepinca, nego desetaka tisuća onih koji su radije pošli u smrt za Isusa Krista, Sina Čovječjega, nego se poklonili bezbožnom i nasilnom simbolu crvene zvijezde.

Zašto se istovremeno iz udbaških redova aktualiziraju Nadbiskupovi dnevnici koje je Udba bez potvrde zaplijenila i na 55 godina otuđila? I ne samo dnevnike. Zagrebačka nadbiskupija ni danas nije dobila objašnjenje što je s dokumentima koje je Udba zaplijenila zajedno s Nadbiskupovim dnevnicima. Štoviše, Udba je te dnevnike neovlašteno prepisivala, filmirala, uništavala, iz njih otuđila izvorne dokumente, a u nj uvrstila fotokopije sa svojim oznakama. Pri tom je ignorirala njihova zakonitog vlasnika i prekrajala njihov sadržaj s jedinom nakanom da ponizi Blaženikovu osobu. Kakve li bezočnosti! Htjeli su tim dnevnicima napakostiti blaženom Stepincu i što crnjim velom šutnje zaodjenuti papu Pija XII. jer su otpalom svećeniku Falconiju s đavolskim nakanama davali preslike iz spomenutih dnevnika, ali samo pomno biranih dokumenta! Kako ih je Bog postidio! Obistinila se riječ bl. Stepinca o tim dnevnicima: »Nadam se da će dnevnici opet doći na svoje mjesto. Pitat će se jednog dana za njih. Možda bude netko sretan da ih može vratiti. To je kulturna i moralna sramota. To je najsramotnija otimačina. Takva što ne bi se dogodilo u jednoj kulturnoj zemlji.«[5] Kako je proročkim duhom naš Blaženik predvidio vrijeme u kojem živimo! Nažalost, ima i danas ljudi koji si tom otimačinom i sramotom žele osvjetlati lice.

5. A imamo li pravo kao vjernici, kao slobodni građani u slobodnoj Republici Hrvatskoj, postaviti i ovo pitanje: Gdje su tisuće pisama kojima su vjernici svome, mržnjom i trpljenjem okovanom, nadbiskupu Alojziju Stepincu u Lepoglavu slali potporu, utjehu, ohrabrenje, stvarajući molitvenu povezanost i gradeći duhovno zajedništvo? Što su sve pretrpjeli oni koji su ta pisma poslali? Nažalost, ni jedno od tih pisama nije našem Blaženiku uručeno. Dok ih je Udba u Zagrebu otvarala i provjeravala, istodobno je komunistički režim pred novinarima i stranim svijetom glumio pravdu i humanost. Gdje su pisma i stvari koje je Udba na putu ili u svom sijelu na Zrinjevcu otuđila krašićkom župniku Josipu Vranekoviću svukavši ga do gole kože i zaplijenivši mu pisma ili darove koje je nosio za zatočenog Kardinala? Zašto ta pisma nisu vraćena zakonitom nasljedniku? Što je bila i što jest sudbina tih pisama? A ona

5 VRANEKOVIĆ, 23. prosinca 1951., str. 52.

su nama drago sjećanje, neuništivo kao i Stepinčevo srce koje je Udba zaplijenila i spalila. Neuništive su u kostima blaženog Stepinca ostale i otrovne supstancije kadmija, kroma, olova i arsena, koje su uništile njegovo tijelo, ali ne i ljubav.

I mi vjerom u Isusa Krista Sina Božjega opraštamo sva ta bezakonja jer je ljubav neuništiva, jer »Bog je ljubav« (1 Iv 4,8). Ali ne možemo i nemamo pravo zanijekati istinu što i kako se dogodilo. Sveto pismo nas uči »istinovati u ljubavi« da bismo prispjeli do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega (usp. Ef 4,15). I blaženi Alojzije nas opominje da je Isus u najtežoj muci molio za svoje mučitelje i one koji su mu se rugali: »'Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!' Mi ne bismo bili dostojni učenici svoga Učitelja kad ga ne bismo nasljedovali i u ljubavi prema neprijateljima. Njima je vodič i lozinka mržnja. Nama mora biti ljubav koja ostaje i preko Groba, kad nema više mjesta vjeri i ufanju, jer ćemo biti u posjedu Onoga koga sad vjerom i ufanjem tražimo.«[6]

6. Braćo i sestre! Kao sinovi i kćeri Katoličke Crkve i hrvatskoga naroda s pravom ponavljamo Isusovo pitanje: »Zašto, Oče, ova gorka čaša boli?« Zašto se katoličke vjernike opet ponižava tutorstvom onih koji su im radili o glavi? Proničući zloću svojih progonitelja i uzimajući u ruke kalež muke Gospodnje, blaženi je Stepinac posvjedočio: »Nije nama zabranjeno težiti za slavom jer je ta težnja srasla s našom dušom. Ali tražiti slavu mimo volje Božje, tražiti slavu izvan Boga, tu se skriva grijeh i čudnost!«[7] O divne li nauke! O sretnog li naroda kojemu predvodnici u vjeri utiru staze vječnosti pijući kalež muke Gospodnje, ne iz metalnog posuđa, nego iz izvora probodenog Isusova Srca koje, umirući poput zrna, donosi plod, život uskrsnoga jutra.

To će iskusiti svi koji mu nastoje biti vjerni. Suočen s takvim iskustvom blaženi je Alojzije posvjedočio: »I mene su sudili – u ime naroda, ali [je] glavno da nisam osuđen u ime Presvetoga Trojstva za izdaju Crkve!«[8] To je potvrdio i 31. srpnja 1952. rekavši: »Proglasili me zločincem. Ali na Božjem sudu vidjet će se da imena ratnih zločinaca drugačije glase nego na narodnim sudovima.«[9]

Blaženi Alojzije nas opominje da je Isus u najtežoj muci molio za svoje mučitelje i one koji su mu se rugali: »'Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!' Mi ne bismo bili dostojni učenici svoga Učitelja kad ga ne bismo nasljedovali i u ljubavi prema neprijateljima.«

7. Čuli smo Isusov vapaj: »Oče, izbavi me iz ovoga časa« (Iv 12,27). Nije riječ o tragičnoj molbi, nego o potvrdi gorčine časa čija je tragičnost nadvladana molbom: »Oče, proslavi ime svoje!« (Iv 12,28). Ova nas evanđeoska poruka stavlja pred dvije činjenice: čas i proslavu Sina Čovječjega, još više čas i proslavu njegova učenika, svakoga vjernika, Alojzija Stepinca napose. Što je bio njegov čas? On je, naime, 20. veljače 1958. rekao župniku Vranekoviću sljedeće: »Ako naglo ne svrši moj život, vidim da ću mnogo patiti. Počela me boljeti i desna noga. Ali strpljivi moramo biti sve do prolijevanja krvi. Da, ali to je kod mene malo drukčije, i nasmiješi se rekavši: 'Sveci su prolili pet litara krvi – i u raju su, a ja već trideset litara i još sam jadni grešnik i borim se... Gospodine, zašto si to učinio? – to ne smijemo pitati!'«[10]

Slično svjedočanstvo nalazi se zapisano u pismu p. Ivanu Kukuli, provincijalu Družbe Isusove: »Ne sumnjam da će doći dani kada će za Crkvu Katoličku svanuti sigurna i potpuna sloboda, pa makar i ja morao umrljati svoj kardinalski grimiz vlastitom krvlju.«[11]

Što je bio Alojzijev čas? Zašto je krvarilo njegovo srce? Bio je prvak Katoličke Crkve i svjestan Hrvat u vrijeme kad su komunistički prvaci nakon školovanja u Rusiji, nakon Staljinove škole mržnje i smrti, prema svjedočanstvu Ivana Supeka provodili svoj strateški plan: »Na brzinu u Hrvatskoj iskorijeniti radićevsku, [to znači narodnu, seljačku] i katoličku tradiciju.«[12]

Što je bio njegov čas? Iskorjenjivanje poganskih običaja ubijanja nerođene djece, pijanstvo, proždrljivost, nezakonito i protunaravno suložništvo, idolopoklonstvo.

Što je bio njegov čas? Zapostavljenom narodu pružiti utjehu i ponos. Potpora izdanju »Hrvatske enciklopedije«, povratak Višeslavove krstionice u domovinu, podizanje domova za bolesnu i nezbrinutu djecu, hrvatsku, židovsku i srpsku: Sv. Male Terezije na Vrhovcu u Zagrebu, u Poredju, u Klinča Selu, u Šestinama, dom Gospe Lurdske u Zagrebu, internat Hrvatskog radiše u Zagrebu, paviljon Bolnice milosrdnih sestara u Vinogradskoj, Zakladna bolnica Rebro, Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke; svijest je to ljubavi prema hrvatskom narodu koja nadilazi političke zamisli i nacionalističke okvire svjestan da ga je tu u Brezariću, u Krašiću, rodila Hrvatica majka i usadila mu u dušu ljubav prema svome narodu, katoličkoj vjeri i božanskoj istini, zasvjedočenoj u krašićkoj himni: »Čuvaj, Bože sa visine, ovu grudu djedovine, / Ovdje se je mnogo dalo, za istinu umiralo.«

Što je bio njegov čas? Djelima ljubiti Boga i bližnjega svoga. Spašavati srpske prognanike, poljsku djecu i stradalnike u Crikvenici i diljem hrvatske domovine, zauzimati se za Židove i njihove bračne drugove katolike i nekatolike, uzdržavati uz pomoć Caritasa više od 50.000 izbjeglih slovenskih svećenika i vjernika, štititi komunističke prvake i njihove simpatizere, ideologe i diverzante. Četiri puta je intervenirao za oslobađanje komunističke djelatnice Branke Nemet, zaručnice inženjera Goldsteina.

Što je bio njegov čas? Čuvati Božji zakon i jedinstvo Katoličke Crkve s Petrovim nasljednikom

6 *Pismo Josipu Gjuranu*, Krašić, 19. rujna 1953.

7 *Homilije za sve nedjelje i blagdane kroz godinu*, sv. II., str. 109.

8 VRANEKOVIĆ, str. 194.

9 VRANEKOVIĆ, str. 109.

10 VRANEKOVIĆ, str. 600.

11 *Pismo Ivanu Kukuli*, Krašić, 13. prosinca 1952., u: Arhivu Postulature bl. Alojzija Stepinca, CP, sv. XII., str. 172.

12 Ivo Supek, *Krivovjernik na ljevici*, Bristol,1980., str. 145.

u Rimu. Prosvjedovati protiv vođenja naroda i države u propast, protiv jugofašista i bezbožnih komunista, protiv nerazumnog ubijanja svećenika i vjernika, uvijek braneći vjeru u Sina Božjega, Sina Čovječjega, osvjedočen »kad se s Isusom trpi onda sve biva lako«.[13]

A što je naš čas? Danas, kad nas bezbošci žele učiti ljubiti Crkvu, kad nas agnostici poučavaju kako slušati papu, kad nas zabludjeli u kršćanstvu upućuju što i kako treba vjerovati, kada nas pritajeni i razotkriveni komunisti žele poučiti koji socijalni nauk zastupa Evanđelje. *O tempora, o mores!* Ne veličaju oni papu da uzdrže ljubav prema njemu, nego da pridonesu podjeli Crkve nastojeći učiniti razdor između pape i biskupa. Dakle, naš čas je Stepinčeva oporuka: čuvati živu vjeru u Sina Božjega i do groba vjernost Crkvi Katoličkoj, u zajedništvu s biskupima na čelu s papom.

8. Stepinčev čas nedjeljiv je od Isusova časa. I naš čas nedjeljiv je od Stepinčeve žrtve. U svim kušnjama i strahotama progona srce mu se ispunjalo utjehom pomisli na Boga. Taj njegov stav davao je snagu obespravljenim vjernicima i svećenicima logorašima koji su zbog vjernosti Crkvi, svome svećeničkom pozivu i služenju, čamili u Staroj Gradiški, Srijemskoj Mitrovici, na Golom otoku i u tolikim mjestima što ih je Udba osmislila s nakanom izbrisati Božje ime na zemlji, poniziti svećeničko zvanje, katoličku vjeru, dostojanstvo ljudske osobe. Taj čas zagorčivao je režim neljudskim postupcima prema svećenicima i vjernicima okivajući ih u lance, prisiljavajući ih da leže prostrti na goloj zemlji ili betonu, u čamotinji vlažne paučine i ljudske izopačenosti, mjesecima bez danjeg svjetla, danima bez hrane, pod prisilom saslušavani i psovkama vrijeđani jer su odbili pjevati pjesme svojim krvnicima.

Jačani Kristovom milošću i Stepinčevim primjerom izdržali su čas kušnje. Sačuvali su čast svoga zvanja, vjernost Krist Gospodinu i Crkvi njegovoj. Znali su da je njihova muka olakšana znojem Isusovim, njihova čast uvećana bičevanjem Isusovim, njihov ponos ovjenčan trnovom krunom Isusovom, njihovo trpljenje olakšano križem Isusovim, njihova patnja olakšana kaležom muke Isusove.

Njima i nama ovdje okupljenima naš Blaženik dovikuje ohrabrenje kojim je ojačao vlč. Živka Mihelića, upravitelja župe u Cerovcu, 11. srpnja 1955. kad je, služeći se mišlju sv. Bernarda, uskliknuo: »Bog skriva ulje svoga milosrđa u posudici 'pouzdanja'. Dakle, pouzdanje, pouzdanje!«[14] Živio je ono što je molio: »*In Te, Domine, speravi* – U Tebe se, Gospodine, uzdam!«

9. Za blaženoga Alojzija sve bijaše Božji dar i Božja milost. Zato ga živom vjerom u Sina Božjega prepoznajemo kao prijatelja Božjega, zaštitnika opće Crkve, ali i odvjetnika hrvatskoga naroda jer je on naš ponos, naša svetinja, putokaz kojim putem i na koji se način u protivnostima svijeta čuvaju vjera, Crkva, obraz, ponos, čast, čistoća, obitelj, narod i domovina.

On je, videći himbu režima i pokušaje da ga privole na promjenu stava, govorio: »*Mislili su da će time porasti u meni neka težnja za njihovom slobodom ... No što je najvažnije: Što bi meni govorila moja savjest, kako bi bolno bilo Svetome Ocu kad bih na neki način izdao Božju stvar... A nema druge nego trpjeti i moliti. Tako je volja Božja. Ako treba, bolje je časno poginuti nego sramotno ostati.*«[15] Hvala Ti blaženi Alojzije za ovaj nauk vjernosti Bogu do smrti, do prolijevanja krvi. Koliko li si puta kao sužanj, ovdje u Krašiću, krijepio taj nauk vapajem: »Majko Božja, pomozi mi u ovaj čas!« ili ovim uzdahom: »Kako će žalostan biti svršetak onih koji vrijeđaju Tebe, Majku Spasitelja svijeta!« A mi slaveći ovaj blagdan s pravom govorimo: Blagoslovljen će biti svršetak zemaljskoga života onih koji su se poput Alojzija, živo i neustrašivo, uzdali u Boga živoga!

Braćo i sestre! Sabrani na ovom svetom mjestu i u slavlju Kristove žrtve poslušajmo kako je na današnji dan, pred 54 godine, umro onaj koji se uzdao u Boga, naš blaženi Alojzije. Župnik Vraneković svjedoči: »U taj čas, bilo je oko 14 sati, opazim kako mu je pogled umoran i oči ne gledaju više onako svježe kao do tada. Pet minuta za redom je ponovio: '*Deo gratias*! Bogu hvala...' Pogledao je, pritom se uspravio na rukama, malo podigao prema slici Gospinoj i glasno rekao: 'Blagoslovljeno Božje ime', a onda: '*Fiat voluntas tua!* – Oče, budi volja Tvoja!' Čvrsto je prihvatio upaljenu svijeću, ali jer je klonuo, prišao sam da mu podržavam svijeću. Sestre mole... plaču... On nas pogledava kod pune svijesti. Moli: 'Oče, budi volja tvoja!' Bila je to zadnja riječ što sam od njega čuo. Još tri ili četiri bolna uzdisaja i ispustio je dušu.

– Ovo je smrt Pravednika! – svi tu ponavljamo: 'Bogu hvala!' – 'Blagoslovljen Bog u svojim svecima'. Kroz punih jedan sat držale su časne sestre naizmjence goruću svijeću u mrtvoj ruci onoga, čija je duša već tada – uvjereni smo – gledala puno svjetlo, koje označuje goruća svijeća. Ostali smo klečati i moliti.«

Braćo i sestre! I mi smo došli moliti i proslaviti Boga. Radosno kličemo sa župnikom Vranekovićem: Blagoslovljen Bog u svojim svetima! Blagoslovljen Bog u blaženom Alojziju Stepincu! Molimo i vjerujemo da će Bog providjeti da ga što prije možemo blagoslivljati i po svetom Alojziju Stepincu. Stoga zahvalnog srca prihvatimo Alojzijevo iskustvo vjere i života: »Pečat i znamen križa uvijek je oznaka svih pothvata Božjih«,[16] a »*poteškoće se mogu nadvladati vjerom u Raspetoga Krista*«.[17] Njemu slava i vlast u vijeke vjekova. Amen.

dr. Juraj Batelja, postulator

---

13 *Katehetske propovijedi*, sv. 1., Zagreb, 1956., str. 1086v.

14 Alojzije Viktor Stepinac, *Pisma iz sužanjstva*, Zagreb, 1998. (nadalje: PISMA), str. 132.

15 VRANEKOVIĆ, str. 56.

16 *Pismo s. Tereziji Jadro, provincijalnoj glavarici ss. karmeličanki Božanskog Srca Isusova*, Krašić, 16. kolovoza 1955., u: PISMA, str. 137.

17 Usp. *Pismo Srećku Majstoroviću o.f.m.*, Krašić, 1. listopada 1954., u: PISMA, str. 95.

Roma, die 17. XI. 1962.

CURIA METROPOLITANA CRACOVIENSIS

Venerabilis Pater,

rogo Te orationem fundere pro quadam matre quatuor puellarum, quadraginta annorum, Cracoviae in Polonia, (durante ultimo bello per quinque annos in campo concentrationis in Germania), nunc in periculo gravissimo sanitatis et etiam vitae ratione canceris: ut Deus ei eiusque familiae misericordiam suam instante Beatissima Virgine ostendat.

in Christo obligatissimus
+ Carolus Wojtyła
eppus tit. Ombitensis
vicarius capitularis Cracoviensis
in Polonia

Roma, Pontificio Collegio Polacco
Piazza Remuria 2A
Roma

Metropolitanska kurija u Krakowu
Rim, 17. studenoga 1962.
Prečasni Oče!

Molim te uzdigni molitvu za jednu majku četiriju djevojčica, četrdesetgodišnjakinju, iz Krakowa u Poljskoj (za vrijeme posljednjega rata 5 godina bila je u logoru u Njemačkoj), nalazi se u teškoj opasnosti po zdravlje i za život zbog raka, da bi Bog na nju i njezinu obitelj raširio svoje milosrđe po zagovoru BDM [Blažene Djevice Marije].

U Kristu najodaniji
Carolus Wojtyla,
vikar Kaptola krakowskog,
Poljska

Rim, Papinski poljski zavod
Piaza Romania 2A
Rim

Pismo Karla Wojtyle mons. Gjuri Magjercu, postulatoru za proglašenje svetim sluge Božjega Josipa Langa, za molitve radi ozdravljenja na smrt bolesne majke; pismo je sačuvano u arhivu dokumenata o dr. Josipu Langu u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu.

Metropolitanska kurija u Krakowu

Prečasni Oče!

Žena koja stanuje u Krakowu, u Poljskoj, majka četiriju djevojaka, dana 21. studenoga prije kirurške operacije iznenadno je zadobila zdravlje zahvaljujući Bogu. Tebi prečasni Oče jednako tako svesrdno zahvaljujem u njezino ime, njezinoga muža i cijele njezine obitelji.

U Kristu
† Carolus Wojtyla,
vikar Kaptola krakowskog

Rim, 28. studenoga 1962.

CURIA METROPOLITANA CRACOVIENSIS

Venerabilis Pater,

Mulier habitans Cracoviae in Polonia, mater quatuor puellarum, die 21. XI ante operationem chirurgicam repente sanitatem recuperavit. Deo gratias. Tibique Pater venerabilis item maximas gratias ago nomine ipsius eiusque mariti et cunctae familiae.

in Xsto
+ Carolus Wojtyła
vicarius capitul. Cracoviens.

Roma, 28. XI. 1962.

Zahvala Karla Wojtyle mons. Gjuri Magjercu, postulatoru za proglašenje svetim sluge Božjega Josipa Langa, za uslišane molitve i ozdravljenje na smrt bolesne majke; pismo je sačuvano u arhivu dokumenata o dr. Josipu Langu u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu.

Molitva za proglašenje blaženim sluge Božjeg Josipa Langa

Gospodine, Bože naš, ti si svome sluzi Josipu Langu udijelio milost da tvoju ljubav posvjedoči u žarkoj pobožnosti prema Presvetoj Euharistiji i prema Blaženoj Djevici Mariji te pomaganjem siromaha i odgojem budućih svećenika i tako ga učinio sredstvom svoga milosrđa. Udijeli i nama milost da nas njegov život i primjer vode putem nasljedovanja tvoga jedinorođenoga Sina. Uzdigni, dobri Oče, svoga slugu na čast oltara i učini ga zaštitnikom našega puta prema tebi. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Pozivam svakog čitatelja *Glasnika* da bude pronositelj glasa svetosti ovog sluge Božjega i moli da Bog na njegov zagovor učini koji čudesan znak, kao potvrdu da se Bogu u potpunosti svidio.

Samoborski župnik Franjo Kuharić, svetojanski župnik Josip Gjuran i krašićki župnik Josip Vraneković te časne sestre (s lijeva stoje) Benigna Obreč, Marta Honorata Matica, majka vlč. Gjurana i č. s. Radomira, njegova rođena sestra, te časne sestre Marija Nikolina Vozelj i Antonija Salezija Golubić

Prije 50 godina umro je Josip Vraneković, župnik krašićki (1)

Dana 26. srpnja 2014. navršava se 50 godina od blažene smrti krašićkog župnika Josipa Vranekovića. Od 5. prosinca 1951. do 10. veljače 1960. bio je domaćin zasužnjenoga nadbiskupa zagrebačkog dr. Alojzija Stepinca, kojega je komunistički režim na montiranom sudskom postupku 11. listopada 1946. iz mržnje prema Bogu i Crkvi osudio na 16 godina zatvora s prisilnim radom, a potom na 5 godina gubitka svih građanskih prava. Naime, spomenutoga dana, nakon 5 godina tamnovanja u Lepoglavi, Komunistička partija Jugoslavije i njezin vođa Josip Broz Tito premjestili su ga na izdržavanje kazne iz zatvora u Lepoglavi u kućni pritvor u Krašiću.

U sjećanju ljudi i na temelju sačuvanih dokumenata može se ustvrditi da je vlč. Josip Vraneković bio divna svećenička duša, uzoran svećenik u svakom pogledu, uzor vjernicima krašićke župe i svih župa u jastrebarskom dekanatu, kao i uzor svećenicima kojima je u svojstvu dekanske službe bio ne samo nadređeni nego je svima bio poslužitelj u ljubavi, pomoćnik u nevolji, drug u patnji. On je bio jedina veza između zasužnjenog nadbiskupa kardinala Stepinca i središnjih ustanova nadbiskupije u Zagrebu. Svoju službu vršio je vjerno, ne želeći ni u čemu iznevjeriti povjerenje svoga nadbiskupa i postojano ne strahujući od pakosti nekih kolega svećenika, koji su više vjerovali partijskoj vlasti nego svojem nadbiskupu. Bio je poput Šimuna Cirenca, pridržavao i pomogao nositi križ svome nadbiskupu Alojziju Stepincu, i 4 godine nakon njegove smrti i sam se preselio u vječnost. U svojstvu promicatelja postupka u proglašenju svetim kardinala Alojzija Stepinca želim istaknuti da je Vranekovićeva žrtva isto tako sjajna kao Stepinčeva, premda, za sada, bez pokazatelja da bi bila obilježena svetokrugom.

– Preč. Josip Vranković u Krašiću na svetkovinu Presvetoga Trojstva, 1964., mjesec i pol prije smrti

Svećenici su ponijeli lijes s mrtvim tijelom krašićkog župnika Josipa Vranekovića iz župne crkve Presvetoga Trojstva u Krašiću na župno groblje. Misu i homiliju održao je nadbiskup zagrebački Franjo Šeper, koji je u propovijedi istaknuo: »Zagrebačka nadbiskupija ima mnogo dobrih svećenika. Ovdje leži jedan od najboljih.« Obred ukopa na groblju obavio je Vranekovićev kolega, pomoćni biskup zagrebački Franjo Kuharić. Dr. Juraj Batelja, postulator Stepinčeve kauze više puta upitao je nadbiskupa i kardinala Franju Kuharića: »Je li istina da Vam je kod ukopa župnika Vranekovića 'soli Deo' pao na Vranekovićev lijes?« Nadbiskup i kardinal Kuharić nikad nije izravno odgovorio na ovo pitanje, ali je barem tri puta moj upit popratio riječima: »Sigurno da mi je bilo žao što je umro tako mlad«.

Naime, životni, svećenički križ nosio je hrabro i vjerno sve do smrti. Kad su se početkom godine 1956. pojavili prvi znakovi opake bolesti on je bio odlučio otići k liječniku. Međutim, jer je u zakazani dan bila najavljena pljenidba u župnoj kući jer nije mogao platiti nepravedno nametnut mu porez, odustao je od liječničkog pregleda i sve svoje sile uporabio da bude vjeran domaćin dragome gostu, svome nadbiskupu, učitelju, vođi i uzoru.

Vranekovićeva svećenička baština obvezuje na vjernost svećeničkoj službi u ljubavi prema Crkvi u radosnom naviještanju evanđelja u neumornoj katehizaciji i blizini vjernicima.

Uz pastira koji svoj život daje za ovce i on je postao žrtvom ljubavi. Uz svetog pastira i on se posvetio. Možda će u danima pred nama jasnije zasjati i ta zraka Božje svjetlosti.

Imajući sve to u vidu donosim u ovom broju Glasnika dva svjedočanstva o Josipu Vranekoviću: svjedočanstvo njegova brata Alojza Vranekovića, svjedočanstvo preč. Josipa Gjurana. Ta svjedočanstva su više o okolnostima njegova života po njegovoj osobi, ali dovoljno rječita da se u njemu prepozna vjeran učenik Kristov i svećenik Stepinčeva duha.

U Zagrebu, 30. ožujka 2014.
dr. Juraj Batelja, postulator

Josip Vraneković je sve svoje nade položio u Gospodina kako svjedoči tekst s njegove mladomisničke spomen-sličice

Svjedočanstvo Alojza Vranekovića

Gosp. Alojz Vraneković, brat vlč. Josipa Vranekovića, rođen godine 1932., predao je 22. ožujka 2014. u uredu Postulature pismeno očitovanje o svome bratu Josipu Vranekoviću, svećeniku.

»Moj brat Josip rođen je 16. ožujka 1921. godine. Naš otac Vid ženio se dva puta. U prvom braku s Anom r. Dubić imao je sedmero djece. Kad je Ana umrla, moj tata oženio se Apolonijom r. Kovačić. U tom braku bilo nas je petero djece. Brat Josip bio je drugi po redu, a ja zadnji. Kao dječak bio je vrlo veseo, razigran, spreman na šalu. Bio je izvrstan đak, a odlikovao se pobožnošću i ljubavlju prema Crkvi i oltaru. Rado je ministrirao župniku Jurju Kocijaniću, koji je kasnije postao kanonikom.

Vlč. Petar Kovačić, također rodom iz Male Rakovice, župnik

Alojz Vraneković, brat pokojnoga krašićkog župnika Josipa Vranekovića, posvjedočio je 22. ožujka 2014. da je njegov brat »unatoč mučenjima u vojsci sačuvao kršćansku vedrinu i svećenički optimizam«

župe Svete Obitelji u Zagrebu bio mu je firmani kum. On mu je trebao i propovijedati na mladoj misi, ali nakon što su ga komunisti 1945. uhitili, osudili na šest mjeseci zatvora, a potom na žalbu vlč. Kovačića na nepravednu kaznu, osudili na strijeljanje i ubili ga, on nije mogao bratu održati željenu mladomisničku propovijed.

Bio sam na svećeničkom ređenju brata Josipa i aktivno sudjelovao u pripremi njegove mlade mise koja je bila 22. srpnja 1945. Brata Josipa i tadašnje ređenike zaredio je tadašnji zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. Prigodom objeda nakon ređenja, Nadbiskup je ređenike upozorio da su primili časnu i odgovornu svećeničku službu, ali će je morati potvrđivati možda i u »krvavoj kupelji«.

Prva župa koja mu je bila povjerena bila je Noršić Selo iznad Samobora. Nakon kratko vremena premješten je za kapelana u Dekanovec, a zatim u Nedelišće. Dok je bio kapelan u Nedelišću, u Noršić Selo, a zatim k nama u kuću došao mu je poziv da nastupi u vojnu službu. Vojsku je služio u Nišu. Više puta mi je govorio o progonu u vojci. Pratili su ga, špijunirali i lažno optužili zbog politike, a on se politikom nikad nije bavio. Uhitili su ga i četiri mjeseca proveo je u tamnici. Propovijedao mi je o strašnim metodama mučenja: jaka svjetla (reflektori), polijevanje vodom radi priznanja onoga zbog čega ga se optuživalo itd. Koliko je to utjecalo na njegov organizam vidljivo je bilo po tome što je on bio otišao u vojsku bujne kose, a vratio se ćelav. Sačuvana fotografija iz toga vremena na kojoj je posve iscrpljen i izmršavio potvrđuje o posljedicama koje je pretrpio u zatvoru. Unatoč tome sačuvao je kršćansku vedrinu i svećenički optimizam.

Nakon povratka iz vojske nije se mogao vratiti u Nedelišće, nego su ga poglavari poslali za župnika u Krašić. Najprije je bio upravitelj župe (1950.-1953.), potom župnik (1953.-1964.). Upravljao je i župom sv. Mihaela u Gornjem Prekrižju (20. IV. 1950.-4. IX. 1951.), te od 25. III. do 24. V. 1952., kada je prekriški upravitelj Mato Sakač boravio u jednomjesečnom zatvoru i dok nije došao novi upravitelj Stjepan Petrović. Kad je nastupio u službu u Krašiću zatekao je vrlo teško stanje materijalno i duhovno. Crkva je bila u ratu teško oštećena, a i župna kuća je bila u derutnom stanju. Sjećam se kad su mu jednom zgodom izvršili potpunu pljenidbu svega u župnoj kući, podrumu i dvorištu da je otac odredio i dao mu je kravu da mogu imati mlijeka u kući (5 časnih sestara, zatočeni kardinal Stepinac i brat Josip), jer nisu smjeli ništa od ljudi primati. Kad sam godine 1953. došao na ‹dopust› iz vojske u vojničkoj uniformi došao sam u Krašić i zanimljivo je da me stražari, koji su nadzirali kardinala, župnu kuću i dvorište nisu legitimirali nego sam jednostavno ušao u kuću. Sjećam se da je i brat češće dolazio doma. Svoje poteškoće, kao župnik i kao domaćin zatočenog kardinala, nikad nije govorio pred roditeljima i pazio je da ih njegovo stanje i progon ne bi ražalostili, ali je znakovito da je meni vrlo otvoreno znao govoriti što proživljava i u kakvoj situaciji živi.

Osobito su me se dojmile njegove pritužbe na progon koji je provodila karlovačka i jaskanska UDBA. Među progoniteljima isticao se jedan iz karlovačke UDBE. Ja mu neću spominjati imena, ali bih mu rado u oči predbacio da je neprimjereno hvaliti se danas da je činio svećenicima dobra djela, a zapravo ih je žestoko progonio jer nisu htjeli ući u svećeničko udruženje, a među progoniteljima on je bio jedan među prvima.

Isto tako, dojmljiva su mi bili njegova očitovanja kako su ga do gola pretraživali i tražili kakovu poštu ili koji dar koji bi nosio Kardinalu iz Zagreba. A isto tako, stalne pljenidbe i prijetnje što neće surađivati s organima ‹narodne vlasti›.

Još od mladih dana, moj brat Josip bio je vrlo dobar i povjerljiv s kolegom Franjom Kuharićem koji je kao bogoslov, a kasnije kao samoborski župnik često dolazio u našu kuću. Znam da su obojica, i moj brat Josip i Franjo Kuharić, bili kandidati za pomoćne biskupe u Zagrebu. Obojica su bili divne svećeničke duše, oduševljeni za Boga, vjerni Crkvi i zauzeti za spasenje ljudskih duša. Ni u tako osjetljivom pitanju, kao što je pitanje da netko bude biskup, nikad nisam primijetio da bi među ovom dvojicom svećenika postojalo bilo kakovo rivalstvo, ili na-

tjecanje. Odlikovali su se samo u što vjernijoj službi Isusu, i vjernosti Crkvi njegovoj.

Na odmaku od 50 godina od bratove smrti mogu prenijeti svoj osobni osjećaj, a taj je, vjerujem, i stav čitave naše obitelji i rodbine, da smo ponosni što je on bio tako dobar i vjeran svećenik. Uvijek sam svoga brata gledao kao neumornoga borca za istinu, pravdu i vjeru i čvrsto povezanoga s Isusom. Zato sam mu i na grob dao postaviti pločicu ovoga sadržaja: ‹Ovdje očekuje uskrsnuće, vjeran Kristov svećenik Josip Vraneković, 1921.-1964. ‹

Njegova vjernost došla je na provjeru ubrzo nakon svećeničkog ređenja, jer su ga već na službi u Noršić selu tamošnji domaći komunisti nakanili bili ubiti. Štoviše, već su ga bili skinuli do gola i osobita je Božja intervencija da nisu izvršili svoju zločinačku nakanu. Uvijek me je kopkalo zašto mi o tome nikad nije rekao ni riječi. A nakon što sam to naknadno saznao od pouzdane osobe upitao sam ga: ‹Brate, je li istina da su te u Noršić selu svukli i htjeli ubiti?›. Ostao je vrlo iznenađen da ja to znam i zamolio me da ga nikad više o tome ne pitam niti o tome govorim.

U našoj kući u Maloj Rakovici imamo mali obiteljski kućni oltarić sa slikama Bl. Alojzija Stepinca i brata Josipa, pred kojima se često i rado molimo jer vjerujemo da oni koji su zajedno trpjeli na zemlji iz slave neba mogu pomoći nama koji se još uvijek borimo na zemlji.«

U Zagrebu, 22. ožujka 2014.
Alojz Vraneković

Svjedočanstvo preč. Josipa Gjurana, župnika u Svetoj Jani

Vlč. Josip Gjuran, rođen godine 1922., a za svećenika zaređen godine 1948., bio je istodobno župnik u Sv. Jani dok je Josip Vraneković bio župnik u Krašiću. Štoviše, Vraneković je preč. Gjuranu bio dekan. U uspomenama preč. Gjurana, koje će postulator donijeti u posebnoj knjizi, nalazi se i svjedočanstvo o imenovanju Josipa Vranekovića krašićkim župnikom. Nakon što je proveo nekoliko dana za Svijećnicu godine 1950. u Sv. Jani preč. Gjuran svjedoči:

»S ne baš sjajnim utiscima došao sam generalnom vikaru biskupu dr. Lachu i obrazložio mu svoje raspoloženje jučerašnjim iskustvom:

'U tu Svetu Janu idem samo ako zbilja moram!'

Potom mi je biskup rekao neka se vratim u Kloštar Podravski i čekam njegov dekret.

U međuvremenu se dogodilo nešto neočekivano. Dana 4. veljače 1950. iznenadno je u Krašiću umro župnik Andrija Barišić pa mi je generalni vikar biskup Josip Lach poslao brzojav neka mu odmah odgovorim: da li bi umjesto u Svetu Janu radije išao u Krašić? Premda mi se u Svetoj Jani nije baš ništa svidjelo, biskupu sam poslao kratak brzojav: 'Ići ću kamo me Vi pošaljete, ali ja bih radije išao u Svetu Janu!' Svoju odluku kasnije sam si potkrijepio riječima: 'Duh Gospodnji nije mi dopustio premještaj u Krašić!'

Štoviše, kad sam ja – niti ne sluteći Božje planove – odbio biskupovu ponudu za Krašić, biskup je odlučio u Krašić poslati nešto malo starijeg i iskusnijeg svećenika vlč. Faustina Čubranića koji je tada bio kapelan u Vrbovcu. Čubranić je osobno primio dekret za Krašić u uredu generalnog vikara i vlakom se vratio u Vrbovec, ali ga je na kolodvoru u Vrbovcu dočekala Udba i uhitila, odvela u zatvor i Čubranić je ćubio u zatvoru ne znajući razlog. Niti su ga saslušavali niti optužili...

U međuvremenu je Duh Božji izveo i treći čudesni zahvat: iz vojarne JNA u Nišu dozvao je Josipa Vranekovića, Čubranićevog kolegu, koji je bio na odsluženju 'vojnog roka'. Vraneković se želio vratiti u Nedelišće i tamo nastaviti svoju kapelansku službu, ali generalni vikar je rekao: 'Ne vraćaš se u Nedelišće, nego ideš za župnika u Krašić!' Sredinom ožujka godine 1950. Vraneković je preuzeo upravu župe Krašić, a toga istoga dana Čubranića je Udba – bez ikakve isprike – pustila iz zatvora. Duh Gospodnji nije ni njemu dopustio premještaj u Krašić!

Tako je Duh Božji odlučio: niti ja, niti Čubranić nismo bili prikladni za Krašić i za preteški križ onih 10 godina!

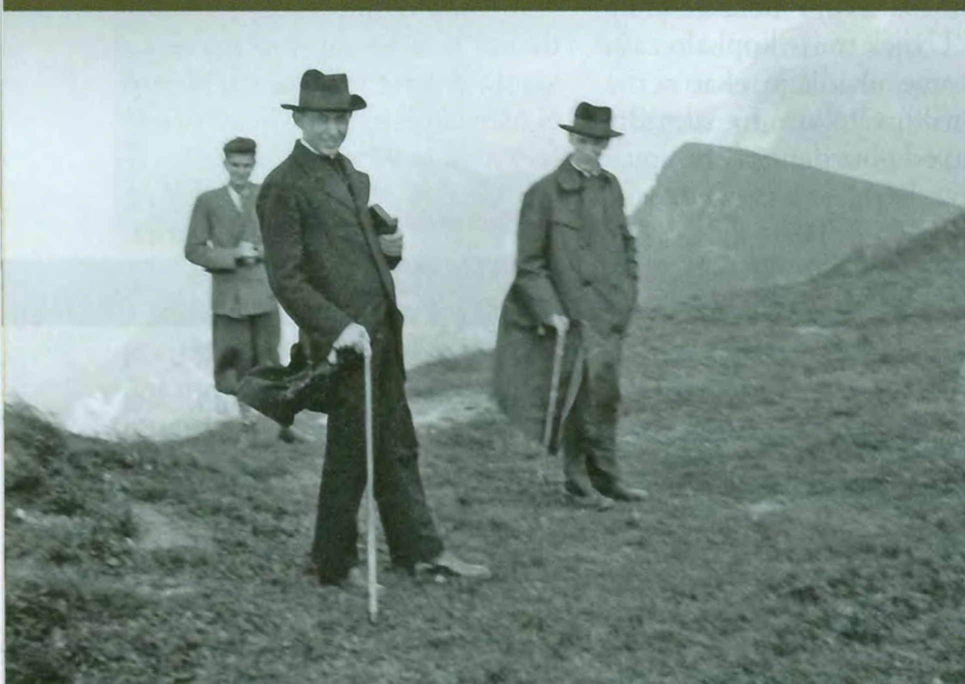
A ni tobože 'sveznajuća i svemoćna Udba' ni Partija, vjerojatno ni sam Josip Broz tada još nisu ni slutili, da će pod kraj te iste godine – opet po Božjem planu – morati nadbiskupa Stepinca premjestiti iz Lepoglave u Krašić.

Duh Božji je odredio, da baš mladi svećenik Vraneković bude su-patnik najvećem i najdražem Nadbiskupu-mučeniku, predvodniku svih hrvatskih mučenika od stoljeća sedmog sve do naših dana! Župnik Vraneković doista je podnio mnogo teških muka, i umro je ubrzo nakon Kardinala-nadbiskupa. Mučenički...«

(nastavlja se)

Blaženi Alojzije Stepinac u Sv. Križu nad Jesenicama (3)

Bl. Alojzije Stepinac dolazi na blagoslov kuće za odmor obitelji Deželić u Sv. Križu nad Jesenicama, 28. srpnja 1936.

O Nadbiskupovu boravku u Sv. Križu nad Jesenicama opširnije su pisali vlč. Pavao Jesih, svećenik Zagrebačke nadbiskupije, u knjizi »Crvena ruža na oltaru«. Biografska pripovijest, objavljena u Winnipegu (SAD) godine 1950. i Velimir Deželić, sin, u knjizi »Kakvi smo bili? Zapisi mojoj unučadi. Život zagrebačke obitelji od 1827. do 1953.«, Knjiga II., Zagreb, 2011. Za čitatelje *Glasnika* probrali smo u nastavku iz knjige »Kakvi smo bili? Zapisi mojoj unučadi...« nekoliko Deželićevih misli o naporima nadbiskupa koadjutora Alojzija Stepinca o čuvanju glasa svetosti dr. Josipa Langa, pomoćnog biskupa zagrebačkog.

Piše: dr. Juraj BATELJA

Čuvanje i promicanje glasa svetosti biskupa Josipa Langa

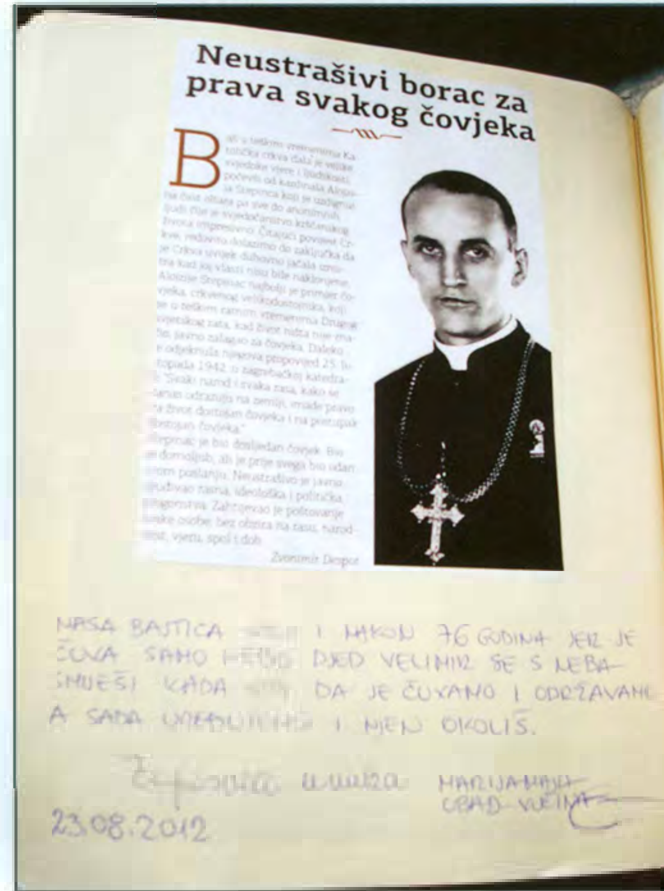
»Prvi moj izravni susret s koadjutorom i odulji stvarni razgovor bio je kad me je pozvao k sebi i povjerio mi da se pobrinem kako bi se dolično priredila komemoracija desetgodišnjice smrti posvećenog zagrebačkog biskupa dra. Josipa Langa. Želio je da to ne bude običajna ‹akademija› sa stereotipnim uvodnim predavanjem iza kojega slijedi dugi niz deklamacija i glazbenih točaka s još kojim gimnastičkim nastupom ‹orlova› i ‹orlića›. Nasmiješio se blago: ‹Želio bih nešto drugo, ali ne znam kako bi to bilo, zato sam pozvao u pomoć vas, klarisime. Vi ste bili tajnik blagopokojnog biskupa dr. Langa dok je on bio predstojnik Katoličke akcije, to jest, ‹Hrvatskog katoličkog narodnog saveza›. Vi ste ga revno posjećivali, referirali mu o katoličkom pokretu, kad je već ležao teško bolestan i do pred samu smrt. Vi ste Zagrepčanin i najbolje znate kako su Zagrepčani cijenili sveti život i kako se sjećaju svoga biskupa Langa. Naročito želim da komemoracija bude u rukama naših katoličkih laika!›

Bio sam počašćen pozivom i povjerenjem – ali mi je zadana i teška zadaća. Vremena sam imao mjesec i pol do Svih Svetih (1. XI.), ali sam pola mjeseca smišljao uzalud kakva da bude komemoracija. Tada sam slučajno naišao na riječ ‘litomontaža’, kratica za literarnu, književnu montažu, koju su (majstori režije Rusi) priredili nekom književniku: tako da su iz ulomaka njegovih radova predočili slavljenikovu ličnost, a glazba je bila prikladna ‘zvučna kulisa’ uz recitaciju teksta! Heureka! Našao sam rješenje! Sjećao sam se nekih propovijedi i govora pokojnog biskupa dr. Langa. Jedne nježne predbožićne školskoj djeci; pa jedne seljacima u Šestinama ili Remetama; i izvrsne socijalne radništvu. Znao sam da je biskup Lang sve svoje propovijedi pisao, pa naučio napamet, ali

radi sigurnosti napisane držao na rubu ograde propovjedaonice. Pisao je svaku propovijed, jer se za mladih dana suviše pouzdavao u svoje pamćenje, pa jednom izgubio nit govora i stoga se teško kajao. Golemu zbirku svojih pisanih propovijedi oporučio je blagokopojni biskup spiritualu Krešimiru Pećnjaku, i kod njega ću ih naći, a neće mi biti teško naći željeno, jer svaka propovijed ima naslov kome je namijenjena. Smišljeno, učinjeno! Prof. Luka Perinić (u 'Obitelji', godište 1934., str. 947.) ovako je pisao o toj priredbi:

'Prigodom desete godišnjice smrti biskupa Langa, čija uspomena još svježa živi među vjernicima grada Zagreba – priređeno je 23. XI. 1935. vrlo uspjelo spomen-veče s litomontažom dra. Velimira Deželića, sina. Velika dvorana Glazbenog zavoda bila je dupkom puna prijatelja, znanaca, učenika i štovatelja omiljelog biskupa, pravog apostola Kristova, koji je svojim svetim životom govorio i propovijedima ostavio iza sebe svijetli trag u dušama sviju koji su ga poznavali i slušali. Biskup dr. Lang ostavio je i veliko mnoštvo zapisanih propovijedi i rasprava, koje pokazuju cjelovitu fizionomiju njegove duševnosti i njegovih nastojanja. Iz te bogate građe dr. Deželić je savjesno povadio ulomke za svoju ingenioznu književnu montažu, gdje se nižu riječi samoga biskupa i po njima dobiva njegov duševni portret.

Autor je izabrao šest glavnih značajki biskupa Langa i svaku od njih stavio u usta drugom licu: Svećeniku, Djetetu, Učiteljici, Milosrdnoj ženi, Socijalnom radniku i Seljaku. Sam autor dr. Deželić bio je lektor, koji je zgodnim načinom povezivao te raznolike emanacije djelovanja jedne jedinstvene ličnosti. Namjesto da nam govori na široko o biskupu Langu kao svećeniku-propovjedniku, izabrao je autor jednu tako dubokoumnu, a tako slikovitu i lirsku biskupovu propovijed (u odlomku) i iznio ju je u nježnom dijalogu između svećenika (dr. Marka Kiša) i Djeteta (Danica Kajin) nad Djetetom Isusom u jaslicama. Dovoljan je bio taj moment da se dočara lik biskupa, dobrog, osjećajnog, jednostavnog i dubokoumnog. No cijeli je njegov život bio dosljedna služba Gospodu, zato je u svim glavnim pravcima njegove djelatnosti trebalo bar istaknuti cjelovitost njegove ličnosti pred očima slušatelja. – Biskup Lang je dugogodišnji kateheta i odgojio je čitav niz uzornih učiteljica, pa su upravo ganutljive bile uspomene jedne takve učiteljice, njegove učenice (Adela Pech) o njegovom odgojno nastavničkom radu. O njegovoj dobroti, shvaćanju bijednih i nevoljnih, o njegovoj karitativnoj akciji, govorila je njegovim riječima Milosrdna žena (Marija Mlinarić). O njegovim modernim, suvremenim nazorima o obitelji, narodu i državi, o problemima socijalnim koji su danas tako važni i neodgodivi govorio je (i opet biskupovim riječima) Socijalni radnik (dr. Ilija Seder). A o stavu biskupa Langa prema najvećem staležu hrvatskog naroda – našem seljaku, govorio je jednostavno i jedro (i opet samim biskupovim riječima) Seljak (Josip Grahek). Na taj način u živoj slici uskrsnuo je pred nama čitav Langov lik, te nam se činilo kao da ga još uvijek imamo živa među nama.

Slika bl. Alojzija Stepinca u spomenaru nekadašnje vikendice obitelji Deželić u Golici nad Jesenicama

Biskup dr. Lang ostavio je i veliko mnoštvo zapisanih propovijedi i rasprava, koje pokazuju cjelovitu fizionomiju njegove duševnosti i njegovih nastojanja. Iz te bogate građe dr. Deželić je savjesno povadio ulomke za svoju ingenioznu književnu montažu, gdje se nižu riječi samoga biskupa i po njima dobiva njegov duševni portret.

Autor je pozornicu zamislio kao kutak crkve s baroknom propovjedaonicom, na kojoj stoji svećenik; s klecalom, na kojem se nalaze ostala lica u osvjetljenju svijeće; pa stalkom za lekturu (autora) i dva stupa između kojih je bijeli zid za projekcije. Paljenje

Oltar sv. Križa u župnoj crkvi u Golici nad Jesenicama gdje je bl. Alojzije Stepinac kroz tri tjedna slavio sv. misu

Kapelica sv. Josipa u Golici nad Jesenicama koju je nadbiskup Alojzije Stepinac blagoslovio godine 1936.

voštanih svijeća i zvukovi orgulja uveli su nas u pobožno raspoloženje. I dolazili su akteri kao u crkvu tiho, pobožno da nam prikažu biskupa. Harfa (Lujza Holubova), violončelo (Viktor Boić) i orgulje (prof. Matija Ivšić) pratile su diskretne riječi aktera, a projekciju, uspomene na nezaboravnog biskupa priredili su dr. Stjepan i Domagoj Markulin.

Dr. Velimir Deželić, sin, ovim nam je djelom dao jednu novu formu svoga stvaranja gdje se dramatika dodiruje s glazbom i projekcijom i čini da sadržaj raznolikim putevima ulazi u duše prisutnih i djeluje snažno i neodoljivo, dočaravajući vrlo uspješno ozbiljnost koju mašta s osjećajem čuva u uspomeni.'

Iz dvorane su slušatelji izlazili kao s pobožnosti u dvoumici bi li smjeli pljeskati. Zato su prilazili autoru i toplo mu bez riječi, pružali ruke. Stotinu zahvalnih ruku. Nadbiskup koadjutor je čestitajući rekao: 'Dali ste nam uvijek žive riječi i drage uspomene na biskupa dr. Josipa Langa! Hvala vam!' Tek tada su slušatelji zapljeskali.«[1]

(nastavlja se)

1 Velimir DEŽELIĆ, sin, *Kakvi smo bili? Zapisi mojoj unučadi. Život zagrebačke obitelji od 1827. do 1953.* Knjiga II., Zagreb, 2011., str. 1175. – 1177.

OBAVIJEST ČITATELJIMA GLASNIKA

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

U Muzeju bl. Alojzija na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju bl. Alojzija – odlivenu u srebru ili bronci, uokvirenu staklenim okvirom – koja može biti dragi dar ili uspomena. Cijena je 150 kn.

Vlč. Ivan Miletić predvodi misno slavlje na Antunovo 13. lipnja 1941. u Goraždu na rijeci Drini

Narod vam to nikada neće zaboraviti

Zbog sustavne šutnje u hrvatskoj društvenoj javnosti, moguće i političkom moći nametnutoj, nastavljamo u našem *Glasniku* rubriku »Narod vam to nikada neće zaboraviti«. Bez ikakve namjere da se bilo koga ozloglašuje ili nerazumno optužuje dužni smo čuvati svijest o ljudima koji su svoje živote utkali u slobodu Crkve i samobitnost hrvatskog naroda. Naime, ti su svećenici vršili svoju dužnost prema Bogu i vlastitome narodu u razdoblju kad su tzv. »antifašisti« stvarali, prema riječima Josipa Broza Tita u razgovoru s nadbiskupom Stepincem 4. lipnja 1945., »južnoslavensku zajednicu naroda na temelju bratstva i jedinstva«, dok su zastupnici hrvatske države i njezine samostalnosti tada bili proglašavani veleizdajicama i neprijateljima naroda, odvođeni na vojne i prijeke sudove, na dugogodišnja tamnovanja ili ubijeni.

Dr. Fran BINIČKI

Rođen je 11. srpnja 1875. u selu Mušaluk u Lici, od oca Marka i majke Ane, rođ. Borčić. Gimnaziju je završio u Gospiću, a bogosloviju je studirao u Senju i u Innsbrucku, gdje je i doktorirao. Godine 1899. zaređen je za svećenika. Prvo je bio kapelan u Novom Vinodolskom, zatim je dugi niz godina bio profesor na bogosloviji u Senju, pa župnik u Širokoj Kuli i, na kraju, župnik u Ličkom Osiku, gdje je služio preko dvadeset godina, sve do svoje mučenič-

ke smrti. Bio je povjesničar, pjesnik, prozaist, publicist, književni kritičar, političar. Govorio je 12 jezika, a pisao na pola od toga. Napisao je mnogo knjiga, a još više članaka. U radu za spasenje duša nikada se nije štedio kao ni onda kad se trebalo izložiti i založiti za svoj hrvatski narod. Bio je branitelj od suvremenih zabluda, osobito glasan, snažan i nepopustljiv kad su bila u pitanju kršćanska načela. Zbog svoga jasnog kršćanskog i nacionalnog stava robijao je u Kraljevini SHS i Kraljevini Jugoslaviji, a kad su partizani s komunističkim vođama zauzeli Gospić 4. travnja 1945. dr. Binički dospio je u zatvor gdje je teško mučen, obolio od tifusa i u prebijenom stanju pušten iz zatvora. Od posljedica mučenja umro je 1. svibnja 1945.

Fra Ante CVITANOVIĆ

Rođen je 17. ožujka 1889. u Podaci u okolici Makarske, od oca Stjepana i majke Jele, rod. Visković. Poslije završena školovanja (Sinj, Visovac, Makarska), 1913. zaređen je za svećenika. Bio je kapelan u Sinju, prefekt u sjemeništu i nastavnik u gimnaziji. Zatim je bio kapelan u Imotskom te župnik u Drveniku, Otoku, Baškoj Vodi i u Potravlju. Partizan Maruško Vuković je, prema vlastitom priznanju, ispucao u fra Antu stotinjak metaka. Ubijen je vjerojatno 27. listopada 1944. na Vagnju, prijevoju na Kamešnici.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 134.-135.

Don Srećko LOVRETIĆ

Rođen je 2. travnja 1911. u Molatu, na istoimenom otoku, od oca Ivana i majke Antice, rođ. Mračić. Gimnaziju je polazio u Šibeniku i u Splitu, a teologiju je studirao u Splitu i u Ljubljani. Za svećenika ga je 1935. u šibenskoj katedrali sv. Jakova zaredio šibenski biskup dr. Jeronim Mileta. Svećeničku službu obavljao je u župama Vrsi, Vinjerac i Luka na Dugom otoku, gdje je ostao do svoje mučeničke smrti. Partizani su ga ubili 1942. godine. Objesili su ga na jarbol, okrutno mučili i tijelo mu bacili u more.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 399.

Don Ivan MILETIĆ

Rođen je 6. rujna 1913. u Starom Petrovu Selu u Slavoniji. Gimnaziju je polazio u Novoj Gradiški, u Brodu na Savi i u Visokom. Godine 1934. upisao je bogosloviju u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 1939. godine. Bio je župnik u Višegradu, Goraždu, Foči, Rogatici i Čajniču, te kapelan u Bijeljini.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 442.-443.

Vlč. Stjepan POVOLJNJAK

Rođen je 25. svibnja 1919. u Kravarskom kod Velike Gorice, od oca Mate i majke Ane, rođ. Matušin. Pučku školu polazio je u Kravarskom, a gimnaziju i bogosloviju završio je u Zagrebu. Za svećenika ga je 1944. zaredio nadbiskup Alojzije Stepinac. Bio je kapelan u Odri kod Zagreba. Ustrijelili su ga pripadnici Udbe 4. svibnja 1946. godine.

Cijeneći žrtvu vlč. Povoljnjaka kardinal Stepinac je u pismu svećenicima zaređenima godine 1944., napisanom u Krašiću, u travnju 1954, o desetoj godišnjici *ređenja* posvjedočio da je vlč. Stjepan Povoljnjak bio »sveta svećenička duša, kojeg sam bio odredio za studij u Rimu i onda za svoga tajnika, ali ga eto ubiše kao pseto, ni kriva ni dužna, bez ikakve istrage, a po bijelome danu na očigled svijeta. Mogao sam s ponosom referirati o njemu Svetoj Stolici, kad je ubijen«.

Preč. Ladislav Loina, svećenik Zagrebačke nadbiskupije, o njemu je posvjedočio: »Vlč. Stjepana Povoljnjaka, odranskoga kapelana ubili su u Odri. Pošto ga je nadbiskup Stepinac htio poslati na studij u Rim, trebala mu je putovnica, koju mu je mogla izdati jedino udbaško-policijska vlast u Velikoj Gorici. On je došao i zatražio od šefa Udbe, Z. K., iz Buševca, doseljenika (dao zatvoriti vlastitu mater jer je išla u Pokupsko jer da se tamo ukazuje Isus! A UDBAši progonili vidioce i zantiželjnike), da mu dadu putovnicu. Šef Udbe poslao ga je svojoj ženi M. koja je kao djevojka živjela u Kravarskom i bila školska prijateljica Povoljnjaka, ali zagrižena partijka. Vlč. Đuro Makarević, župnik u Vukovini, baš tada je bio na UDBi i čuo je prepiranje između vlč. Povoljnjaka i M. Ona je njemu predbacivala da je fašista i ustaša, jer da je vodio društvo Srca Isusova. A on je njoj rekao da je komunistica i vodila komunističku omladinu. Ona je odgovorila: 'Od mene nećeš dobiti putovnicu!' On je otišao kući i drugi dan išao je u Odru, jer je bio imenovan blizu Zagreba da si lakše pribavi putovnicu. Kad je sišao s vlaka u Odri, među ostalim putnicima koji su išli u Odru, nalazio se jedan muškarac, jače konstrukcije, koji je išao neposredno iza Povoljnjaka. Kad su došli na početak sela Odre, taj pratilac uhvatio je Povoljnjaka za prsa i počeo ga vući u kukuruze. Ovaj se branio. Međutim nepripravan od fizički jačeg, koji ga je odvukao u kukuruze, kojih 20tak metara od ceste i tu su ljudi čuli dva rafala iz strojnice. Kad je ispucao izgovorio je riječi: 'To ti je putovnica za Rim!' Ja sam to saznao od čovjeka, moga susjeda, koji se to drugima nije ufao ispričati, nego meni na samrtničkoj postelji.«

»Ubijen je potpuno nevin«

U pismu koje je nadbiskup Alojzije Stepinac u proljeće 1946. uputio mons. Josephu Hurleyu, apostolskom nunciju u Beogradu, spomenuo je i Povoljnjakovu žrtvu: »Prije nekoliko dana, na očigled ljudi, u 7,30 sati poslije podne, na području župe Odra, Zagrebačke nadbiskupije (udaljena 15 km od Zagreba) policijska postrojba 'OZNA', ubila je mladog svećenika Stjepana Povoljnjaka. Ubijen je potpuno nevin, iz mržnje prema vjeri, jer je bio svećenik sveta i besprijekorna života. Ubijen je kao pas, bez bilo kakvog procesa, bez ikakva dokaza.«

Don Ivan TIČIĆ

Rođen je 11. svibnja 1908. u Pagu, od oca Ante i majke Lucije, rođ. Špero. Osnovnu školu polazio je u Zadru, a gimnaziju u Šibeniku. Bogosloviju je studirao u Splitu. Za svećenika je zaređen 1933. u Sukošanu, a prvu sv. misu slavio je u rodnome Pagu. Bio je upravitelj župa Radošić i Žirje, zatim župni pomoćnik u šibenskoj župi Dolac te katedralnoj župi sv. Jakova, pa upravitelj župe Vrpolje i kapelan u Preku na otoku Ugljanu. Godine 1939. premješten u rodni Pag kao župni pomoćnik tamošnjem župniku don Anti Baniću. Ondje ostaje do svoje mučeničke smrti. Partizani su ga strijeljali 1943. godine.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 657.-658.

Don Stjepan TOMAŠEV

Rođen je 21. prosinca 1912. u Bačkom Brijegu, u općini Sombor. Za svećenika je zaređen 17. listopada 1937. u Dubrovniku. Kao svećenik služio je u župama Smokovljani i Ošlje.

Potkraj 1944. povlačio se s ostalima prema Zagrebu i Austriji, gdje mu se izgubio svaki trag.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 662.

Fra Paškal VELIĆ

Rođen je 19. kolovoza 1914. u Vržeralama, u župi Podhum kod Livna, od oca Jure i majke Anđe, rođ. Klišanin. Poslije završene klasične gimnazije upisao je studij teologije u Sarajevu, koji je nastavio u Lyonu u Francuskoj, Mönchengladbachu u Njemačkoj i u Ljubljani. Godine 1939. zaređen je za svećenika. Služio je kao kapelan u Kreševu i u Ljubunčiću te kao župnik u Vidošima.[1]

1 Anto BAKOVIĆ, *Hrvatski martirologij XX. stoljeća*, Zagreb, 2007., str. 774.

U Zaprešiću predstavljena knjiga »Kardinale, hvala«

U prepunoj dvorani Kluba umirovljenika u Zaprešiću 8. veljače 2014. predstavljena je knjiga »Kardinale, hvala« autora Ilije Nikolića, vjeroučitelja i trajnog đakona koji niz godina aktivno djeluje u župi sv. Petra apostola Zaprešić. Knjigu su predstavili s. Cecilija Horvat, vlč. Damir Ocvirk, vlč. Ivan Frkonja i autor Ilija Nikolić. Predstavljači su pohvalili Nikolićevu zauzetost u župi kao i rad članova Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca koji su iznjedrili udrugu »Stepinčeva oaza mira«. Istaknuta je i vrijednost Dodatka u knjizi, u kojem posebne molitve, pjesme i litanije bl. Alojzija pozivaju sve župljane na zauzetiju molitvu i što veće pouzdanje u Stepinčev zagovor.

Proslava 350. obljetnice samostana benediktinki u Hvaru

Uz blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače, benediktinke u Hvaru proslavile su 350. obljetnicu utemeljenja svoga samostana, sjećajući se svojega dolaska iz Paga u Hvar 1664. godine. U sklopu jubilarne godine sestre benediktinke proslavile su i 15. obljetnicu posvete oltara u svojoj obnovljenoj samostanskoj crkvi u koji su ugrađene moći hrvatskoga blaženika Alojzija Stepinca. U sklopu proslave velike obljetnice u Hvaru bila je upriličena trodnevnica od 7. do 9. veljače s bogatim programom.

Kako bi što iscrpnije upoznale sudionike slavlja i ostale posjetitelje s likom blaženika Stepinca, benediktinke su zajedno s Postulaturom bl. Alojzija Stepinca i Hvarskom biskupijom pripremile izložbu fotografija pod nazivom »Stepinčevim stazama po Svetoj zemlji« autora Clauda Grbeše, likovni postav uredila je Maja Juras, u postavu Maje Juras, koju je u gradskoj Lođi, u petak 7. veljače 2014., otvorio hvarski biskup Slobodan Štambuk. U večernjem misnom slavlju pjevao je hvarski katedralni zbor, a na misi su sudjelovati svećenici i vjernici iz Hvara, Brusja, Grablja, Milne, Vrisnika i Vrboske.

Blaženikove moći u oltaru župne crkve u Zajezdi

Na svetkovinu Blagovijesti, u utorak 25. ožujka 2014., zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić posvetio je posvetio novi ambon i oltar u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zajezdi. Tijekom misnoga slavlja kardinal Bozanić je u novoposvećeni oltar položio moći blaženog kardinala Alojzija Stepinca.

I mladi vjernici, u pratnji svojih roditelja, uče istinu o bl. Alojziju Stepincu u Zaprešiću prigodom posvete nove župne crkve i oltara u koji su položene moći bl. Alojzija Stepinca, 26. svibnja 2013. godine.

Predstavljen životopis »El cardenal Stepinac«

Preč. Mladen Matika predvodi svečano misno slavlje u prepunoj crkvi u Funtani na Stepinčevo 2014.

U Kaštel Sućurcu su 13. veljače 1914. predstavljene dvije knjige argentinske spisateljice hrvatskoga podrijetla Carmen Verlichak (Vrljičak): »Hrvati u Argentini« i »El cardenal Stepinac«. Knjiga »El cardenal Stepinac« prva je knjiga o kardinalu Stepincu objavljena na španjolskome jeziku. O knjigama su govorili Mladen Vuković, novinar-urednik na Radio Splitu, te prof. Ljubomir Gudelj, kustos u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika. Predstavljanje je organizirala Gradska knjižnica Kaštela.

Molitva za žrtve protukršćanske mržnje u Gvozdanskom

Bistu bl. Alojzija Stepinca vatrogasci iz Budaševa ponijeli su u župnu ckrvu njemu posvećenu, 10. veljače 2014.

U nedjelju 12. siječnja 2014. u župnoj crkvi Sv. Filipa i Jakova u Gvozdanskom misno slavlje u spomen na 436. obljetnicu herojske obrane hrvatskih ognjišta i kaštela Gvozdansko te slavne pogibelji branitelja te utvrde, 13. siječnja 1578. godine, misno slavlje predvodio je šibenski biskup Ante Ivas u zajedništvu s domaćim biskupom Vladom Košićem i brojnim svećenicima. Uz domaće vjernike obilježavanju ovog jedinstvenog događaja u hrvatskoj povijesti odazvali su se i predstavnici Hrvatske vojske, branitelji, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata i brojni hodočasnici pristigli iz cijele Hrvatske.

U homiliji biskup Ivas je istaknuo kako nije čudo da povijest naše Crkve i naroda, kao i povijest mnogih kršćanskih naroda, protječe u znaku Kristova života, istine i puta koji je on živio i njegove Crkve, koju je ustanovio da na njegovoj Riječi gradi bolji svijet i Kraljevstvo Božje na zemlji.

»'Jednako tako, nastavio je biskup Ivas, nije čudo da je cijela naša narodna povijest i u znaku križa njegova, pod kojim je i naš narod prolazio svoje teške, Getsemanske ure i krvave križne putove.., živio vremena teških pitanja, koja je postavljao sebi, svijetu i Bogu. Onako kako je Isus pitao Oca u krvavom znoju pod maslinama: »›Da li je moguće da me mimoiđe čaša ova, Oče?‹« ... Postavljali smo ih i u vremenima teških narodnih lutanja, nesnalaženja.., nesloge, razdora, izdajničkih Judinih poljubaca, teških borbi i lažnih optužbi od svoje vlastite djece i roda, a još više od izroda.., od svojih glavara narodnih i svećeničkih... U vremenima kad su ga izvodili na sudove Pilatima, tuđincima, nasilnicima i lopovima svjetskim: i optuživali ga kao zločinački, genocidan, teroristički.., fašistički, klerofašistički, ustaški narod, sa ‹živom ustaškom gujom u njedrima›, kako i danas neki kažu.

Puno puta u svojoj povijesti hrvatski je narod morao postavljati to bolno Isusovo pitanje: ‹Zašto, Oče?›.., i ono sluzi velikog svećenika: ‹Zašto me udaraš...? Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo, ako li pak pravo i istinito, zašto me udaraš?›... Zašto, tisuće zašto.., muče nebrojene hrvatske generacije, do danas? ... Zašto, Avarima i Ugrima? Zašto Osmanlijama i Turcima? Zašto Krbava i Udbina, naša krvava sudbina? Zašto naš vapaj i krik Europa nije htjela čuti...? Ni Austrija ni Mleci? Tek Papa hrvatskim junacima poručuje: vi ste ‹antemurale Christianitatis›... I pod Sigetom, Zrinski pita: ‹O zašto moram ja, ah, žrtvovat dijete, ženu?› I odgovara ponosno: ‹U boj, u boj! Tako meni Boga velikoga, braniti ću Siget svojom krvlju. Ostavit vas braćo nikad neću, dok u meni živo srce bije... Junaci moji vrijede, Hrvati vijek su prvi: Za dom, za rod ne štede prolijevat svoje krvi.., za dom, za rod... !› I pođoše na još jednu Kalvariju, na križ, u smrt, vjerujući da se tako ulazi u slobodu uskrsnuća, kako nas je Krist učio i prvi pokazao put! Njegov Sveti Duh je bio naša snaga i nadahnuće.«

»Stepinčev dan« u Brezovici

U treću korizmenu nedjelju, 23. ožujka 2014., proslavljen je Stepinčev dan u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Brezovici. Glavni organizator svečanosti bio je domaći župnik preč. Tomislav Vuković, župljani, župni zbor i Karmel bosonogih karmelićanki.

Bila je to prigoda da postulator mons. Juraj Batelja na temelju liturgijskih čitanja vjernicima predoči lik bl. Alojzija Stepinca i značenje njegove kanonizacije za vjernički život i hrvatski narodni identitet za koji se on borio i stradao. Svečanosti su pridonijeli brojni ministranti, ne samo maleni, nego i srednjoškolci, a župni zbor je biranim liturgijskim kompozicijama obogatio slavlje. Nakon mise postulator je progovorio o značenju čudesnih uslišanja u kanonskim postupcima za uzdignuće na čast oltara nekog sluge ili službenice Božje. Tom prigodom postulator je vjernicima predstavio i monografiju »Bogorodica zaštitnica u Hrvata. Teološki i povijesno-umjetnički pristup« koja je nedavno objavljena. Štoviše, tu je knjigu postulator napisao u koautorstvu s mag. pov. umj. Petrom Batelja, proučavajući Marijansku teološku misao i pobožnost bl. Alojzija Stepinca, koji je bio svjestan: »Što ćemo više i istinski ljubiti Mariju, što ćemo više za Mariju živjeti: toliko će više u nama biti, živjeti i rasti Isus Krist.«

Nakon Mise postulator se zadržao s predstavnicima župe u podužem razgovoru tijekom kojega su obnovljene brojne uspomene na boravak u Brezovici hrvatskog pjesnika Antuna Gustava Matoša, a potom se postulator susreo u Karmelu sa sestrama bosonogim karmelićankama gdje je nastavljena proslava »Stepinčevoga dana« u razmatranju, razgovoru i pjesmi.

Prije sto godina umro je pjesnik Antun Gustav Matoš

Stara kurija u Brezovici

Na proslavi »Stepinčeva dana« u Brezovici 23. ožujka 2014. bilo je govora o pohodu Alojzija Stepinca župi Brezovica, ali i o boravku u Brezovici hrvatskog pjesnika, novelista, feljtonista, esejista i putopisca Antuna Gustava Matoša

Naime, neki su župljani bili na spomen-misi u crkvi sv. Marka u Zagrebu prigodom 100. obljetnice Matoševe smrti, pa su i ovom prigodom aktualizirali lik ovoga hrvatskog pjesnika. Tijekom toga razgovora došlo se do spoznaja koje mogu biti vrlo zanimljive čitateljima *Glasnika*, a mons. Juraj Batelja, promicatelj kanonskog postupka za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca, ovako ih je formulirao:

»Antun Gustav Matoš rođen je Srijemu, u Tovarniku, 13. lipnja 1873. On sâm za sebe reče da je 'Bunjevac porijeklom, Srijemac rodom, a Zagrebčanin odgojem'. Gimnaziju je pohađao u Zagrebu, potom studirao na Vojnom veterinarskom fakultetu u Beču. Nakon što je dezertirao iz vojske u Austriji bježi u Srbiju, najprije u Šabac, a zatim u Beograd, gdje je kroz tri godine uzdržavao svirajući violončelo i pišući novinske članke, kritike, priče i romane.

Od godine 1898. godine živi u Ženevi, a od 1899. u Parizu, gdje će kroz pet godina napisati najznačajniji dio svoje proze. Godine 1908. nastanio se u Zagrebu gdje je pisao pripovijetke, feljtone i putopise, pjesme, kritike i polemike. Cijeli je život bio izrazito domoljuban, a u politici je bio naklonjen Stranci prava. U književnost je ušao 1892. pripoviješću *Moć savjesti*, a pripovijetke je objavio u zbirkama: *Iverje*, 1899; *Novo iverje*, 1900; *Umorne priče*, 1909. godine. Proslavio se putopisima, osobito opisom pejsaža (*Oko Lobora*). Pisao je ljubavne i domoljubne pjesme, a u mnogima je zapisao svoje duboko religiozno uvjerenje. Svojim stvaralaštvom trgnuo je hrvatsku književnost iz letargije provincijalizma i uveo je u maticu svjetske pisane riječi.

Premda u antologiju *Hrvatske duhovne lirike*, koju je uredio Đuro Kokša i objavio u Rimu godine 1968., nije uvrštena ni jedna Matoševa pjesma, ipak držim da je Matoš pjesnik iznimne poniznosti, duhov-

nog senzibiliteta i religiozne kršćanske tankoćutnosti. Slaveći spomen-misu za Antuna Gustava Matoša u crkvi sv. Marka 13. ožujka 2014. pomoćni biskup zagrebački Valentin Pozaić istaknuo je da je Matoš 'darivao najbolje od Boga primljenih talenata. Njegov lik i danas sja, a riječ njegova dira srce'.

Religiozni i filozofski vid u književnosti Antuna Gustava Matoša u posebnoj knjizi prikazao je Emil Čić (Zagreb, 2006.). Prozborio je o njegovoj religoznosti i Rajmund Kupareo u knjizi »Umjetnik i zagonetka života. Ogledi iz estetike« (Zagreb, 1982.). Doista, u Matoševim pjesmama nalazimo izričaje koji pokazuju intimu njegove duše i titraje njegove religioznosti poput 'u ljevici Bogorodice oživio i procvao je ljiljan', njeno je 'srce ljutim mačem probodeno', 'iz Srca Isusovog, krvavim trnjem urešenog i izbodenog, gori i suklja plamen u žaru sloge', 'viši život', 'tajna duše', 'ljudski nemir', 'duša traži Boga da ga moli', 'izgubljeni raj', 'život – to je duša', 'grizodušje', 'prvi grijeh – Adamov', 'zavist Kainova', govor o 'kljakavom moralu gradskih cinika', 'o danu srdžbe – *Dies irae*', o Magdaleni pokornici, o Bogu, o sv. Petru apostolu, o Judinom glasu, o 'duši koja jeca psalam Velikoga petka', o kajanju 'koje tišti u veče', o 'sedam rana Božjih', 'o mladom suncu' iz Zaharijinog hvalospjeva *Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov*, o proslavi Mladoga Kralja, Krista Gospodina, o čijem se rođendanu smije moliti da se na »našu Hrvatsku kojoj se još ne nađe Spasitelj premda joj se našla Kalvarija sa svojim mučnim putima i križevima«.

Osobito poglavlje Matoševog zanimanja jest ljubav prema domovini koju je vidio na vješalima, suhu kao prut, obješenu neko-

Antun Gustav Matoš

me za volju (*1909.*). Zlokobnu slutnju nad propašću domovine izrekao je riječima: 'Domovino moja, tvoje sunce pada, ni umrijeti za te Hrvat snage nema, dok nam stranac, majko, tihu propast sprema.' (*Stara pjesma*)

Ljubav prema hrvatskom narodu, vidjevši Hrvate da su 'zadnji, robovi bez vlasti, osuđeni pasti i propasti bez časti', očitovao je i kudeći 'plitke novinare', 'lude poslanike', političare 'trošne perjanice', 'pučke sramotnike', 'demokratske fićfiriće', 'umne mule' koji domovinu dovode pred uzdah: 'Jao, jao!' ustvrdivši da se preobražaj može dogoditi iz zbilje Vazma (usp. pjesma *Mòra*).

Ne čudi Matoševo religiozno iskustvo i literarno stvaralaštvo. Njegov otac August bio je poznati zagrebački učitelj i orguljaš kod Sv. Marka, a on sam često je boravio kod svoga rođaka, Antuna Pinterovića, župnika u Brezovici, koga je od milja zvao ujakom. Vjerujem da je utjecaj toga plemenitog svećenika snažno utjecao na formiranje Matoševe osobnosti. Naime, u pripovijesti 'Župnik Pinterović›, koju je napisao 11. veljače 1910. svjedoči: 'Nije na mene i druge djelovao

Pisao je ljubavne i domoljubne pjesme, a u mnogima je zapisao svoje duboko religiozno uvjerenje.

toliko riječima koliko vlastitim primjerom i pouke koju je pružao njegov dom i čista hrvatska sredina gdje sam prvi puta shvatio nauku hrvatskog pejsaža i riječ hrvatske zemlje: onu harmoniju dojmova što ih pruža polje, drvo, selo, rijeka i ladanje, ono sveto i najviše osjećanje jedinstva sa zemljom i narodom što se zove Domovina.'

Uz ovu stotu obljetnicu Matoševe smrti čitateljima Glasnika donosim Matoševu pjesmu *Pri svetom kralju* s osvjedočenjem da je krik Tome Bakača istoznačan onome kojim je Alojzije Stepinac u svoje doba učio istinskoj ljubavi prema Bogu i svojemu narodu i njegovoj neovisnosti od stranih gospodara. To Krleža i njegovi marksisti nikad nisu mogli razumjeti dok su baš tu hrvatsku nacionalnu i katoličku baštinu nerazumno razarali.«

Pri svetom kralju

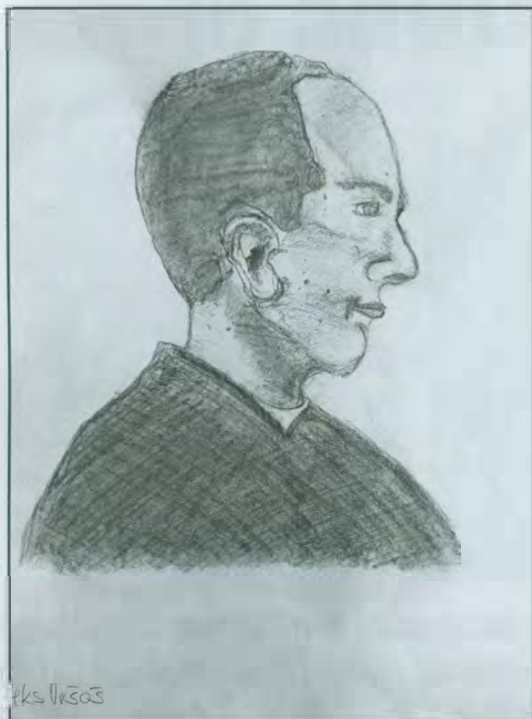
Prozor Stjepanovog Doma
Priča gotski san;
modri tamjan i aroma
Puni sveti stan.

Stanac kamen, hrabri Toma
Erded, Bakač ban,
Heroj sisačkoga sloma
Sja ko onaj dan.

U katedralu, kad su teške noći,
Na Banov grob zna neka žena doći
S teškim križem cijele jedne nacije,

A kip joj veli: Majko, audiant reges:
Regnum regno non praescribit leges,
I dok je srca, bit će i Kroacije!

(Antun Gustav Matoš, »Izbor iz djela«, Katarina Zrinski, Varaždin, 2008., str. 152.)

Blaženi Alojzije Stepinac u viziji Roma; Aleks ORŠOŠ, 6. razred OŠ Petrijanec; vjeroučiteljica Kristina ČAČIĆ

NOVA IZDANJA

Mala knjižnica Postulature bl. Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva

- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi na *Magnificat.* **»VELIČA DUŠA MOJA GOSPODINA!«** *(Lk 1,46-55)*, Zagreb, 2012. *(20 kn + poštarina)*
- Alojzije kard. STEPINAC, **PROPOVIJEDI, GOVORI, PORUKE (1941. – 1946.)**, Zagreb, 2012. *(100 kn + poštarina)*
- Juraj BATELJA, **BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – UZOR SVEĆENIK.** Priručnik pri državnom natjecanju iz vjeronauka – vjeronaučne olimpijade osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj, za školsku godinu 2009./2010., Zagreb, 2012. *(50 kn + poštarina)*
- Blaženi Alojzje STEPINAC, **PROPOVIJEDI O DESET ZAPOVIJEDI BOŽJIH**, Zagreb, 2013. *(75 kn + poštarina)*

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Jure DŽAJA – Stobreč; Irena SLIŠKOVIĆ – Trilj; Župa – Mandaljena; Danica ANDREŠIĆ – Zagreb; Marčela ČOGA – Funtana; obitelj NOGOLICA – Metković; Hodočasnici iz Boke Kotorske sa župnikom preč. Kurečićem; Mirjam LOVRIĆ-CAPARIN – Lübeck; Dragutin KUČAN – župik u Krašiću; obitelj DROPULČIĆ – Klinča Sela; N. N.; obitelj GALOVIĆ; T. J.; obitelj EŠKINJA; obitelj BUDIMIR – Malmö; Rudolf BANEK; Molitvena zajednica Sv. Nikole Biskupa – Jastrebarsko; Josip BELAVIĆ; Nikola BIĆANIĆ - Zagreb.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:
Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000–1101605758
ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d. d. – ZAGREB
SAMOBORSKA 145 – HRVATSKA

SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 – ZAGREB

IBAN: HR 40 23600001101605758

U pandžama UDBE (1)

Pripremio: dr. Juraj Batelja

Bl. Alojzije Stepinac s djecom prigodom posvete nove župne crkve sv. Marije Pomoćnice na Knežiji, 27.veljače 1937.

Budući da se u hrvatskoj javnosti sve češće humanizira Titov diktatorski režim i komunistička strahovlada, odlučio sam iz prikupljene dokumentacije u postupku za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca hrvatskoj javnosti predočiti dokumente koji oslikavaju pravo stanje stvari. Činim to iz ljubavi prema svome hrvatskom narodu i njegovoj povijesti, koja se ne smije pisati na temelju »humaniziranih« deklaracija, »retuširanja« te »nesvrstanih« odnosa prema istini. Nije nakana ovog niza dokumenta da se bilo koga proziva, već da se na temelju činjenica donese istinit, pravedan i objektivan povijesni sud o vremenu progona Katoličke Crkve, u kojem je najprepoznatljivija žrtva blaženi Alojzije Stepinac. Tekstovi se, radi potpunog dojma autentičnosti, tiskaju u neredigiranom obliku. Jezik i pravopis ostaju izvorni; izmijenjena slova dj u đ, Msgr u mons., Dok. u dok., te ujednačeno pisanje pojmova krizma (Krizma) i crkva (Crkva), itd.

9. Izvještaj šibenskog biskupa Ćirila Banića Svetoj Stolici o svome radu, o stanju Šibenske biskupije te o prilikama Crkve u Jugoslaviji, bez datuma, predmnijevam, krajem godine 1954.

Upozoren sam bio s više strana, da trebam poći u Rim, ad limina, te podastrijeti izvještaj o stanju šibenske dijeceze. Izvještaj sam izradio već pred skoro godinu dana s odgovorima Sv. Konsist. Kongregaciji na 100 upita. Tražio sam od Drž. vlasti da mi dozvole poći u Rim, ad limina, na što mi je odgovoreno da mi se uskraćuje dozvola za put u Rim »po privatnom, poslu«. U žalbi sam naveo da ne idem po privatnom poslu, već da izvršim kanonski propis, ali je i žalba bila odbivena.

Upozoren sam o koristi da, osim ove relacije Sv. Kongregaciji Konzistorijalnoj, napišem i izvještaj o sadašnjem položaju Crkve u šib. biskupiji te uopće o položaju Katoličke Crkve u Jugoslaviji. Priznajem, da mi je to vrlo teško, radi mojeg zdravstvenog stanja, a to bi opet bilo moguće prikazati jedino, ako se prikaže razvoj događaja, koji imaju najveću važnost za Katoličku Crkvu u šib. biskupiji i uopće u državi. To su događaji u vezi s pitanjem socijalnog osiguranja, svećenika, svećeničkih stalaških udruženja, pouke djece u vjeronauku, s pitanjem unutrašnjeg djelovanja biskupa u šibenskoj biskupiji i uopće odnos između Crkve i Države.

1. - Kad je svršio drugi svjetski rat (zapravo bio na samom svojem završetku), bila je god. 1945. u Splitu imenovana prva hrvatska vlada u Federativnoj Jugoslaviji. Toj zgodi je prisustvovao šibenski biskup mons. Mileta i ostali dalmatinski biskupi, osim splitskog, mons. Bonefačića, koji nije bio pozvan. Mons. Mileta je kanio predati u svoje ime i u ime šibenskog svećenstva posebnu prigodnu izjavu, (dok/45 - br. 1). Budući, je izjava glasila i u ime svih biskupa primorskih biskupija, a usprotivio joj se splitski biskup mons. Bonefačić, nije uopće ni predana.

Prigodom ovog proglašenja prve hrvatske vlade prisutni biskupi su morali slušati teške prijekore na račun katoličkog svećenstva. Radi toga se mons. Fulgosi, generalni vikar splitske biskupije, neopazice uklonio.

Iza toga su bili dobri odnošaji između šibenskog biskupa i hrvatske federalne Vlade. Dana mu je svota od 500.000 dinara kao potpora za sjemenište.

Kad se mons. Mileta teško razbolio, poslao je Predsjednik hrvatske vlade, dr. Bakarić, posebnog liječnika-specijalistu iz Zagreba, ne bi li biskupa izliječio.

Iza smrti mons. Milete izabran ja mons. Pian za kaptolskog vikara te je upravljao šibenskom biskupijom od 1947. - 1951., kad je mons. Banić bio u lipnju preuzeo šibensku biskupiju kao apostolski administrator. I za vrijeme uprave mons. Piana, kaptolskog vikara, bili su dobri odnosi između Crkve i državnih vlasti u Šibenskoj biskupiji. Mons. Pian je pokazivao sklonost da se osnuju društva katoličkih svećenika, što je vlada sa svoje strane uvijek željela i pomagala.

2. - U tom pravcu je radio i mons. Ritig, ministar u hrvatskoj vladi. On je god. 1949. posebno došao u Split radi osnivanja svećeničkog udruženja. Nisam bio pozvan na taj sastanak, ali su mi splitski svećenici rekli neka svakako pođem i pošao sam. Mons. Ritig je na sastanku uvjeravao svećenstvo kako moraju osuditi svoje držanje za vrijeme borbe, a da sada trebaju surađivati s vladom. - Provincijal franjevaca u Splitu, o. Karlo Nola, pristao je na to, a bili su skloni i neki drugi. Ja sam kazao da mi nijesmo kompetentni o tom raspravljati; u tu je svrhu trebalo na sastanak pozvati splitskog biskupa. Ritig je odvratio: »Mi nećemo da tu sudjeluje biskup, već neka to dolazi odozdo, od svećenika.« Odgovorio sam, da takav prijedlog ja ne prihvaćam, jer da u tome ne želim surađivati bez biskupa; tome se odmah pridružio i mons. Fulgosi, pa i preč. kanonik Luger. Dr. Ritig se radi toga uzrujao; htio je polemizirati, ali je skoro odustao i rekao: »Vidim, da se danas ne će ništa postignuti, pa ćemo o tome govoriti drugi put.«

Nama je bilo očito, da se ide za osnivanjem svećen. udruženja, koje bi pocjepalo Crkvu, jer bi oslabilo tijesne veze svećenstva sa svojim biskupom. (Divide et impera!)

Uskoro zatim bilo je u Bosni zatvoreno više franjevaca i imali su doći pod kazneno progonstvo. Da se toga oslobode, osnovali su Svećeničko udruženje »Dobri pastir«. Osnivačkoj skupštini u Sarajevu prisustvovao je franjevački provincijal iz Splita O. Nola i ostali smo preneraženi zbog njegovog govora na toj skupštini (dok/50 - br. 2). Dapače je Nola izradio i posebni letak, u kojem opravdava svoj stav (dok/50 - br. 3) Govor Nole i odnošni letak dobro ilustriraju stav franjevaca u Bosni, a i jednog dijela franjevaca u Dalmaciji.

3. - Dne 17. III. 1950. bio sam uhapšen i podvrgnut ispitivanju neprekidno: 24 sata. Tokom saslušavanja došao je u istražnu sobu Mirko Rončević, šef Uprave Države Bezbednosti (UDB-e), pa je prstom udario par puta u zid i dobacio mi: »Don Ćiro, Vi ste ovako tvrd...« Odvratio sam mu: »Zar mislite, da sam tup kao taj zid?« - »Znate Vi dobro, što mislim! Vi ste otporan saradnji s nama; Vi ste vođa onog dijela svećenstva, koje se tome protivi.« Odvratio sam: »Istina je, da sam protivan saradnji s vama, ali ja nisam vođa. Vođa svećenstva u biskupiji je biskup!« - »Kažete da ne možete s nama sarađivati. A, kako to mogu bosanski franjevci?« - Odvratio sam mu: »Nemojte misliti, da franjevci uz vas pristaju. Oni misle, da će vas prevariti, a vi mislite da ćete prevariti njih.« Rončević će mi tada: »A što vi mislite: Tko će koga prevariti?« Odgovorio sam: »Vi ste ih već prevarili, kad su pristali na ono, što nijesu smjeli učiniti!« Mirko Rončević se tada od srca nasmijao.

Bio sam bačen u tamnicu i u zatvoru UDB-e ostao sam 100 dana. Bio sam u podzemnoj ćeliji između petorice Informbirovaca, potpunih bezvjeraca. Jedan od stražara je kazao: »Znamo mi, gdje ćemo ga strpati.« Jedan od zatvorenika, među koje sam došao, kasnije mi je kazao: »Mislio sam da su Vas poslali da nas ispovjedite, pa sam im opsovao..., ali kad sam vidio da pod rukom nosite komad kruha, više ništa nisam shvaćao... » - Prvih 15 dana bila je trajna debata o vjeri i Crkvi, a iza toga smo bili drugovi. Prema meni su bili učtivi i nikada mi nisu dopuštali da čistim ćeliju. Ležali smo na daski, a ja sam imao laki pokrivač. Molio sam da mi od kuće dozvole primiti još jedan pokrivač, ali mi je to bilo odbijeno. - Kad su u maju nadošli topliji dani, premjestili su nas iz prijašnje ćelije. Sada sam bio u sobici u podkrovlju, a koja nije imala prozora prema vani, nego samo prema hodniku. Bila je tu silna sparina, a u sobici nas je bilo sedam. Jedni smo mogli stisnuti ležati na uzdignutom podu, a drugi ispod, jer nije bilo prostora.

Iza 100 dana bila je rasprava na sudu. Sudac istražitelj pratio me je na kamionu i kazao mi je, da ću biti osuđen na godinu dana prisilnog rada bez lišenja slobode. - Kad je svršila rasprava, bio sam osvjedočen, da ću biti riješen ali je presuđeno onako, kako mi je istražitelj unaprijed kazao. Presuda je glasila na kaznu radi propusta što nisam prijavio jednog mojeg učenika, koji je učinio kažnjivo djelo protiv države.

Moja žalba je odbijena i morao sam nastupiti prisilni rad 2. XI. 1950. Kako mi je svaki dan istražnog zatvora uračunat za 3 dana prisilnog rada, imao sam ići na rad svakog dana, osim nedjelje, sve do Bogojavljenja 1951.

Početkom Korizme obolio sam na očima i pošao sam u bolnicu. Sredinom Korizme upitala me je Apost. Nuncijatura, da li pristajem da budem naslovni biskup apost. administrator šibenske biskupije. Znao sam, da me čekaju teški dani, ali sam pristao. Za biskupa sam bio izabran 28. III., a posvećen sam 27. V. 1951. u splitskoj katedrali. Narodne vlasti su za moje posvećenje doznale tek u predvečerje i svećeniku, koji im je to javio, rekli su: »Da smo znali nazad 3 dana, ne bi Banić bio biskup!« - Na ređenje je Mons. Oddi pozvao biskupa hvarskog i šibenskog kaptolskog vikara Mons. Piana, ali se ovaj nije odazvao; dapače je rekao i kanonicima neka nitko ne ide na posvećenje, a odvraćao je i časne sestre neka ne prisustvuju u katedrali dolasku novog biskupa.

Mons. Oddi mi je rekao neka čim prije preuzmem dijecezu i to sam učinio, na 1. VI. 1951. Dio svećenstva rado me primio, dok je Mons. Pian čak pokušao omesti moje preuzimanje dijeceze, jer da nemam Bule Sv. Stolice. Kad sam pokazao pismo Nuncijature, da se kanonsko preuzimanje dijeceze može u ovom slučaju obaviti i bez Bule, to je doista i učinjeno.

Prema želji mons. Oddi-a odmah sam obavijestio Komisiju za vjerske poslove o svojem imenovanju i preuzimanju uprave Šibenske biskupije (dok/51 - br. 4); primio sam i odnosni odgovor iste Komisije, u ime Vlade NR Hrvatske, a potpisan od mons. Ritiga (dok/51 - br. 5)

4. - Odmah po mojem dolasku u Šibenik sve organizacije Nar. Fronte zauzele su protiv mene neprijateljski stav. Na njihovim sastancima neprestano su me klevetali, da sam ustaša, da sam sarađivao s okupatorima i neprijateljima, da sam čak učestvovao u borbi protiv NOV-e.

Netom sam preuzeo upravu dijeceze, upravio sam dne 13. VI. 1951. prvu okružnicu svećenstvu u kojoj sam ih potaknuo na vršenje svećeničkih dužnosti te im stavio na srce, neka ne zaborave dužnosti vlastitog posvećenja. Uz to sam ih upozorio da su dužni poštivati i civilne vlasti i pokoravati im se, ukoliko njihove odredbe ne bi bile u protivnosti s naravnim i pozitivnim Božjim zakonom. U toj okružnici sam kazao i ovo: »Prilike, u kojima mi imamo razviti svoj rad, vrlo su teške. Naše su crkve dosta prazne; nema više nekadanjeg interesiranja za propovijedi; zaručnici se ustručavaju sklopiti crkveni brak; mnogi uskraćuju svojoj djeci krštenje i svojim mrtvima crkveni pogreb; pristupanje je svetim sakramentima sve nehajnije, a pravi kršćanski život sve rjeđi. Dok bezbožnici bezobzirno nastupaju u borbu protiv Boga, vjere i svete Crkve, dotle je naše stado zastrašeno i sve je to manji broj junaka spremnih javno priznati svoje vjersko osvjedočenje, pa do potrebe i trpjeti za Krista. Uz to nam je onemogućeno organizovanje vjernika u katolička društva, pristup u školu je vrlo ograničen i skučen, a katoličke štampe skoro i nemamo. - Mnoge su nam crkve porušene, župske kuće zapaljene ili od drugih zauzete.« - Pozvao sam svećenike na rad »jer će uvelike zavisiti baš o našem radu i zauzimanju, da li će s ovog teritorija iščeznuti kršćanska kultura ili će pak sadašnja, i buduća pokoljenja ostati vjerna Bogu i svetoj katoličkoj Crkvi.«

Dne 7. srpnja upravio sam okružnicu i vjernicima i tu sam se sa žalošću potužio na vjersko stanje u biskupiji, ali sam i istaknuo, što me napunja utjehom, pouzdanjem i veseljem. - »Prva takva činjenica jest: vraćanje ljudi k Bogu. - Prigodom mog prvog pontifikala u Šibeniku, dne 3. VI., stolna je crkva sv. Jakova bila dupkom puna vjernika. Pomno sam promatrao njihove poglede, izraz lica i držanje, pa sam iz svega jasno razabrao, kako njihove duše gladuju i žeđaju za Bogom.« - »Druga činjenica, koja nas napunja ne samo veseljem nego i ponosom jest ta, što još uvijek imamo mnogo kršćana, koji nijesu sagnuli svog koljena pred Baalom i krivim bogovima, koji se nijesu dali zavesti lažnim i laskavim obećanjima, niti su prigrlili krivih nauka, već su ostali vjerni Gospodinu Bogu i svetoj Crkvi. To su junaci, slični mučenicima prvih stoljeća, i oni su uvijek spremni odreći se prije svega nego li svete vjere i svog kršćanskog osvjedočenja. Sveta se Crkva s ovakvom svojom djecom ponosi, a Spasitelj im je Isus već pripravio vijenac nebeske nagrade, koji im nitko ne će moći oteti.«

Prije mjeseca listopada pozvao sam, okružnicom br. 798., vjernike neka kroz taj mjesec zajednički mole sv. Ružarij, da bi se očuvala vjera. U tom

sam pozivu rekao i ovo: »Poput Krista znoji se i danas Sveta Crkva krvavim znojem, kad promatra kako je malaksala vjera, ohladila ljubav, nemoral zahvatio široke razmjere. Ona proživljuje teške časove, jer otimlju djecu s njezinih majčinskih grudi i odgajaju u bezbožnom duhu. Svećenike i biskupe kleveću te ih proglašuju zločincima, svetog Oca Papu napadaju. Dapače, ustaju protiv samog Krista i Oca njegova htijući iskorijeniti sve ono, što je Božje.«

Gornje citate iz okružnice svećenstvu i vjernicima naveo sam zato što su upravo odlomke iz spomenutih mojih okružnica citirali u dnevnoj štampi i u člancima, u kojima su me žestoko napadali, kao na pr. u Vjesniku od 24. XI. 1951. (dok/51 - br. 6), a pogotovo u Šibenskom listu od 12. VIII. 1953. (dok/53 - br. 7.)

Napadaji na mene nisu bili samo u novinama. - Predsjednik Oblasnog NO-a za Dalmaciju, Vicko Krstulović, u svojem govoru na mitingu u Splitu dne 27. X. 1951. klevetao me je, da sam bio ustaški aktivista, te da sam u svojim okružnicama pozivao svećenstvo neka vjerske osjećaje seljaka koriste na to, da ih podstrekivaju na neizvršivanje obaveza prema zajednici, te ih pozivaju na neizvršivanje obaveza na selu i na razbijanje zadruga. - Dopisom Biskupskog Ordinarijata br. 873. od 30. X. 1951. (dok/51., br. 8.) odgovorio sam Vicku Krstuloviću i izjavio, da su neistiniti njegovi navodi, koji su se odnosili na mene. Odgovorio mi je br. 3036/51 Oblasnog NO-a za Dalmaciju (dok/51 - br. 9) od 2. XI. 1951. Vicko Krstulović tu obrazlaže svoj govor i ponovno izvrće činjenice tvrdeći da sam kažnjen za krivično djelo protiv naroda i države, a i krivo me optužuje da sam aktivno pomagao i surađivao s ustaškim pokretom. Konačno tvrdi: »Jasno se vidi od kada ste Vi došli na dužnost tajnika Šibenske biskupije, da ste stalno radili i izvršavali zadatke Vatikana, a ujedno radili protiv današnjeg poretka u zemlji.« Odgovorio sam mu 7. XI. 1951. (dok/51 - br. 10) i objasnio da nisam bio osuđivan radi krivičnog djela, nego samo zbog propusta, što nijesam prijavio čin mog bivšeg učenika. Osvrnuo sam se u odgovoru i na druge njegove tvrdnje, a na koncu sam rekao: »Prigovarate mi napokon, da stalno radim i izvršavam zadatke Vatikana - Ako pod ovim riječima razumijevamo, da naučavam iste vjerske istine i propovijedam ista moralna načela, kako ih naučava Sv. Otac te provodim u djelo propise kanonskog prava i odredbe Sv. Stolice, koje su u ovom pogledu izdane za čitavu Katoličku Crkvu - onda je točno da izvršavam zadatke Vatikana. Ako pak gornjim riječima ciljate na neku drugu aktivnost, onda izjavljujem da ja nijesam nikakve druge zadatke izvršivao, niti su mi ikada takovi zadatci uopće i bili povjeravani.«

Na govor Vicka Krstulovića potužio sam se Predsjedništvu Vlade NRH, preko Vjerske komisije, br. 1007. od 23. XII. 1951. (dok/51 - br. 11). U tom spisu sam iznio i napadaje na bisk. palaču (razbijanje stakala i sl.), što smatram, da je bila posljedica navedenog govora Vicka Krstulovića.

5. - Ukratko, sve više je dolazilo do napadaja na mene i agitiranja na sastancima, a očito je bilo, da je sve to radi mojeg stava prema svećeničkim udruženjima.

Već sam pod br, 2. - naveo nastojanje dr. Ritiga da bi oduševio svećenike za udruženja bez i mimo biskupa. Čemu se je splitsko svećenstvo bilo oduprlo. Državne vlasti su, međutim, za tim stalno išle. Tako u god. 1950. postoji u Bosni i Hercegovini staleško svećeničko udruženje »Dobri Pastir«, u Sloveniji Ćiril-Metodsko društvo, a i u Istri udružilo se svećenstvo u Ćiril-Metodsko društvo u Pazinu.

O tim društvima bio je jugoslavenski episkopat izjavio da svećenicima »Non expedit« učlanivati se u takva udruženja. - Kad sam preuzeo upravu Šibenske biskupije, dobar dio svećenstva bio je sklon upisati se u staleško udruženje i u socijalno osiguranje. Svećenstvu sam jasno dao do znanja, da sam protivan udruženju svećenika bez biskupa i protiv biskupa, a što se tiče socijalnog osiguranja, da Ordinarijat nema sredstava da bi osigurao svoje svećenike, tj. za njih da bi plaćao mjesečne doprinose za soc. osiguranje. Uskoro smo osnovali dijecezanski bolesnički fond, koji je bio dovoljan za pokriće troškova liječenja naših svećenika (mali mjesečni doprinos davali su sami svećenici i crkovinarstva pojedinih župa; bila je to neka, ali sasvim dovoljna, vrsta samopomoći).

O socijalnom osiguranju svećenika trebao je raspravljati Poslovni odbor Bisk. konferencije god. 1951. - U Službenom listu FNRJ od 23. V. 1951. objelodanjena je, naime, uredba »O socijalnom osiguranju svećenika« . Svećenici su se mogli socijalno osigurati ako vrhovni upravni organ pojedine vjerske zajednice (Crkve) zaključi o tome ugovor sa Savjetom za narodno zdravlje i socijalnu politiku Vlade FNRJ. U tom slučaju, u pogledu prava i dužnosti na temelju socijalnog osiguranja, svećenici bi se tretirali kao namještenici odnosnih vjerskih zajednica.

Dne 17. IX. 1951. Mons. Miho Pušić, hvarski biskup, predložio je Predsjedništvu Bisk. Konferencija, da bi Poslovni odbor BK uzeo u pretres pitanje socijalnog osiguranja svećenika. Mons. Ujčić je 20. IX. 1951. odgovorio Mons. Pušiću, da je doista mislio sazvati u spomenutom pitanju Poslovni odbor BK, ali »ex prudentia pitao sam prije sve Ordinarije, što misle o stvari. Skoro svi su odgovorili, da ne reflektiraju na osiguranje« (dok/51 - br. 12).

Pod konac mjeseca listopada skupili smo se u Splitu dalmatinski biskupi, da pitanje proučimo. Došli smo do zaključka, da je samo plaćanje osiguranja dosta povoljno, jer za svećenike iznosi samo 12%, dok druge ustanove za svoje namještenike plaćaju 25, 5 - 32, 2%, ali stvar ipak odbivamo, jer: a) Ordinarijati nemaju sredstava za plaćanje osiguranina i b) radi disciplinskih razloga, koji su očiti.

Uto, kao što su već bila osnovana staleška svećenička udruženja u Sloveniji te Bosni i Hercegovini, stalo se tokom godine 1952. raditi oko toga, da se u Hrvatskoj i u ostalim krajevima osnuju najprije »Inicijativni odbori« za osnivanje staleških svećeničkih udruženja.

(nastavit će se)

10. Pismo mons. Josipa Pavlišića, vršitelja dužnosti Ordinarija Senjsko-modruške biskupije, kojim opominje jednoga od svojih svećenika da ne sudjeluje u radu CMD-a jer će mu u protivnom zabraniti vršenje svećeničke službe

BISKUPSKI ORDINARIJAT
SENJSKO-MODRUŠKI
Br.196/53/R
Rijeka, dne 10.VIII.53.

Velečasni gospodine!

Dobili ste našu opomenu br.17/53/R od dne 26.II.1953.

Poznato mi je da ste toj opomeni i stavu Vašeg Ordinarija često prigovarali i vladali se, te radili kao da se to Vas ne tiče. Takav stav u stvari, koje je od velike važnosti za integritet katoličke vjere i za spasenje neumrlih duša, nije pohvalan za katoličkog svećenika.

Molim Vas kao svoje najdraže i najmilije, budite razboriti.

Prudentes sicut serpentes. Vaša razboritost i mudrost neka se oslanja ne na političke prilike, već na vječnog Boga i na Njegovu Crkvu, kojoj je Bog povjerio da čuva vjeru i ćudoređe za spasenje vječno neumrlih duša.

Ako Vam neki bezvjerac danas nešto obećava, naročito u materijalnom pogledi budite uvjereni da to ne čini iz ljubavi prema Vama, a još manje iz ljubavi prema Katoličkoj Crkvi; manevar se sastoji u tom, da se Katolička Crkva, sensin... ine sensu, tj. malo po malo, skoro neopazice, ruši pomoću onih, koji bi je morali čuvati, naime pomoću samih svećenika. Čitanje samo ateističkih novina i štampe, onemogućavanje da se poznaje katoličko mišljenje, vrlo pogodno djeluje u tom pravcu i naivni svećenici nasjedaju. Vama je dobro poznato, da je biskupa lako kritizirati, jer se ne će braniti onim metodama, kojima se znadu braniti i ne samo braniti, drugi. Bit ću Vam zahvalan za svaku korisnu opasku i primjedbu, ali da idete putem zablude, ne ću dozvoliti pod nikakvu cijenu.

Molim Vas i opominjem, da napustite svako djelovanje u vezi sa takozvanim udruženjem katoličkih svećenika. Ako ne biste poslušali ni ove ponovne opomene obavještavam Vas, da bih sa žalošću bio prisiljen suspendirati Vas a divinis.

Uvjeren sam da to ne želite ni Vi sami, ali moja je dužnost, da Vas u savjesti opomenem, Vaša je dužnost da u savjesti slušate. Nemojmo se povesti za onima, koji danomice govore i pišu o miru, a spremaju najstrašnije oružje za rat. Tako i Vi: nemojte govoriti o vjernosti Crkvi, nego to pokažite činjenicama.

Trpljenje i muke, koje ne ćemo izbjeći, kratkog su roka, a radost što ih Bog sprema poslušnima ostaju uvijeke.

† Josip Pavlišić, v. r.
v. d. Ordinarija

Svećenici Ozaljskoga dekanata sa svojim vjernicima i pjevačima sudjelovali su u molitvenoj devetnici u petak 7. veljače 2014. Misno slavlje predvodio je preč. Josip Jakovčić.

Pravi branitelj Crkve Božje jest Krist

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojemu je opisao život i stradanja Bl. Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću. Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tu bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih zabilježio je u pismu koje je kao sužanj uputio nepoznatom svećeniku:

Krašić, 18. siječnja 1960.

Carissime!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo sa čestitkom k Božiću, kao i knjige, što ste mi poslali. Hvala na svemu. I ja želim Vam u Novoj Godini obilje milosti Božje, da ustrajete na dobrom putu.

Čuli ste sigurno i Vi, kako se vode procesi na sve strane protiv katoličkog klera, a i sami pišete, kako Vas gone globama, zastrašivanjima svake vrste itd. Međutim, kad netko kao argumente za istinitost svoje teze rabi tamnice, strijeljanja, prisilne radove, globe, prijetnje i slične stvari, onda je to slabi znak istinitosti dotične ideje. Istina takvih stvari ne treba. Zato je Kristova stvar i mogla prodrijeti po svem svijetu i uzdržati se do današnjega dana, makar nema iza sebe nikakve fizičke sile. Kristovo Evanđelje privlačit će i dalje sve što se dobra i plemenita nađe u svijetu.

Pišem svima svećenicima, koji mi se javljaju: čuvati se svake prave političke akcije, pa se onda ne bojati nikoga. Blago Vama, ako trpite radi propovijedanja istine Evanđelja!

Pozdravite, *data occasione*,[1] svu tamošnju braću svećenike. Moje zdravlje je uvijek vrlo kolebljivo. Već su mi istočili 35 litara krvi i tko zna koliko će još. Ali, kad bi baš i čuli, da sam završio život ovdje, ni časa se ne pokolebati u pouzdanju u Boga, koji bdije nad svojom Crkvom. Mi smo i tako *servi inutiles*,[2] pravi branitelj Crkve Božje jest Krist, koji ju je i osnovao. Ako On kaže – *Ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi*[3] – a znamo, da je Krist Bog, onda nije teško pogoditi, tko će iznijeti konačnu pobjedu u svijetu.

Danas se Krista Gospodina rado uvrštava u carstvo priča, kao da tobože nikada nije ni postojao. Ali će se jednoga dana pokazati kao luda i opasna priča negiranje Kristove egzistencije i poricanje Njegova božanstva. »*Ego Dominus, extra Me non est Deus!*«[4] Zemaljski bogovi od mesa poslužit će kao hrana crvima, dočim regni Christi non erit finis!

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

+ Alojzije kard. Stepinac

nadbiskup zagrebački

11. III. 1954. (nastavak)

Čim je matura svršila, odmah, istoga dana u kasarnu u Karlovac. Navratim se još kući, da uzmem nešto rublja. U licu sam oslabio, ali u tijelu sam bio jak i ništa – sposoban. Iz Karlovca krenemo na Rijeku. Vrućina palila, da smo jedva izdržali. Na Rijeci odsjedosmo u hotelu. Ali u Karlovcu nas već obukli u vojničko odijelo i dali nam puške. Nemaš pojma tu još ni o čemu. U hotelu smo spavali do 9 sati ujutro. To ti je bila vojska! Ali što! Sve đaci – fakini ... još ništa ne znaju o novom životu, pa se ni ne boje.

U 9 sati se gospoda lijepo dignu, ali sada si zaželjeli malo vidjeti grad. Ja sa dvojicom odsećemo, dođemo na obalu, a sve u uniformi. Bome se mi svukli i udari kupati se. Sve je to vidio zapovjednik škole. Zapamti nas i najavi kod kasarnske straže. U 11 sati

1 Kad se pruži prilika.

2 Sluge beskorisni, usp. Lk 17, 10.

3 »Ja sam s vama do svršetka svijeta.«, Mt 28, 20.

4 »Ja sam Gopsodin, osim mene Boga nema.«, Iz 45, 5.

svršimo kupanje. Pođemo prema hotelu. Ali kako? – Uzmemo si poslužitelja, koji nam nosio kofere po gradu. Iz hotela idemo prema školi, ali eto dežurnoga – i vodi nas ravno na raport. Mi se samo nasmijemo. Ta što nam još može! Stojimo pred oberstom. Grdi nas na njemačkom jeziku i slijedi kazna: 7 dana kasarnskog zatvora. A što će mi i to! Nikakva kazna! Nasmijemo se. I to smo podnijeli. Svejedno nam je bilo: zatvor ili ne-zatvor, jer jednako ćemo na frontu. Neki bi si i zaželio zatvor, samo da ne pođe na ratište.

Jednom nas je nekoliko išlo po gradu. Sretnemo tu nekog starijeg *gefreitera*. Šta ćemo i toga pozdravljati, mislimo si? Ali on pred nas, vrati nas, i mi smo ga morali pozdraviti. Pravo ti bilo – mislim si ja – kad ne znaš reda, da pozdraviš *gefreitera* Ferenze-Joške!«

12. III. 1954.

Kod večere. Sestra u Zagrebu sve lijepo obavila. [...][1] je odgovorio.

– »Hvala Bogu, da sam na vrijeme mogao očitovati svoje mišljenje o socijalnom osiguranju. Sve će biti dobro, kako mi javljaju. Sutra ću vam dati jedno i drugo pismo. Sad ću biti malo mirniji.«

Javim Eminenciji, da je preuzv. Banić konačno stigao na svoje mjesto u Šibenik. Kad je pred mjesec dana krenuo iz Zagreba, u Drnišu ga vlast zaustavila i ne daje mu naprijed. Do sada se zadržao u Splitu.

– »Znači, da ih nešto žulja – veli E. – inače ga ne bi pustili, pogotovo, kad mi kažete, da će i dr. Čelik brzo na svoje mjesto u Banju Luku.«

13. III. 1954.

Javlja mi [...][2] i Lončar, da ih ima, koji su zagrijani za socijalno osiguranje. Tu je i L. Radičević. Argumentiraju isti, da su penzije Mif-a nedostatne, a osim toga osigurani svećenici neće plaćati porez od usluga. Na to mu Lončar lijepo odgovorio, da nama penzija gotovo ni ne treba. Neka svaki župnik do smrti ostane na svom mjestu. Kad postane nemoćan, pošaljemo mu mladog upravitelja i zajedno budu tamo.

– »To i ja zastupam – nastavlja Eminencija. Samo treba imati ljubavi i biti Božji čovjek, pa će ići.«

A onda, nastavlja Lončar, sad će i onako biti porez po katastru, pa i taj drugi argumenat otpada. Više nisam htio o tome govoriti, a i inače sam dosta rezerviran na konzistoru, jer UDB-a sve dozna o čemu raspravljamo. Jučer je baš Lach i Radičević pregovarao s predstavnicima Doz-a. Ali uvjeti su i materijalni i moralni takovi, da će stvar svečano propasti.

– »Promislite – veli mi Eminencija – oni traže, da mogu umiroviti svećenika, kad oni žele. Osigurate se, i Vi ste u klopki. Ne budete li plesali kako oni hoće, umirove Vas. Po zakonu sada ne možete aktivno vršiti službu. Kuda to vodi? Umirovili bi brzo agilne mlade svećenike. A onda bi išli dalje. Ako se netko ogriješio o zakon ili bude kažnjen – uzmu mu penziju. Na kraju na čemu ste? Ništa ne biste imali od te jadne njihove penzije nego to, da su vas zarobili. Osim toga Vi ćete svaki mjesec uplaćivati, a dobiti ništa! Ja sam odmah uočio, da tu mnogo toga nije u redu. Osim toga, kad bi im to uspjelo, a nadam se da nikako neće, jer su oba biskupa protiv toga, oni bi imali krasnu legitimaciju pred vanjskim svijetom. Rekli bi: 'Šta rogoborite protiv nas! Pa uredili smo pitanje Crkve u zemlji!'

Makar, uvjeren sam, stvar neće uspjeti, ali su veliku pogrešku načinili, što su u Službenom vjesniku dali onu obavijest. Svećenstvo već danas znade u Zagrebu i dalje će se brzo proširiti što ja o tome mislim. Ali ovi će nesretnici citirati Službeni vjesnik, rastrubiti to po stranom svijetu. Tu su im i metodisti, koji će rado preuzeti tu ulogu. Slično sam se obratio i na Rusana u Remete, da saopći kleru u nadbiskupiji, da bježi od UDB-e kao od vatre. I pronio se taj glas, te sam već za tri dana dobio pismo od Vinka Komeričkoga iz Desinića, koji mi javlja: 'Mi smo čuli i razumjeli.' A Vi sami i sestre molite, da i ova bura prođe. I kod djece još više proširite živu krunicu. Naša je nada u Bogu i Presvetoj Majci Božjoj.«

1 Ispod precrtavanja tintom prepoznaje se upisano prezime Bakšić.

2 Ispod precrtavanja tintom prepoznaje se upisano prezime Bakšić.

Impressum

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (skraćeno: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. XXI. (2014.), 8. svibnja • Broj 2 • **Cijena**: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD • *Glasnik* izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara. • **Izdavač**: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31 – p. p. 949 10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb

Adresa uredništva: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb; **telefon** (01) 4814920; **faks**: 4814921; Spomen-zbirka iz ostavštine bl. Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 4894879 ili

e-mail adresa: jbatelja@gmail.com **Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva.**

Lektura: akad. Ante Stamać, Marina Čubrić, prof. **Tisak:** DENONA d.o.o., Zagreb

Zbor župe sv. Marka iz Makarske predvodio je pjevanje na Stepinčevo 2014. u crkvi Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu

Svećenici Karlovačkog dekanata i župnik župe bl. Alojzija Stepinca iz Duge Rese oko oltara u vrijeme misnoga slavlja, 8. veljače 2014.

Vjernici Karlovačkog dekanata i Duge Rese u krašićkoj crkvi Presvetoga Trojstva u subotu 8. veljače 2014. Među njima je bilo oko 250 hodočasnika pješaka.

U svetištu Gospe od Čudesa u Oštarijama, u nedjelju 30. ožujka 2014., proslavljena je 555. obljetnica datiranja svečanog pisma kojim je papa Pio II. doznavši »za crkvu Blažene Djevice Marije, nazvanu od Čudesa, blizu mjesta Modruša, u Krbavskoj biskupiji, prema kojoj hrli mnoštvo ljudi sa svih strana« podijelio »oprost od sedam godina i sedam četrdesetnica na mlade nedjelje svakoga mjeseca te na blagdane Prikazanja, Navještenja, Rođenja, Uznesenja i Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, za sada i za sve vjekove – svima koji posjete tu crkvu, iskreno se pokaju i ispovjede te pruže darežljivu ruku za obnovu i uzdržavanje iste crkve. Dano u Sieni, 30. ožujka 1459. prve godine našeg pontifikata«.

Na tu obljetnicu fotograf Šime Strikoman snimio je 396. milenijsku fotografiju – obljetničku brojku 555 ispisanu na glagoljici, a mons. Juraj Batelja prozborio o štovanju Majke Božje po uzoru na bl. Alojzija Stepinca.